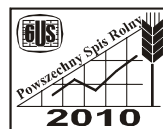

Urząd Statystyczny w Olsztynie
Statistical Office in Olsztyn

Informacje
i opracowania statystyczne
*Statistical information
and elaborations*

**TURYSTYKA
W WOJEWÓDZTWIE
WARMIŃSKO-MAZURSKIM
W 2009 R.**

**TOURISM
IN WARMIŃSKO-MAZURSKIE
VOIVODSHIP
IN 2009**

ISBN-978-83-88130-86-2

Olsztyn 2010

ZESPÓŁ REDAKCYJNY   *EDITORIAL BOARD*

Przewodniczący   *President*
Janusz Pappelbon – Zastępca Dyrektora Urzędu Statystycznego

CZŁONKOWIE   *MEMBERS*
Joanna Balcerzak-Kalata, Eliza Bielakow, Monika Borawska,
Alina Hoczyk, Elżbieta Lorek, Małgorzata Miłaszewska

SEKRETARZ   *SECRETARY*
Agnieszka Wobolewicz

REDAKCJA MERYTORYCZNA I SKŁAD   *ESSENTIAL EDITING*
KOMPUTEROWY   *AND COMPUTER SETTING*
Warmińsko-Mazurski Ośrodek   *Warmińsko-Mazurski*
Badań Regionalnych   *Regional Research Centre*
Urzędu Statystycznego w Olsztynie   *of Statistical Office in Olsztyn*

**Przy publikowaniu danych Urzędu
Statystycznego prosimy o podanie źródła**

***When publishing Statistical Office data
please indicate source***

Publikacja dostępna w Internecie: *Publication available on the Internet:*
www.stat.gov.pl/olsz

ISBN-978-83-88130-86-2

Druk i oprawa: Wydział Poligraficzny Urzędu Statystycznego w Olsztynie
10-959 Olsztyn, ul. Kościuszki 78/82. Zamówienie nr 43/WP/2010
Nakład 22 egz.

PRZEDMOWA

Turystyka w województwie warmińsko-mazurskim w 2009 r. jest kolejną edycją opracowania wydawanego przez Urząd Statystyczny w Olsztynie poświęconego turystyce. Publikacja prezentuje specyfikę krainy Warmii i Mazur wynikającą z jej położenia i krajobrazu, przedstawia infrastrukturę turystyki oraz informacje na temat ruchu i usług turystycznych.

Opracowanie zawiera informacje o turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania i ich działalności. Przedstawia także walory przyrodnicze województwa, ofertę turystyczną i kulturalną dostępną w powiatach i gminach województwa. W publikacji zostały przedstawione również dane o ruchu granicznym oraz podmiotach gospodarki narodowej prowadzących działalność gospodarczą związaną z turystyką. Analiza przedstawionych aspektów turystyki w warmińsko-mazurskim została przeprowadzona w oparciu o dane z 2009 r., natomiast tendencje badanych zjawisk zaprezentowano na przestrzeni lat 2005–2009. Ponadto, w celu przedstawienia możliwie pełnego obrazu turystyki najważniejsze dane w województwie zostały ukazane na tle kraju oraz pozostałych województw.

W publikacji wykorzystano dane statystyczne pochodzące z badań prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Straż Graniczną, a także informacje Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Składam serdeczne podziękowania wszystkim osobom i instytucjom za udostępnione informacje, które przyczyniły się do wzbogacenia zawartości niniejszej publikacji. Wyrażam jednocześnie nadzieję, że opracowanie dostarczy cennych informacji wszystkim zainteresowanym turystyką na Warmii i Mazurach.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Marek Morze

PREFACE

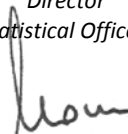
Tourism in Warmińsko-Mazurskie Voivodship in 2009 is the next edition of the publication about tourism presented by the Statistical Office in Olsztyn. This publication presents specific character of Warmia and Mazury resulting from its location and landscape, describes tourist infrastructure and presents information about tourist traffic and services.

The elaboration contains information about collective tourist accommodation establishments and their activity. It also describes natural values of the voivodship, tourist and cultural offer available in powiats and gminas of the voivodship. The publication presents also data about border traffic and entities of the national economy conducting economic activity connected with tourism. Analysis of presented aspects of tourism in warmińsko-mazurskie voivodship was conducted on the basis of data from 2009, while trends of analysed occurrences were presented within the space of years 2005–2009. In addition the most important data of the voivodship were showed against the background of the country and other voivodships.

Statistical data used in this publication were obtained in researches conducted by the Central Statistical Office, the Polish Tourist Association, the Border Guard and also from the Marshal Office of Warmińsko-Mazurskie Voivodship.

I thank all people and institutions for provided information that supplemented content of this publication. At the same time I hope this elaboration will deliver valuable information for all persons interested in tourism on Warmia and Mazury.

Director
of the Statistical Office in Olsztyn

Marek Morze

SPIS TREŚCI**CONTENTS**Str.
Page

PRZEDMOWA	PREFACE	3
WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA	RESULTS OF SURVEYS – SYNTHESIS	
1. Turystyka w województwie warmińsko-mazurskim	1. <i>Tourism in Warmińsko-Mazurskie Voivodship .....</i>	6
2. Powiaty i gminy na turystycznej mapie Warmii i Mazury.....	2. <i>Powiats and gminas on a tourist map of Warmia and Mazury.....</i>	20
TABLICE STATYSTYCZNE	STATISTICAL TABLES	
I. Ważniejsze dane o turystyce w województwie (2005, 2008, 2009)	I. <i>Major data on tourism in the voivodship (2005, 2008, 2009) .....</i>	62
II. Warmińsko-mazurskie na tle kraju w 2009 r.	II. <i>Warmińsko-Mazurskie Voivodship against the background of the country in 2009.....</i>	76
III. Powiaty na tle województwa w 2009 r.	III. <i>Powiats on the background of the voivodship in 2009 .....</i>	80
IV. Obiekty noclegowe zbiorowego zakwaterowania w gminach oraz ich wykorzystanie w 2009 r.	IV. <i>Collective tourist accommodation establishments in gminas and their occupancy in 2009.....</i>	85
UWAGI METODYCZNE	METHODICAL NOTES	
Źródła i zakres danych.....	<i>Sources and range of data .....</i>	92
Objaśnienia podstawowych pojęć.....	<i>Explanation of basic definitions .....</i>	94

**W języku angielskim: przedmowa, spis treści i tablice.
In English version: preface, contents and tables.**

WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA

1. Turystyka w województwie warmińsko-mazurskim

Województwo warmińsko-mazurskie położone jest w północno-wschodniej części Polski. Od północy graniczy z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej oraz wodami Zalewu Wiślanego, od wschodu z województwem podlaskim, od południa z mazowieckim, od zachodu z kujawsko-pomorskim i pomorskim. Warmińsko-mazurskie obejmuje Warmię, Mazury, wschodnią część Żuław Wiślanych oraz fragmenty Powiśla.

Powierzchnia regionu wynosi 24,2 tys. km². Stanowi to 7,7% obszaru Polski. Województwo warmińsko-mazurskie wyróżniają na tle kraju szczególne walory przyrodnicze: urozmaicona rzeźba terenu, liczne jeziora, duże kompleksy leśne oraz bogata fauna i flora. Znajdują się tutaj największe jeziora w Polsce: Śniardwy (113,4 km²) i Mamry (102,8 km²). Jeziora połączone kanałami i rzekami tworzą wielokilometrowy system szlaków wodnych oraz stanowią tereny sprzyjające uprawianiu sportów wodnych. W województwie znajduje się największa wyspa śródlądowa Europy – Wielka Żuława, która leży na najdłuższym polskim jeziorze – Jezioraku. Atrakcją regionu jest Kanał Elbląski z systemem pochylni umożliwiającym przemieszczanie statku po lądzie. Wiele ciekawych miejsc mogą znaleźć miłośnicy żeglarstwa, kajakarstwa, windsurfingu, wędkowania i nurkowania.

Bogactwem województwa są lasy i puszcze, z licznymi parkami krajobrazowymi, rezerwatami i pomnikami przyrody oraz z żyjącymi w stanie dzikim zwierzętami. W lesie można spotkać żubry, łosie i bobry. Region bogaty jest w liczne gatunki ptaków. Żyją tu bociany, łąbędzie i kormorany. Obszary prawnie chronione stanowią 46,3% powierzchni województwa. Największym kompleksem leśnym jest Puszcza Piska zajmująca obszar około 1000 km². Najpiękniejsze krajobrazy objęte są ochroną m.in. w Zespole Parków Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich oraz Mazurskiego Parku Krajobrazowego. Najcenniejsze obiekty przyrodnicze objęte są ochroną rezerwatową.

Środowisko naturalne na Warmii i Mazurach jest mało przekształcone i stosunkowo mało zanieczyszczone. Obszar warmińsko-mazurskiego (z wyjątkiem gminy Kisielice) należy wraz z województwem podlaskim oraz niektórymi gminami województwa mazowieckiego, pomorskiego i kujawsko-pomorskiego do regionu Zielonych Płuc Polski. Podstawą wyodrębnienia tego regionu są unikatowe w skali kraju i Europy cechy środowiska przyrodniczego i kulturalnego.

Kraina Wielkich Jezior Mazurskich leżąca w województwie warmińsko-mazurskim reprezentuje Polskę w światowym plebiscycie na „Nowe 7 Cudów Natury”. W lipcu 2009 r. Mazurskie Jeziora znalazły się na liście finalistów konkursu, a tym samym zostały uznane jednym

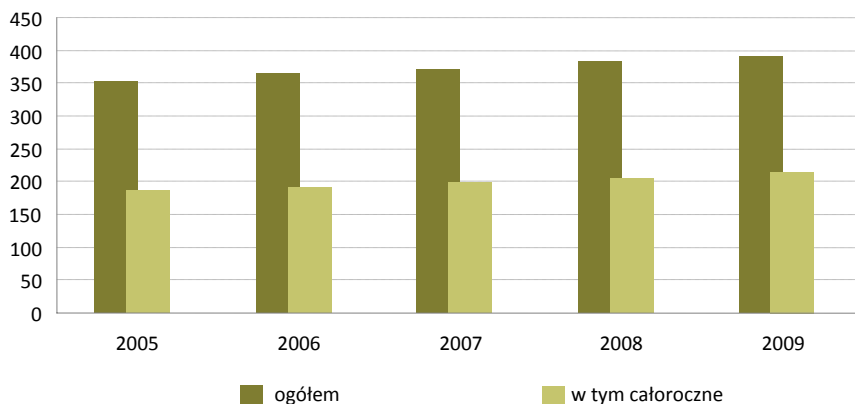
z 5 najpiękniejszych miejsc w Europie i jednym z 28 miejsc na świecie. W swojej kategorii tj. krajobrazy i formacje polodowcowe, Kraina Wielkich Jezior Mazurskich znalazła się na 1 miejscu.

Turystyczny krajobraz województwa warmińsko-mazurskiego tworzą również liczne zamki, kościoły oraz dworki i pałace związane z jego historią. Ofertę turystyczną uzupełniają muzea oraz galerie. Uatrakcyjnieniem pobytu na Warmii i Mazurach może być poznanie folkloru, tradycji, twórczości ludowej, a także potraw kuchni regionalnej. Województwo proponuje również szeroką ofertę imprez kulturalnych, sportowych, rozrywkowych i artystycznych. Corocznym wydarzeniem jest inscenizacja XV-wiecznej bitwy z Zakonem Krzyżackim na polach pod Grunwaldem.

Szczególne walory przyrodnicze występujące na Warmii i Mazurach, w połączeniu z licznymi zabytkami czynią z tych terenów jeden z najpiękniejszych regionów Polski, który od lat przyciąga turystów zarówno z Polski, jak i zagranicy.

W lipcu 2009 r. w województwie warmińsko-mazurskim do dyspozycji turystów pozostawało 390 obiektów zbiorowego zakwaterowania, w tym 215 całorocznych. Od 2005 r. zanotowano wzrost ich liczby o 10,5%.

Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w latach 2005-2009

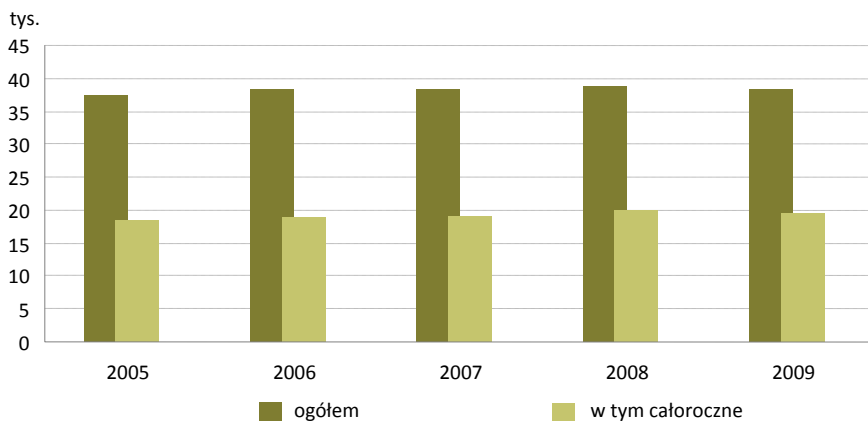
W strukturze obiektów noclegowych największy udział stanowiły hotele (23,8%) i ośrodki wczasowe (15,6%). Wśród hoteli przeważały obiekty trzygwiazdkowe (39,8%) i dwugwiazdkowe (31,2%). W 2009 r. pierwszy hotel w województwie uzyskał status hotelu pięciogwiazdkowego.

Pod względem liczby obiektów zbiorowego zakwaterowania województwo warmińsko-mazurskie zajmowało 7 lokatę w Polsce. Biorąc pod uwagę gęstość rozmieszczenia obiektów, czyli liczbę obiektów na 1000 km², Warmia i Mazury znajdowały się na 10 miejscu wśród województw.

Pierwsze miejsce, zarówno pod względem liczby obiektów, jak i gęstości ich rozmieszczenia, zajmowało województwo małopolskie.

Obiekty zbiorowego zakwaterowania dysponowały w 2009 r. 38,4 tys. miejsc noclegowych, w tym ponad połowa (50,8%) znajdowała się w obiektach całorocznych. W stosunku do 2005 r. turyści mieli do dyspozycji o 2,6% miejsc noclegowych więcej.

Miejsca noclegowe w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania w latach 2005-2009

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w województwie w stosunku do 2005 r. obniżył się o 0,5 pkt proc. W 2009 r. wskaźnik przekraczający wartość średnią (29,6%) odnotował hotel pięciogwiazdkowy (37,0%), hotele czterogwiazdkowe (30,2%), trzygwiazdkowe (32,9%), motele trzygwiazdkowe (36,4%), ośrodki kolonijne (35,7%), ośrodki wczasowe (31,6%), pola biwakowe (31,0%) oraz zakład uzdrowiskowy (93,9%). Najniższy stopień wykorzystania miejsc w badanym roku odnotowano w jednogwiazdkowych motelach i pensjonatach oraz domach wycieczkowych.

Kształtowanie się wskaźnika wykorzystania miejsc noclegowych na przestrzeni roku potwierdza zjawisko sezonowości turystyki. Najwyższy wskaźnik zanotowano w miesiącach wakacyjnych tj. sierpniu (46,9%), lipcu (46,3%) i czerwcu (36,2%). Miejsca noclegowe w najniższym stopniu wykorzystane były w grudniu (15,2%) oraz styczniu (16,6%).

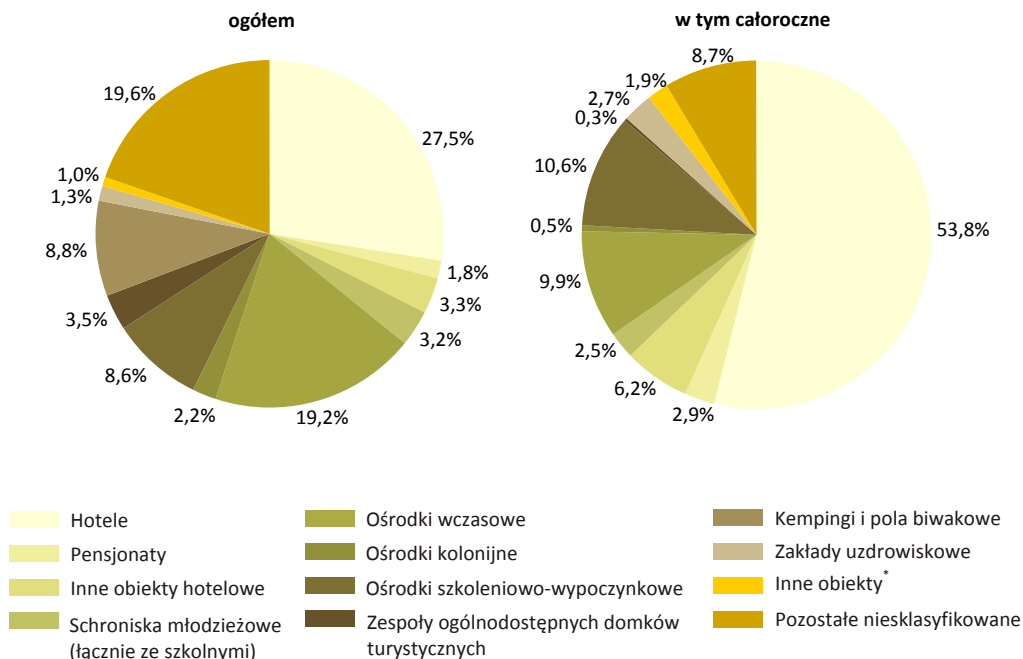
Analiza struktury miejsc noclegowych wykazała, że obiektami dysponującymi największą liczbą miejsc noclegowych były hotele (27,5%) oraz ośrodki wczasowe (19,2%).

Struktura miejsc noclegowych w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

w %

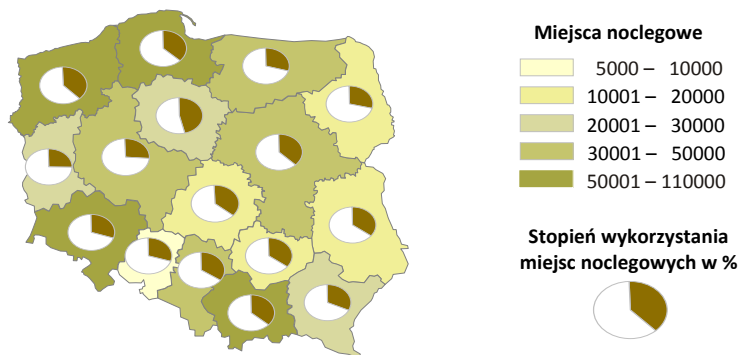
Stan w dniu 31 VII

* Motele, domy wycieczkowe, domy pracy twórczej.

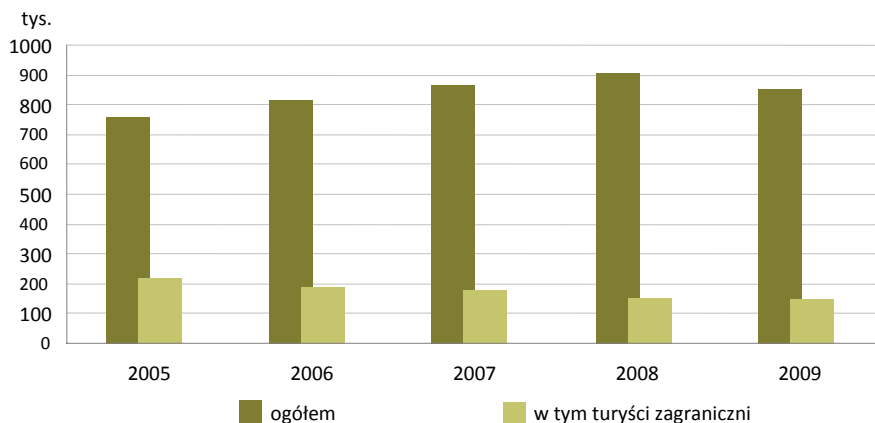
Mimo wzrostu liczby miejsc noclegowych w województwie warmińsko-mazurskim na poziomie 2,6% w porównaniu do 2005 r. zanotowano obniżenie lokaty województwa z 5 na 8. Największy wzrost liczby oferowanych miejsc noclegowych w porównaniu do 2005 r. nastąpił w świętokrzyskim (31,2%) oraz lubuskim (30,0%). W czterech województwach liczba miejsc noclegowych zmniejszyła się: w pomorskim (o 4,6%), lubelskim (o 3,1%), podlaskim (o 2,9%) oraz kujawsko-pomorskim (o 1,1%). Równoległe do niewielkiego wzrostu liczby oferowanych miejsc, obniżył się stopień ich wykorzystania. Na tle pozostałych województw w kraju spowodowało to spadek z pozycji 11 na 13. Niższy niż na Warmii i Mazurach stopień wykorzystania miejsc noclegowych w 2009 r. odnotowano jedynie w podlaskim, wielkopolskim oraz lubuskim.

Miejsca noclegowe i stopień wykorzystania miejsc noclegowych w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania według województw w 2009 r.

Wyniki badań statystyki publicznej wykazują, iż w 2009 r. z noclegów w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania skorzystało 850,2 tys. osób. W porównaniu z 2005 r. liczba korzystających z noclegów zwiększyła się o 12,2%.

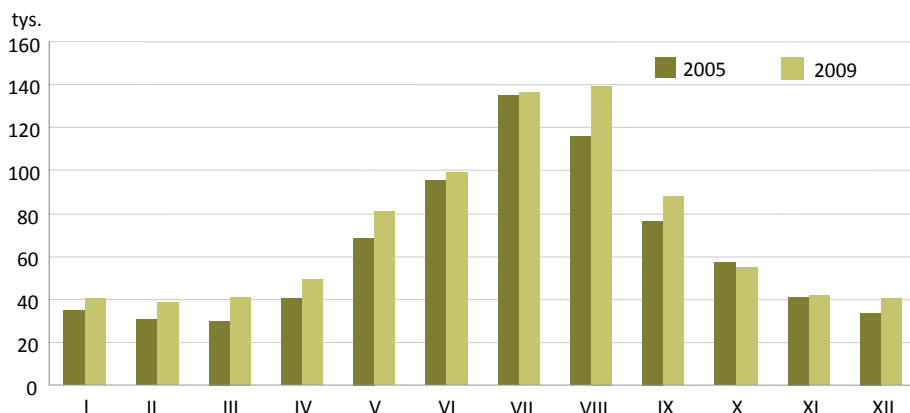
Korzystający z noclegów w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania w latach 2005-2009

Popyt turystyczny cechuje się sezonowością, czyli zmianami wielkości ruchu turystycznego w czasie. Sezony turystyczne kształtują się odmiennie dla poszczególnych regionów Polski. Turyści odwiedzający Warmię i Mazury w 2009 r. korzystali z noclegów głównie w okresie od maja do września. Wiązało się to nie tylko z przypadającym na te miesiące okresem wakacyjno-urlopowym oraz korzystnymi warunkami pogodowymi, ale również ze specyfiką i walorami regionu

sprzyjającymi wypoczynkowi w okresie letnim. Należy jednak zauważyć, że pomimo sezonowości turystyki liczba korzystających z noclegów była we wszystkich miesiącach 2009 r. większa niż w analogicznych miesiącach 2005 r.

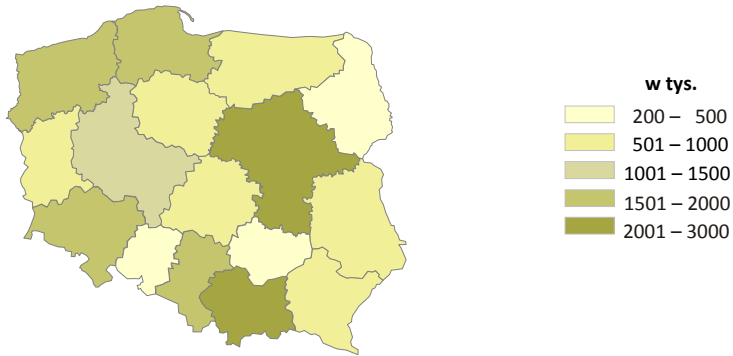
Korzystający z noclegów w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania według miesięcy w latach 2005 i 2009

Prawie 18,0% korzystających z noclegów w warmińsko-mazurskim w 2009 r. stanowili turyści zagraniczni. W 2009 r., podobnie jak w roku 2005, największą część turystów zagranicznych korzystających z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania stanowili Niemcy (60,5%). Kolejną, jednak znacznie mniej liczną grupą byli Rosjanie (8,7%) oraz Litwini (4,8%). Jednak udział zarówno Niemców, jak i Rosjan zmniejszył się w analizowanych latach odpowiednio o 10,9 i 0,6 pkt proc. Większą liczbę turystów w porównaniu z 2005 r. odnotowano wśród przyjeżdżających z Litwy, Estonii, Łotwy, a także Włoch, Austrii i Szwecji.

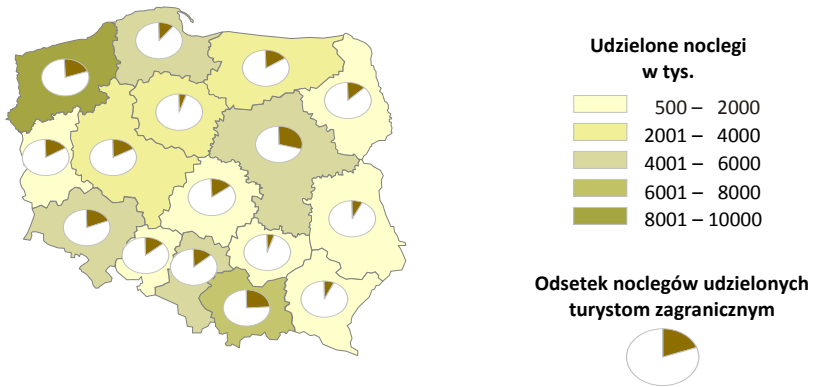
Analizując dane dotyczące turystyki w województwie warmińsko-mazurskim na tle pozostałych województw należy odnotować, że w 2009 r. warmińsko-mazurskie przyjęło 4,4% wszystkich korzystających z obiektów turystycznych zbiorowego zakwaterowania w kraju. Turyści zagraniczni stanowili 3,9% wszystkich turystów spoza granic kraju, którzy w 2009 r. odwiedzili Polskę.

Korzystający z noclegów w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania według województw w 2009 r.

W 2009 r. w warmińsko-mazurskim udzielono 2372,2 tys. noclegów, tj. o 17,7% więcej niż w 2005 r. Turyści zagraniczni skorzystali z 16,1% noclegów udzielonych w województwie – było to o 8,9 pkt proc. mniej niż w 2005 r.

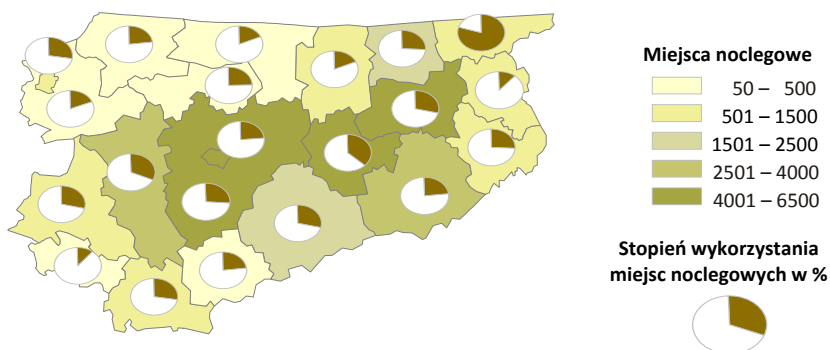
Udzielone noclegi w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania według województw w 2009 r.

Porównanie liczby osób korzystających z miejsc noclegowych w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania z liczbą udzielonych noclegów pozwala na określenie średniej długości pobytu w obiektach turystycznych. W warmińsko-mazurskim w 2009 r. przeciętny pobyt w obiekcie turystycznym obejmował 3 noclegi. Najdłuższe pobyty odnotowano w województwie zachodniopomorskim (6 noclegów), a najkrótsze w mazowieckim (2 noclegi).

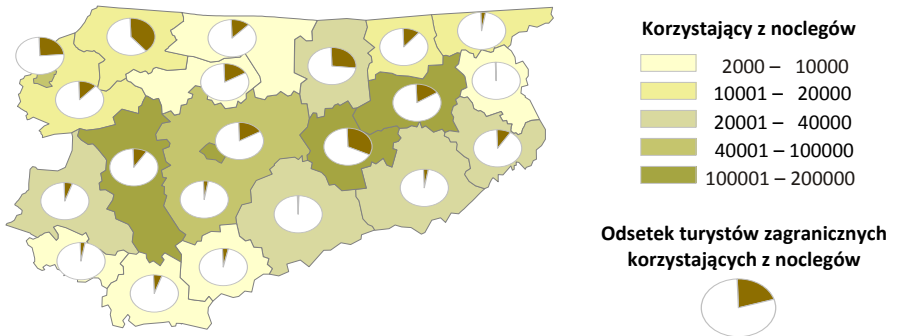
Analiza przestrzennego rozmieszczenia obiektów infrastruktury turystycznej w województwie warmińsko-mazurskim wykazuje znaczne jej zróżnicowanie w poszczególnych powiatach. Najwięcej obiektów noclegowych zbiorowego zakwaterowania w przeliczeniu na 1000 km² zlokalizowanych było, poza Olsztynem i Elblągiem, w powiatach o dogodnym położeniu naturalnym, z licznymi jeziorami – mrągowskim, giżyckim i węgorzewskim. Obiekty noclegowe w tych powiatach oferowały również najwięcej miejsc noclegowych w przeliczeniu na 1000 km². Stopień wykorzystania miejsc noclegowych powyżej średniej wojewódzkiej zanotowano w powiecie gołdapskim (79,6%), mrągowskim (37,3%) oraz ostródzkim (32,2%). Niewykorzystany potencjał noclegowy pozostawał głównie w powiecie nowomiejskim i oleckim, gdzie stopień wykorzystania miejsc noclegowych wyniósł odpowiednio 11,3% i 12,0%.

Miejsca noclegowe i stopień wykorzystania miejsc noclegowych w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania według powiatów w 2009 r.

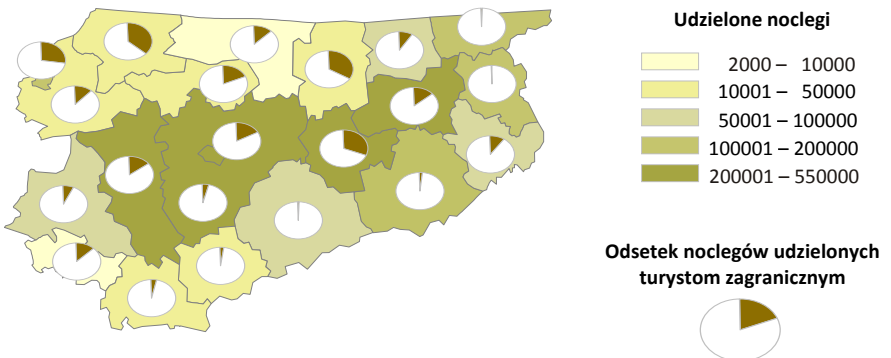
Badania obiektów turystycznych zbiorowego zakwaterowania wykazują, że turyści zarówno krajowi, jak i zagraniczni przyjeżdżający na Warmię i Mazury w 2009 r. najczęściej korzystali z noclegów w obiektach zlokalizowanych w powiecie mrągowskim, a także w Olsztynie, powiecie giżyckim i ostródzkim.

Korzystający z noclegów w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania według powiatów w 2009 r.

Podobnie, biorąc pod uwagę liczbę noclegów, najwięcej udzielono ich obiektach turystycznych powiatu mrągowskiego, giżyckiego, ostródzkiego i Olsztyna. Najmniej noclegów udzielono w powiatach nowomiejskim i bartoszyckim.

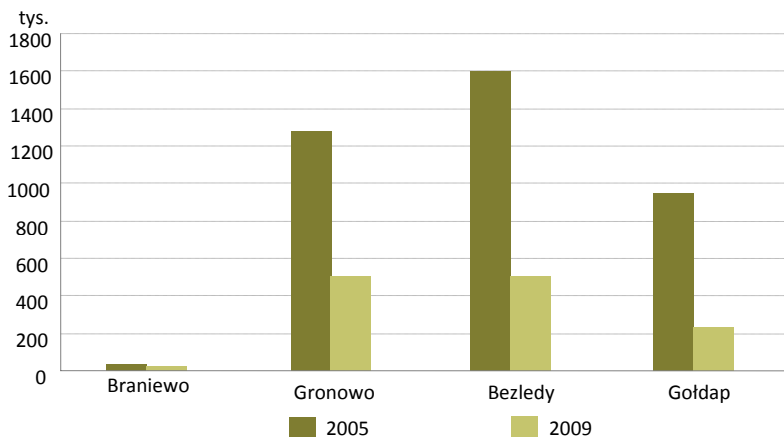
Udzielone noclegi w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania według powiatów w 2009 r.

Rozpatrując długość pobytu turystów w poszczególnych powiatach okazuje się, że w 2009 r. odwiedzający województwo najwięcej czasu spędzili w powiecie gołdapskim (ok. 17 dni), głównie za sprawą funkcjonującego w nim zakładu uzdrowskiego. Najkrótsze jednodniowe pobytu odnotowano w powiecie nowomiejskim, w którym również stopień wykorzystania miejsc noclegowych był najniższy w województwie.

Według danych Straży Granicznej w 2009 r. na przejściach granicznych znajdujących się w województwie warmińsko-mazurskim dokonano 1264,7 tys. odpraw, tj. o 67,3% mniej niż w 2005 r. Najbardziej uczęszczanym było przejście drogowe w Bezedach, które koncentrowało 40,2% odpraw oraz w Gronowie, gdzie odnotowano 39,8% odpraw.

Ruch graniczny według przejść w latach 2005 i 2009

Z Polski przez przejścia w warmińsko-mazurskim wyjechało 280,2 tys. Polaków i 361,8 tys. cudzoziemców. Do kraju przybyło 286,2 tys. obywateli Polski i 336,4 tys. obywateli innych państw. Polacy korzystali głównie z przejść granicznych w Bezedach i Gołdapi. Cudzoziemcy wybierali najczęściej przejście w Gronowie, a następnie w Bezedach.

W województwie warmińsko-mazurskim funkcjonują instytucje oraz organizacje działające na rzecz turystyki. Najstarszą organizacją działającą w całej Polsce skupiającą turystów i krajoznawców, posiadającą w województwie warmińsko-mazurskim 7 oddziałów (23 koła i 24 kluby) jest Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (PTTK). W 2009 r. do PTTK w województwie warmińsko-mazurskim należało 1821 osób. Najwięcej osób chętnych do uprawiania turystyki zrzeszały kluby turystyczno-krajoznawcze piesze (170 osób w 6 klubach), żeglarskie (106 osób w 2 klubach) oraz krajoznawcze (99 osób w 1 klubie).

W 2009 r. PTTK zorganizowało 1847 wycieczek, w tym 959 kwalifikowanych (wymagających specjalnego przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się sprzętem turystycznym) oraz 888 zwykłych. W wycieczkach wzięło udział 54,7 tys. osób. Wśród wycieczek i imprez kwalifikowanych największą popularnością cieszyły się piesze nizinne. Ich uczestnicy stanowili aż 72,7% uczestników wszystkich wycieczek. Znaczną liczbę chętnych zgromadziły również

wycieczki i imprezy kajakowe (2096 uczestników), kolarskie (1133 uczestników) oraz żeglarskie (981 uczestników).

Turyści w województwie warmińsko-mazurskim mieli do dyspozycji 2610 km szlaków turystycznych oznakowanych przez PTTK (aż o 87,2% więcej niż w 2005 r.). Amatorzy wycieczek pieszych, stanowiący w warmińsko-mazurskim największą grupę mogli korzystać z 1457,3 km szlaków nizinnych. Od 2005 r. ich długość wzrosła aż o 65,6%.

Zagadnieniem ściśle związanym z turystyką jest zaplecze gastronomiczne. W obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania w 2009 r. czynnych było 130 restauracji (w tym 88 w hotelach), 178 barów i kawiarni (61 w hotelach), 133 stołówki i 60 punktów gastronomicznych. Łączna liczba placówek gastronomicznych w obiektach wzrosła w porównaniu do 2005 r. o 79.

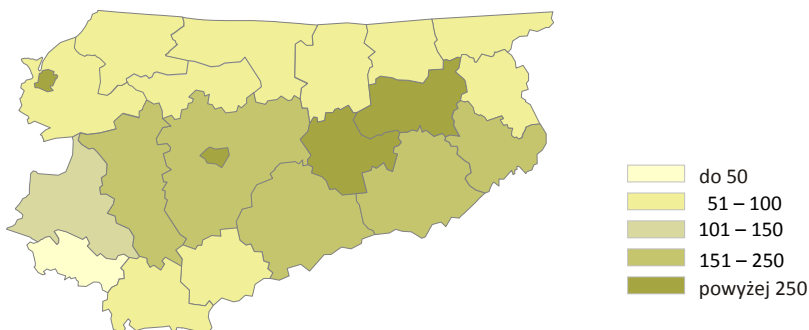
W Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON w 2009 r. wpisanych było 1599 podmiotów, które zajmowały się prowadzeniem restauracji i pozostałych placówek gastronomicznych (były to o 142 jednostki mniej niż w 2005 r.). W województwie funkcjonowało 537 barów (13,5% mniej niż w 2005 r.) oraz 173 podmioty prowadzące stołówki oraz zajmujące się cateringiem (10,8% mniej niż w 2005 r.). Firmy gastronomiczne skupione były głównie w Olsztynie, Elblągu oraz powiecie olsztyńskim, mrągowskim i giżyckim, czyli na tych obszarach gdzie przyjeżdża największa liczba turystów.

Rozwój turystyki związany jest z funkcjonowaniem podmiotów zajmujących się prowadzeniem obiektów noclegowych turystyki i miejsc krótkotrwałego zakwaterowania, restauracji i pozostałych placówek gastronomicznych, barów, stołówek i firm cateringowych. W 2009 r. liczba podmiotów zajmujących się wymienioną działalnością (sklasyfikowaną w rejestrze REGON jako Hotele i restauracje) wynosiła 3263 i była o 162 mniejsza niż w roku 2005. W większości (94,0%) były to podmioty małe zatrudniające do 9 osób. Aż 80,9% stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Ponadto w 2009 r. 334 podmioty prowadziły działalność związaną z turystyką, w tym m.in. 119 organizatorów turystyki, 26 pośredników turystycznych oraz 49 agentów turystycznych.

Terytorialne rozmieszczenie jednostek wpisanych do rejestru działalności gospodarczej w sekcji Hotele i restauracje wskazuje, że największe skupienie podmiotów znajduje się w Olsztynie (406), Elblągu (336), a także powiecie mrągowskim (309), giżyckim (273), olsztyńskim (250) oraz piskim (225).

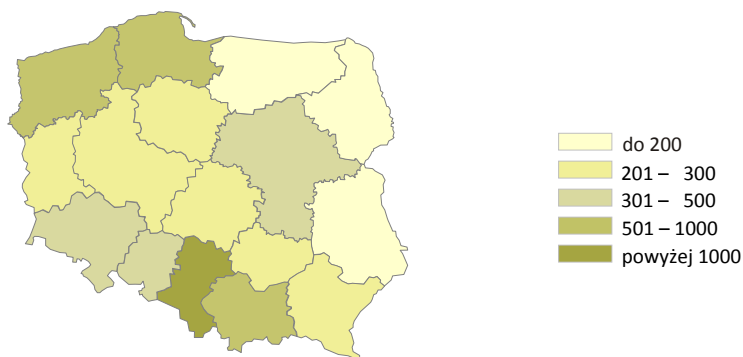

Podmioty gospodarcze prowadzące działalność w sekcji Hotele i restauracje w 2009 r.

Najwięcej podmiotów prowadzących działalność związaną z turystyką funkcjonowało w Olsztynie (90) oraz powiecie kętrzyńskim (45) i giżyckim (31).

Podmioty gospodarcze prowadzące działalność w sekcji Hotele i restauracje na 1000 km² według województw w 2009 r.

Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 1000 km² powierzchni województwa na poziomie 135 klasyfikuje warmińsko-mazurskie na 15 miejscu wśród województw. Wskaźnik osiągnął niższą wartość jedynie w województwie podlaskim (100). Największe zagęszczenie podmiotów wystąpiło w śląskim (1174), małopolskim (801), pomorskim (715) oraz zachodniopomorskim (576).

Poziom wartości dodanej brutto wytworzonej w województwie w 2007 r. przez podmioty sekcji Hotele i restauracje ułożył warmińsko-mazurskie na 11 pozycji w kraju. Udział województwa w tworzeniu wartości dodanej brutto w ramach sekcji Hotele i restauracje wyniósł w 2007 r. 3,3%. Warmińsko-mazurskie zajęło jednak 3 lokatę w kraju pod względem udziału wartości dodanej brutto wytworzonej w sekcji Hotele i restauracje (1,3%) w ogólnej wartości dodanej brutto

wytworzonej w województwie. Wyższy wskaźnik odnotowano jedynie w zachodniopomorskim (1,3%) oraz małopolskim (1,6%).

Istotną rolę w rozwoju turystyki w regionie odgrywa aktywność władz lokalnych, które mają możliwość jego wspierania m.in. poprzez wydatki na cele turystyczne. Z danych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego wynika, iż w 2009 r. przeznaczył 1154,6 tys. zł na zadania w zakresie upowszechniania turystyki (dział 630 klasyfikacji wydatków), tj. o 25,1% więcej niż w 2005 r. Na wydatki związane z turystyką poza działem 630, Urząd Marszałkowski przeznaczył 388,5 tys. zł, tj. o 55,8% mniej niż w roku 2005. W 2009 r. łączna kwota wydatków na zadania turystyczne (dział 630 i pozostałe działy) wyniosła 1543,1 tys. zł i była o 14,4% niższa niż w 2005 r.

W 2005 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego opracował „Strategię rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku”. Strategia wskazuje na turystykę, jako jedną z wiodących dziedzin rozwojowych Warmii i Mazur. Wzrost konkurencyjności gospodarki upatruje m.in. we wzroście potencjału turystycznego. Dokumentem stanowiącym rozwinięcie zagadnień turystyki i zawierającym szczegółowe określenie kierunków działania jest „Strategia rozwoju turystyki w województwie warmińsko-mazurskim”, której ostatnia aktualizacja miała miejsce w czerwcu 2010 r.

Według badań Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości województwo warmińsko-mazurskie należy do grupy najatrakcyjniejszych pod względem turystycznym regionów w Polsce. Zajmuje 3 miejsce po województwie małopolskim i pomorskim. Jednocześnie według badań Instytutu Turystyki wynika, iż pod względem natężenia ruchu turystycznego w okresie od stycznia do sierpnia 2009 r. warmińsko-mazurskie znalazło się na 7 miejscu w kraju. Dość niska pozycja województwa warmińsko-mazurskiego w natężeniu ruchu turystycznego w zestawieniu z wysokim poziomem atrakcyjności sugeruje możliwość poprawy sytuacji poprzez działania zmierzające do rozwoju i promocji turystyki w regionie.

Opracowana „Strategia rozwoju turystyki” wskazuje na potrzebę rozszerzenia sezonu turystycznego w regionie na miesiące wiosenne i jesienne, a także zimowe. Niezbędne jest powstawanie atrakcji dostępnych przez cały rok oraz rozwój całorocznej bazy noclegowej. Zachętą do przyjazdu turystów poza krótkim sezonem letnim może być otwieranie wyciągów narciarskich, torów saneczkowych, lodowisk, rozwój narciarstwa biegowego, organizacja kuligów czy też wędkarstwa podlodowego. Sektor turystyki całorocznej stanowią również ośrodki odnowy biologicznej i turystyka prozdrowotna, które wraz z centrami konferencyjnymi i ośrodkami turystyki biznesowej mogą być kolejnym kierunkiem sprzyjającym wydłużaniu sezonu turystycznego na Warmii i Mazurach.

Strategia wskazuje na potrzebę rozwoju bazy noclegowej wysokiej klasy poza obszarem Wielkich Jezior Mazurskich, co daje szansę na bardziej równomierny rozwój turystyki na terenie województwa. Zadaniem realizowanym w sposób ciągły powinna być systematyczna i konsekwentna promocja regionu na rynku krajowym i rynkach zagranicznych. Opracowana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości „Strategia promocji województwa warmińsko-mazurskiego” zakłada budowę marki regionu, która wyróżni go w sposób trwały na rynku turystycznym.

Według „Strategii rozwoju turystyki” czynnikiem ograniczającym możliwości rozwoju sektora turystycznego jest gorsza niż w pozostałej części kraju dostępność komunikacyjna. Wskaźnik długości linii kolejowych na 100 km² jest jednym z niższych w Polsce, a wskaźnik długości dróg publicznych na 100 km² powierzchni województwa jest najniższy w kraju. W regionie brakuje portów lotniczych o regularnych połączeniach krajowych i międzynarodowych. Powoduje to długi czas dojazdu do wybranych ośrodków turystycznych w regionie oraz niski komfort podróży.

2. Powiaty i gminy na turystycznej mapie Warmii i Mazur

OLSZTYN – MIASTO NA PRAWACH POWIATU

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	88
Ludność (31.12.2009 r.)	176457
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	1997,7
Lesistość (2009 r.) w %	21,3
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	8,4
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	5,7
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	215,3

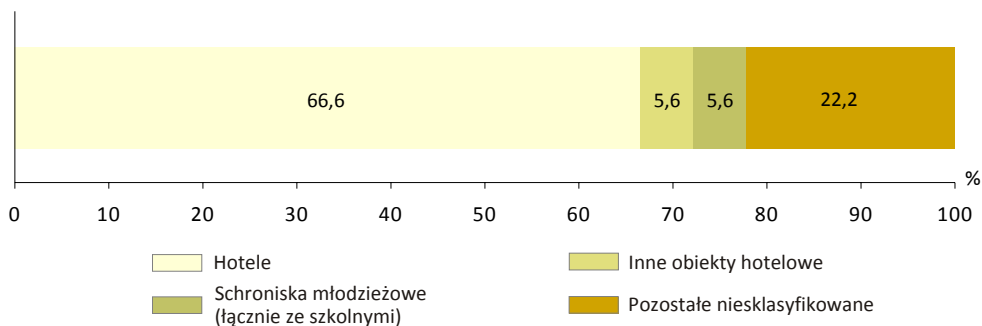

Fot. J. Balcerzak-Kalata

Olsztyn jest stolicą Warmii i Mazur, jednego z najpiękniejszych regionów turystycznych Polski. Miasto posiada wiele atrakcji, którymi przyciąga turystów zarówno z kraju, jak i z zagranicy. Na uwagę zasługują XIV-wieczne zabytki: gotycki zamek kapituły warmińskiej, w którym mieszkał i pracował M. Kopernik, katedra p.w. św. Jakuba (bazylika mniejsza), fragmenty murów miejskich z Bramą Wysoką (Górna Brama), Stary Ratusz. Wśród najważniejszych placówek kulturalnych należy wymienić: Teatr im. Stefana Jaracza, Olsztyński Teatr Lalek, Warmińsko-Mazurską Filharmonię im. Feliksa Nowowiejskiego, Muzeum Warmii i Mazur, Dom Gazety Olsztyńskiej, Biuro Wystaw Artystycznych. Dużą popularnością cieszą się ponadto Olsztyńskie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne.

W mieście odbywa się szereg cyklicznych imprez i festiwali. W ramach Olsztyńskiego Lata Artystycznego na uwagę zasługują: Spotkania Zamkowe „Śpiewajmy poezję”, Noce Bluesowe, „Letnie Sesje Śmiechoterapii”, Międzynarodowe Olsztyńskie Dni Folkloru, Dni Olsztyna, Olsztyńskie Koncerty Organowe, Staromiejskie Spotkania z Szantą, Olsztyńska Trzydniówka Teatralna. Wśród atrakcji sportowych należy wymienić: Międzynarodowe Żeglarskie Regaty Branży Turystycznej o „Muszlę św. Jakuba” oraz „Sponsor Olimpic Cup-Regaty Mistrzów”.

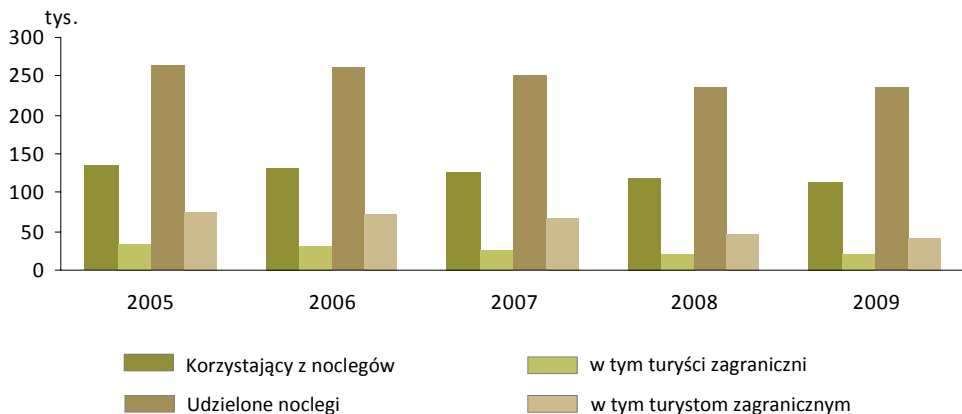
Wyniki badań GUS wykazały, że w granicach Olsztyna w 2009 r. znajdowało się 18 obiektów zbiorowego zakwaterowania, w tym 17 całorocznych. Najliczniejszą grupę stanowiły hotele – 12 obiektów. Obiekty turystyczne dysponowały łączną liczbą 6295 miejsc noclegowych. Pod tym względem Olsztyn uplasował się na 2 pozycji w regionie zaraz po powiecie mrągowskim (6302). Przeciętnie na 1 obiekt noclegowy przypadało 350 miejsc.

Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

a Stan w dniu 31 VII.

Z obiektów noclegowych skorzystało w 2009 r. 113,7 tys. turystów, 13,4% ich ogólnej liczby w województwie. Więcej turystów przebywało wyłącznie w powiecie mrągowskim – 194,2 tys. (22,8%). Wśród korzystających z bazy turystycznej znaczną grupę 17,5% stanowili obcokrajowcy. Udzielono w Olsztynie 234,5 tys. noclegów, 9,9% ich ogólnej liczby w regionie. Przeciętnie na 1 turystę przypadają 2 noclegi. Na 100 noclegów 18 udzielono turystom zagranicznym. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych wyniósł 23,5% i był niższy od przeciętnego w regionie.

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

Według danych rejestru REGON, w sekcji „Hotele i restauracje” (Polska Klasyfikacja Działalności) w Olsztynie prowadziło działalność 406 podmiotów, w tym 256 restauracji i pozostałych placówek gastronomicznych, 70 barów i 21 jednostek zajmujących się stołówkami i cateringiem. W mieście zarejestrowanych było ponadto 45 organizatorów turystyki, 5 pośredników turystycznych i 10 agentów turystycznych.

ELBLĄG – MIASTO NA PRAWACH POWIATU

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	80
Ludność (31.12.2009 r.)	126419
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	1583,8
Lesistość (2009 r.) w %	26,8
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	1,1
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych	
prawnie chronionej (2008 r.) w %	44,8
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	183,0

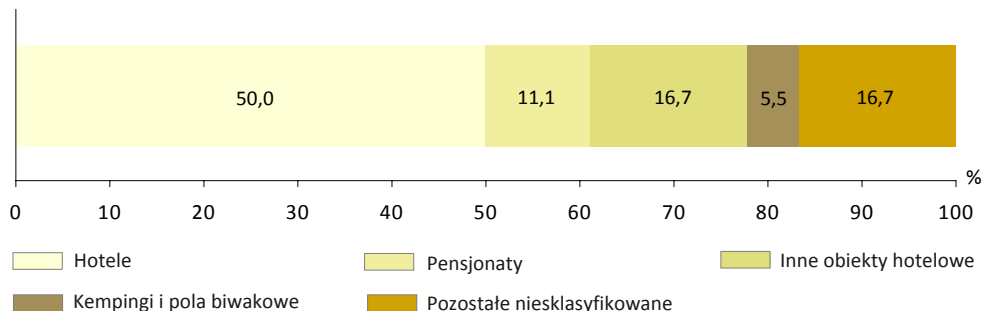

Fot. E. Ginter

Elbląg jest drugim pod względem liczby mieszkańców i najstarszym miastem w województwie. Wśród najciekawszych jego zabytków należy wymienić: katedrę p.w. św. Mikołaja z 95-metrową wieżą (XIII/XIV w.), Bramę Targową (stanowiącą część dawnych murów obronnych z XIV/XV w.), Kościół Mariacki (XIII/XIV w. – obecnie Galeria EL), dawny kościół i szpital Świętego Ducha (obecnie biblioteka). Miasto oferuje turystom również inne atrakcje. Znana w Polsce i na świecie, mieszcząca się na starówce galeria sztuki współczesnej – Galeria EL jest miejscem licznych imprez, koncertów muzycznych, przedstawień teatralnych oraz prezentacji różnego rodzaju twórczości artystycznej (malarstwo, rzeźba, grafika, tkaniny itp.).

Elbląg jest gospodarzem i organizatorem licznych imprez o znaczeniu lokalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym, wśród których należy wymienić: Ogólnopolski Festiwal Sztuki Słowa „Czy to jest kochanie”, Dzień Hanzy – festyn historyczny, „Noc Muzeów” – wieczorne i nocne zwiedzanie połączone z dodatkowymi atrakcjami, Festiwal Letnie Ogrody Polityki, Elbląskie Dni Muzyki Dawnej, Dni Elbląga, Lato Jazzowo – Bluesowe, Elbląskie Noce – Festiwal Piosenki Wartościowej, Elbląskie Święto Chleba, Deprecjacja Depresji – Wakacyjne Kabaretowisko Elbląskie, Dni Papieskie, Międzynarodowe Spotkania Artystyczne, Mistrzostwa Świata Formacji Standardowych, Międzynarodowy Festiwal Tańca „Baltic Cup”.

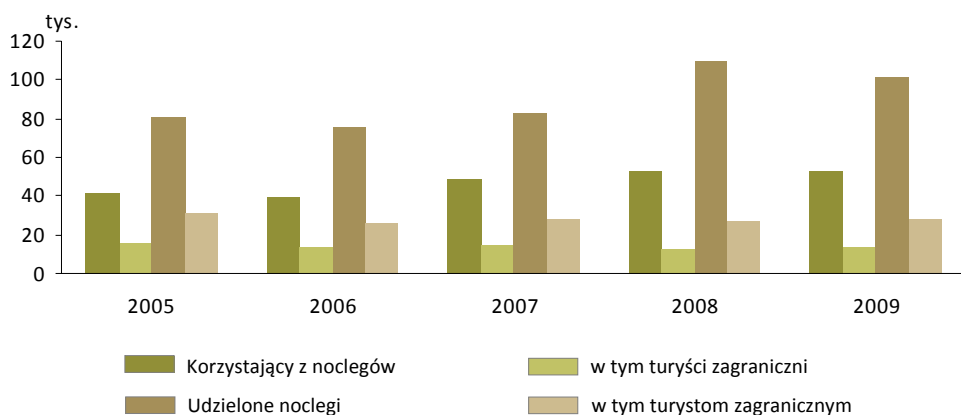
Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

a Stan w dniu 31 VII.

W 2009 r. w granicach Elbląga znajdowało się 18 turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, w tym 16 całorocznych. Najlicniejszą grupę stanowiły hotele – 9 obiektów. Baza turystyczna dysponowała 1178 miejscami noclegowymi, w tym 1018 całorocznymi. Na 1 obiekt przypadało w Elblągu mniej miejsc noclegowych (65) niż w regionie (98). Z obiektów noclegowych skorzystało w 2009 r. 53,2 tys. osób, czyli 6,3% ogólnej liczby turystów Warmii i Mazur (6 lokata wśród powiatów). Udział turystów zagranicznych wyniósł 24,4%. W 2009 r. udzielono 101,5 tys. noclegów, w tym 28,3 tys. obcokrajowcom. Przeciętny czas pobytu turysty był krótszy niż w regionie i wyniósł około 2 dni. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych (mierzony stosunkiem liczby udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych) w Elblągu był niższy niż przeciętny w województwie o 1,7 pkt proc.

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

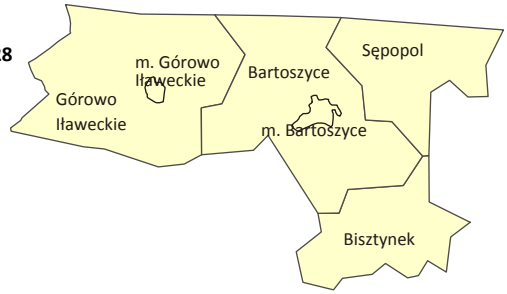

Według danych rejestru REGON województwa warmińsko-mazurskiego w sekcji „Hotele i restauracje” działało w Elblągu 336 podmiotów, w tym 142 restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne, 82 bary i 26 jednostek zajmujących się stołówkami i cateringiem. Ponadto w mieście zarejestrowanych było 10 organizatorów turystyki, 1 pośrednik turystyczny i 14 agentów turystycznych.

POWIAT BARTOSZYCKI

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	1307
Ludność (31.12.2009 r.)	60128
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	46,0
Lesistość (2009 r.) w %	22,1
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	9,6
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	19,7
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	37,3

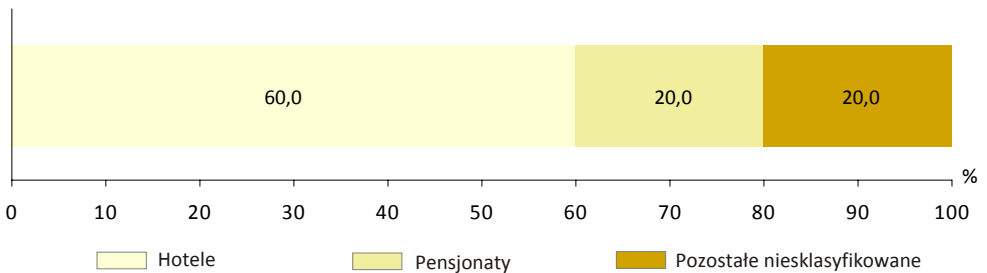

Powiat bartoszycki położony jest w północnej części województwa i bezpośrednio graniczy z Rosją. Na jego terenie znajduje się międzynarodowe przejście graniczne w Bezledach. Pod względem zajmowanej powierzchni bartoszycki znalazł się na siódmym miejscu w regionie. Siedzibą powiatu jest miasto Bartoszyce.

W Bartoszycach odbywają się cykliczne imprezy plenerowe o znaczeniu wojewódzkim i krajowym m. in.: Międzynarodowy Festiwal Muzyki „Bart Folk Festiwal”, Muzyka Europejska w Zabytkach Warmii i Mazur, Bartoszyckie Lato Artystyczne, Żegnaj Lato na Rock.

Według danych statystycznych w powiecie bartoszyckim w 2009 r. funkcjonowało 5 obiektów noclegowych turystyki, w tym 4 całoroczne. W dyspozycji turystów znajdowało się 200 miejsc noclegowych, w tym 180 całorocznych. Na 1000 km² powierzchni przypadają 153 miejsca noclegowe (dziesięciokrotnie mniej niż w województwie). Około 2/3 miejsc noclegowych znajdowało się w gminie miejskiej Bartoszyce.

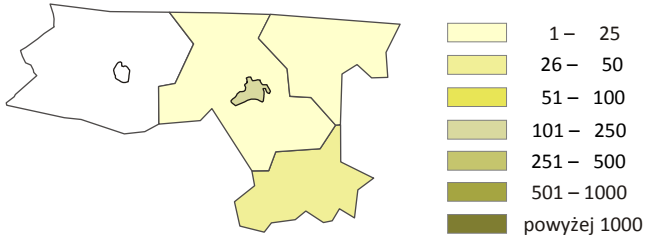
Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

^a Stan w dniu 31 VII.

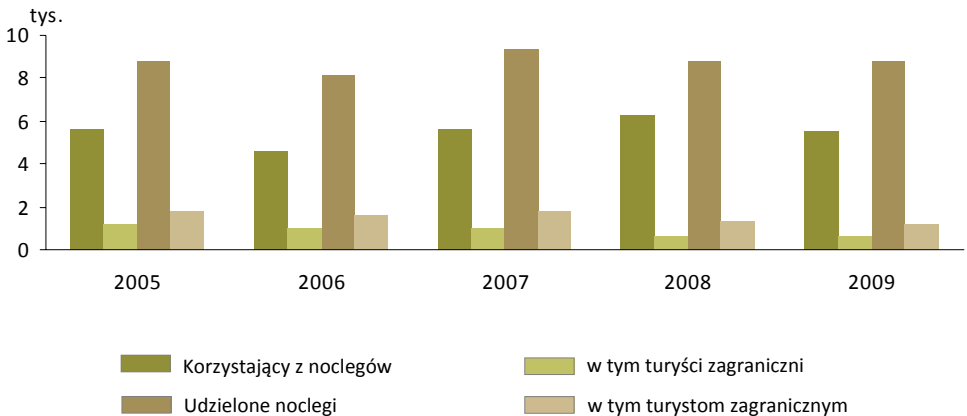

Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

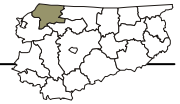

Z noclegów skorzystało 5,5 tys. turystów, w tym 13,1% obcokrajowców. Udzielono 8,8 tys. noclegów, w tym 13,1% obcokrajowcom. Przeciętna długość pobytu jednej osoby wyniosła 1,6 dnia. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych był w powiecie o 11,3 pkt proc. niższy niż w województwie.

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

Z rejestru REGON województwa warmińsko-mazurskiego wynika, że w sekcji „Hotele i restauracje” działało w powiecie 99 podmiotów, w tym 64 restauracje i 15 barów. Kolejnych 8 zajmowało się turystyką.

POWIAT BRANIEWSKI

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	1202
Ludność (31.12.2009 r.)	42927
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	35,7
Lesistość (2009 r.) w %	24,5
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	73,3
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	30,3
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	32,2

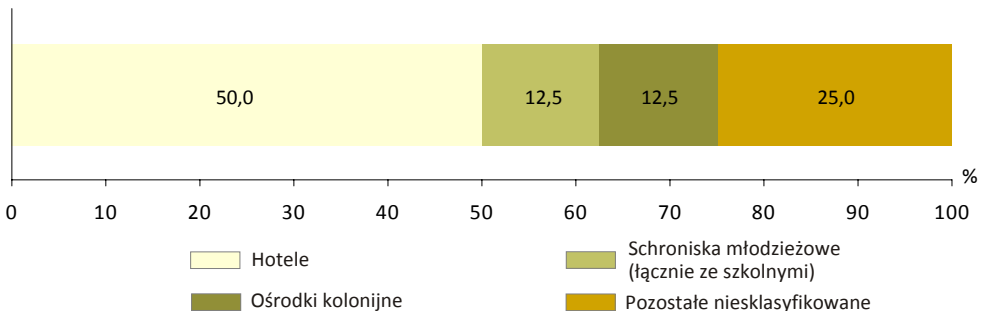

Powiat braniewski położony jest w północno-zachodniej części województwa. Od północy graniczy z Rosją, od północnego-zachodu naturalną granicą jest Zalew Wiślany.

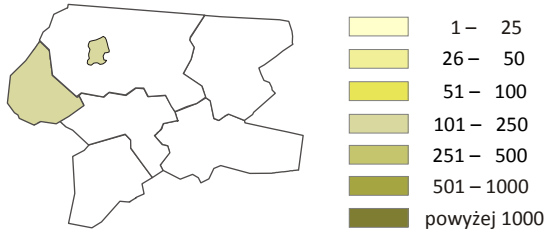
W kalendarzu imprez o znaczeniu ogólnopolskim i regionalnym znalazły się: Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej – odbywający się we Fromborku w Bazylice Archidiecezjalnej; Plener Rzeźbiarsko-Malarski, Międzynarodowe Regaty Żeglarskie „Fromborska Jesień” oraz Rajd „Braniewska Jesień”.

Z danych statystycznych statystyki publicznej wynika, że w powiecie braniewskim w 2009 r. znajdowało się 8 turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania (7 z nich to całoroczne). Na 1000 km² powierzchni przypadało w powiecie blisko 7 obiektów turystycznych. Łącznie wszystkie obiekty zbiorowego zakwaterowania dysponowały 415 miejscami noclegowymi, w tym 373 całorocznymi.

Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

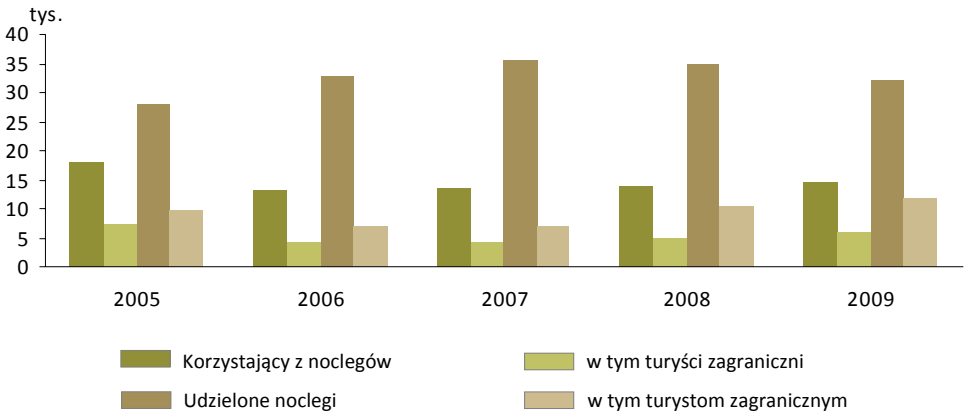

a Stan w dniu 31 VII.

Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

Na 1000 km² powierzchni przypadało w powiecie 345 miejsc, co nie przekraczało 1/4 poziomu wskaźnika dla województwa.

Z dostępnych miejsc noclegowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania skorzystało 14,6 tys. turystów, w tym 39,2% obcokrajowców. Turystom udzielono 32,0 tys. noclegów, w tym 36,6% obcokrajowcom. Przeciętnie 1 osoba odwiedzająca powiat skorzystała z 2 noclegów. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych (mierzony stosunkiem liczby udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych) w powiecie braniewskim był niższy (23,3%) od przeciętnego w województwie.

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

Na podstawie rejestru REGON województwa warmińsko-mazurskiego stwierdzono, że w powiecie, w sekcji „Hotele i restauracje” działalność prowadziło 81 podmiotów, natomiast kolejnych 6 zajmowało się turystyką.

POWIAT DZIAŁDOWSKI

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	954
Ludność (31.12.2009 r.)	65188
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	68,3
Lesistość (2009 r.) w %	28,7
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	14,7
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	37,7
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	49,5

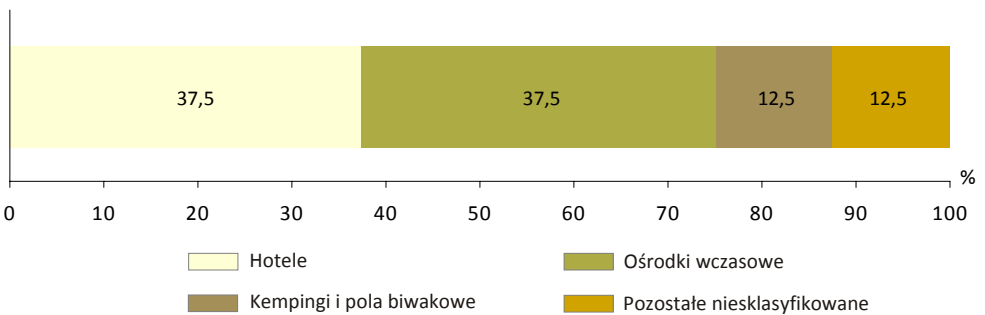

Umiejscowiony w południowej części warmińsko-mazurskiego powiat działdowski graniczy z województwem kujawsko-pomorskim i mazowieckim. Należy do obszarów o dużej gęstości zaludnienia (druga lokata w województwie wśród powiatów ziemskich).

Wśród wielu imprez na trwałe w kalendarz kulturalny wpisały się m.in. Turniej rodzin i profilaktyki zdrowotnej „Wstąp po zdrowie”, Płońskie Lato Teatralne oraz Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej im. J. Smolicza.

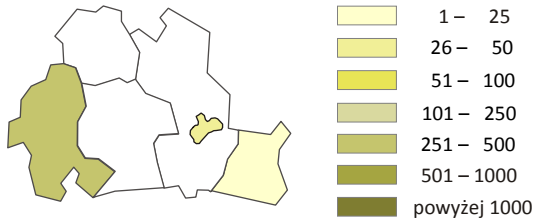
Infrastruktura turystyczna w powiecie działdowskim w 2009 r. obejmowała 8 obiektów zbiorowego zakwaterowania z 522 miejscami noclegowymi. Najwięcej miejsc w obiektach zbiorowego zakwaterowania posiadała gmina Lidzbark.

Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

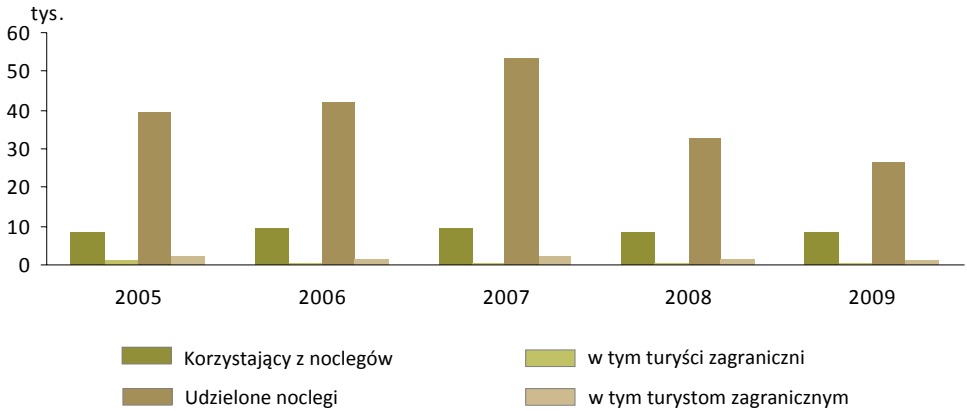

a Stan w dniu 31 VII.

Pod względem stopnia wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych zbiorowego zakwaterowania powiat znalazł się na siódmym miejscu w województwie – w ciągu roku wskaźnik wyniósł 27,9%.

Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

Wśród 8,5 tys. turystów, którzy nocowali w powiecie w 2009 r. jedynie 6,2% to turyści zagraniczni (przy średniej w województwie 17,6%). Korzystający z noclegów wybierali głównie pobyt w Działdowie oraz w gminie Lidzbark.

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

W roku 2009 w powiecie udzielono 26,6 tys. noclegów, z czego 3,9% turystom zagranicznym. Przeciętny pobyt turystów w 2009 r. wyniósł ponad 3 dni i był nieco dłuższy niż w województwie.

W działdowskim aktywnością gospodarczą w sekcji „Hotele i restauracje” zajmowało się 75 podmiotów (w tym 37 to restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne), a także 5 jednostek prowadzących działalność związaną z turystyką.

POWIAT ELBLĄSKI

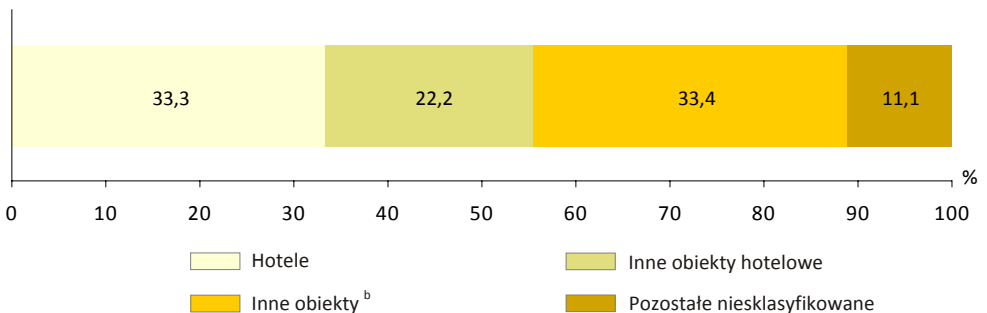
Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	1416
Ludność (31.12.2009 r.)	56389
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	39,8
Lesistość (2009 r.) w %	18,9
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	134,0
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	40,8
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	53,8

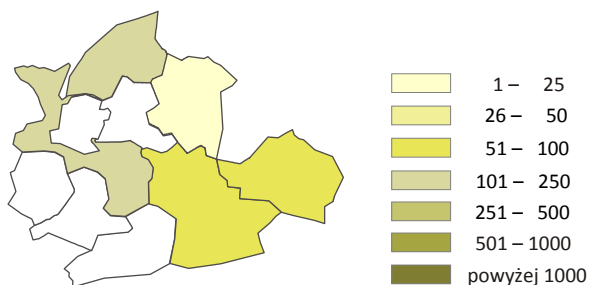
Powiat położony jest w północno-zachodniej części województwa. Jego największą atrakcją turystyczną na skalę europejską stanowi Kanał Elbląski. W powiecie elbląskim każdego roku organizowane są imprezy o znaczeniu regionalnym i krajowym, wśród których należy wymienić: Plener Plastyczny „Blżej Natury”, Ogólnopolski przegląd kultury mniejszości narodowych "Integracje", Konkurs Piosenki Obcej, Międzynarodowe Zawody w Trójboju Sportowym, Spartakiada Osób Niepełnosprawnych, Jesienne Targi Ogrodniczo-Nasienne.

Na podstawie badań statystycznych GUS stwierdzono, że bazę noclegową powiatu ziemskiego elbląskiego w 2009 r. tworzyło 9 turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania. Liczba obiektów przypadających na 1000 km² powierzchni była w powiecie ponad dwukrotnie niższa (6,4) niż w województwie (13,7). Łącznie w bazie noclegowej znajdowało się 401 miejsc noclegowych, w tym 188 w hotelach. Wskaźnik nasycenia bazą noclegową, określaný liczbą miejsc noclegowych przypadających na 1000 km² powierzchni w powiecie był kilkakrotnie niższy niż w województwie.

Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

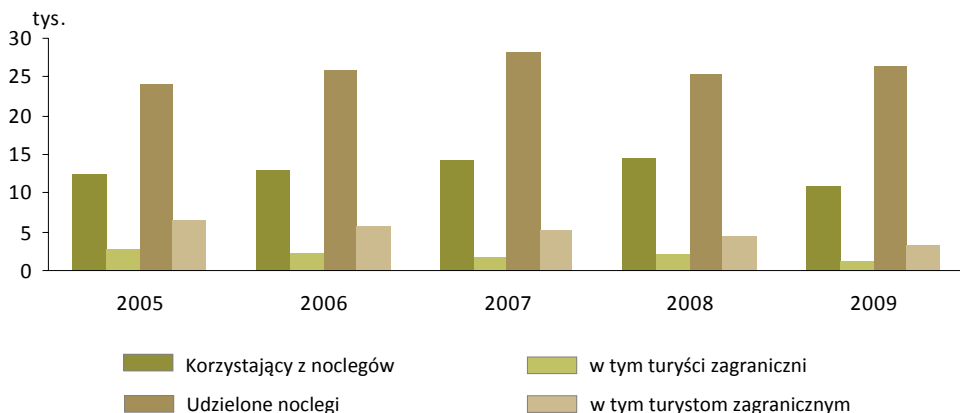
^a Stan w dniu 31 VII. ^b Motele, domy wycieczkowe, domy pracy twórczej.

Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

Analiza bazy noclegowej powiatu elbląskiego wykazała, że obiekty noclegowe znajdowały się wyłącznie w 5 z 9 gmin. Większość miejsc noclegowych skupiały gminy Pasłęk, Tolkmicko i Elbląg.

Na podstawie sprawozdawczości GUS stwierdzono, że z miejsc noclegowych dostępnych w bazie turystycznej powiatu w 2009 r. skorzystało 10,9 tys. turystów, w tym 12,5% obcokrajowców. Łącznie udzielono 26,3 tys. noclegów, w tym 12,6% obcokrajowcom. Przeciętny turysta przebywał w obiekcie turystycznym około 2,5 dnia.

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych był o 10,3 pkt proc. niższy w powiecie niż przeciętny w województwie.

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

W powiecie elbląskim (dane rejestru REGON województwa warmińsko-mazurskiego) 92 podmioty prowadziły działalność w sekcji „Hotele i restauracje”.

POWIAT EŁCKI

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	1113
Ludność (31.12.2009 r.)	86238
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	77,5
Lesistość (2009 r.) w %	21,8
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	83,6
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	50,2
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	35,8

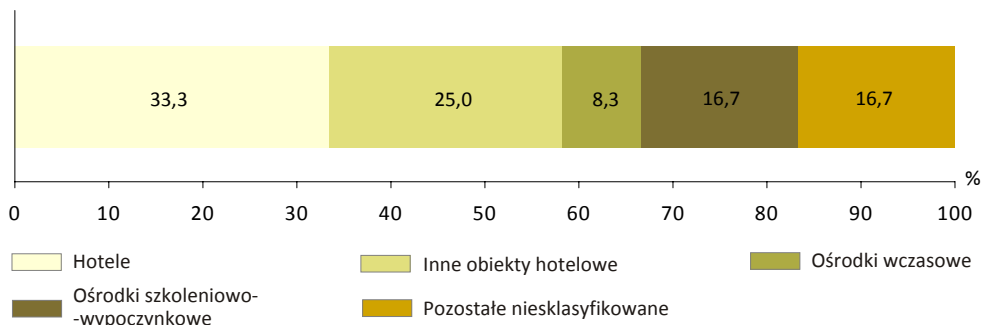

Specyfiką powiatu ełckiego jest jego malownicze położenie we wschodniej części województwa (przy granicy z województwem podlaskim), w sąsiedztwie jezior i lasów, a także najwyższa wśród powiatów ziemskich gęstość zaludnienia. Niemalże cały obszar powiatu leży w dorzeczu rzeki Ełk.

W powiecie organizowane są spływy kajakowe, np. w kierunku Biebrzańskiego Parku Narodowego połączone z przejażdżką kolejką wąskotorową. Pobyt w powiecie uatrakcyjniają imprezy, takie jak: Mazurskie Lato Kabaretowe „Mulatka”, Międzynarodowy Plener Rzeźbiarski, Mistrzostwa Polski Skuterów Wodnych oraz Rajd Rowerowy z MOSIR-em.

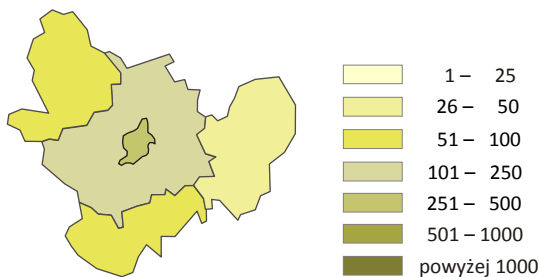
Do dyspozycji turystów w 2009 r. pozostawało w powiecie 916 miejsc noclegowych w 12 obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

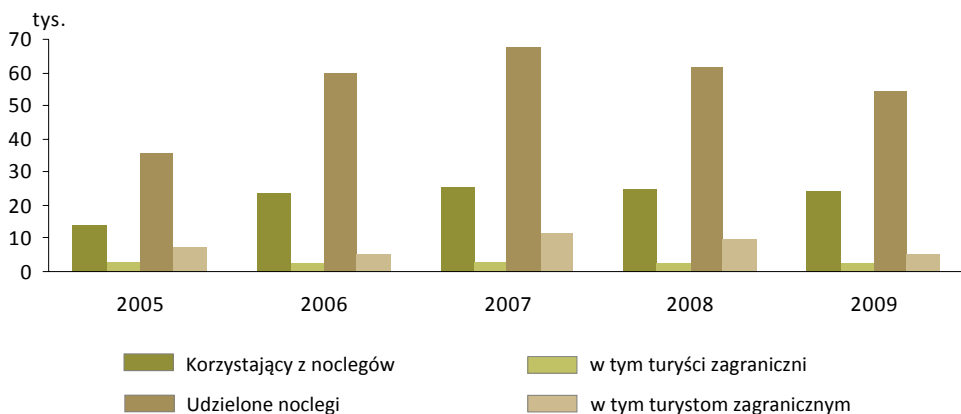
a Stan w dniu 31 VII.

Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

Ponad połowa miejsc noclegowych w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania skupiona była w 2009 r. w mieście Elk. Jednak każda gmina powiatu realizowała funkcje turystyczne dzięki istniejącej bazie noclegowej, z której korzystali turyści.

Wśród 24,3 tys. osób korzystających w 2009 r. z noclegów 9,4% stanowili turyści zagraniczni (odsetek obcokrajowców był ponad dwukrotnie mniejszy niż w województwie).

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

Liczba udzielonych noclegów w 2009 r. o 52,7% przewyższyła poziom z roku 2005. Średnia długość pobytu turystów w powiecie wyniosła ponad 2 dni, jednak była niższa od średniej w województwie.

Powiat elcki znalazł się w 2009 r. na 8 miejscu pod względem liczby jednostek gospodarczych, zajmujących się działalnością w sekcji „Hotele i restauracje”. Ze 182 podmiotów 52,2% prowadziło restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne, a 22,0% – bary. Ponadto działalność związaną z turystyką prowadziło 8 firm, w tym 4 organizatorów turystyki.

POWIAT GIŻYCKI

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	1120
Ludność (31.12.2009 r.)	56522
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	50,5
Lesistość (2009 r.) w %	25,6
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	149,5
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	63,8
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	31,0

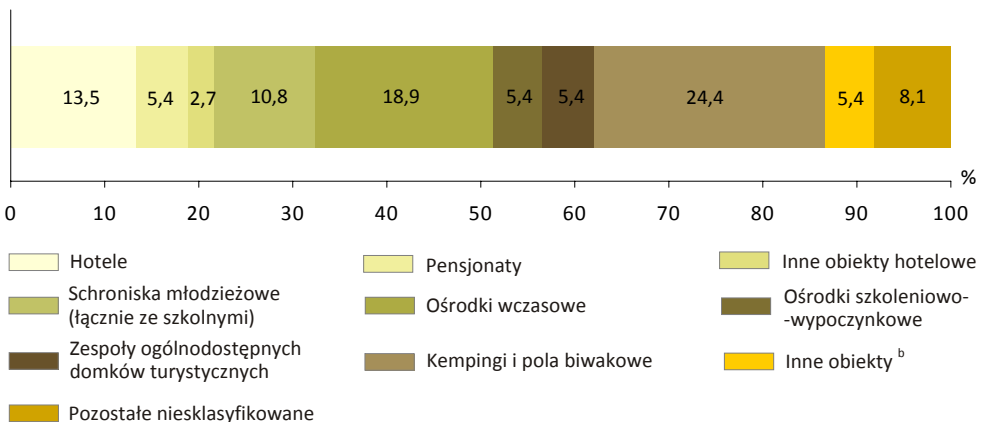

Pod względem położenia naturalnego i zasobności w naturalne zbiorniki wodne oraz lasy (stanowiące 25,6% powierzchni), powiat giżycki jest jednym z najbardziej atrakcyjnych w województwie.

Odпочывający w powiecie giżyckim mogą wziąć udział w szeregu imprez i zawodów, w tym np. Bojerowych Mistrzostwach Polski Żeglarzy Niepełnosprawnych, Dniach Giżycka, Festiwalu Piosenki Żeglarskiej i Morskiej "Szanty w Giżycku", Letnim Międzynarodowym Zlocie Motocyklowym, czy odwiedzić Zamek w Rynie oraz wysłuchać coniedzielnego koncertu muzyki kameralnej „Concerto Castello”.

W powiecie w 2009 r. funkcjonowało 37 obiektów zbiorowego zakwaterowania z 4116 miejscami noclegowymi.

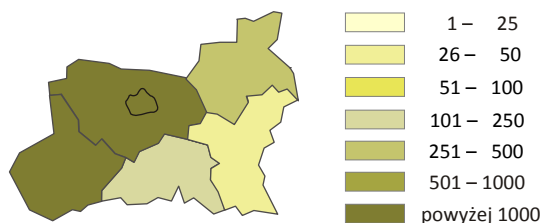
Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

a Stan w dniu 31 VII. b Motele, domy wycieczkowe, domy pracy twórczej.

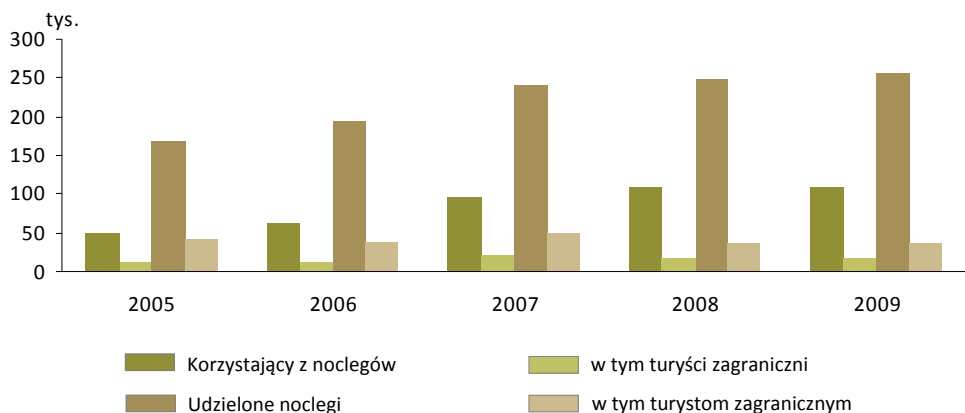
Gminami, w których dostępnych było najwięcej miejsc noclegowych w 2009 r. to miejska i wiejska gmina Giżycko oraz gmina Ryn. Pod względem liczby miejsc przygotowanych dla turystów powiat giżycki zajął trzecią lokatę w województwie.

Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

Od 2005 r. zaobserwować można prawie stale rosnącą liczbę osób korzystających z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania, jak też liczbę udzielonych noclegów. Turyści odwiedzający powiat giżycki coraz chętniej pozostawiali tam na nocleg, w analizowanym okresie pięciu lat liczba nocujących w powiecie wzrosła o 118,7%.

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

Jako miejsce noclegu turyści wybierali głównie gminę Ryn i miasto Giżycko. Turyści zagraniczni stanowili 16,3% osób, które korzystały z noclegów w powiecie, 58,3% z nich zatrzymało się w 2009 r. w gminie miejskiej Giżycko.

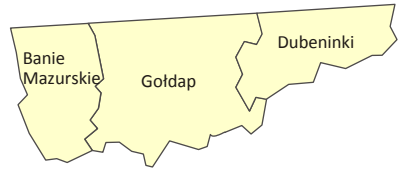
Zwiększyła się w porównaniu z wcześniejszymi latami liczba udzielonych noclegów. W 2009 r. była równa 255,4 tys. i stanowiła 152,3% poziomu z 2005 r. Średni pobyt turystów w powiecie wyniósł około 2,5 dnia.

W giżyckim 273 podmioty zajmowały się działalnością w sekcji „Hotele i restauracje” (4 lokata w województwie). Prowadzono 116 restauracji i pozostałych placówek gastronomicznych oraz 28 barów. Aktywność gospodarczą związaną z turystyką wykazywało 31 podmiotów (3 lokata w województwie), w tym 14 organizatorów turystyki.

POWIAT GOŁDAPSKI

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	772
Ludność (31.12.2009 r.)	26642
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	34,5
Lesistość (2009 r.) w %	31,6
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	10,7
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	78,5
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	28,0

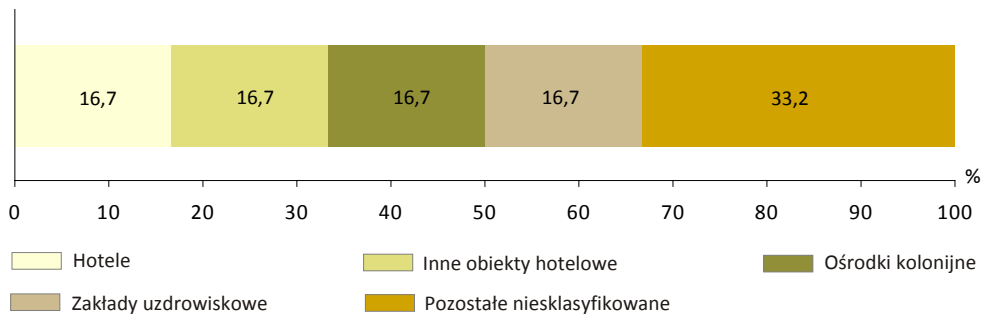

Powiat gołdapski jest jednym z kilku, które graniczą z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Niemalże 1/3 jego powierzchni zajmują lasy. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona stanowiła w 2008 r. aż 78,5% (najwięcej w województwie).

Dodatkową atrakcją są zorganizowane imprezy, m.in. międzynarodowa impreza narciarska „Bieg Jaćwingów”, Międzynarodowy Bieg Gusiew-Gołdap, Międzynarodowe Dożynki w Baniach Mazurskich czy „Cross Gołdapski”.

Osoby przybywające do powiatu w 2009 r. mogły się zatrzymać w 6 obiektach zbiorowego zakwaterowania z 690 miejscami noclegowymi.

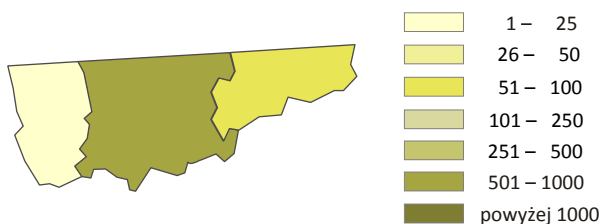
Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

a Stan w dniu 31 VII.

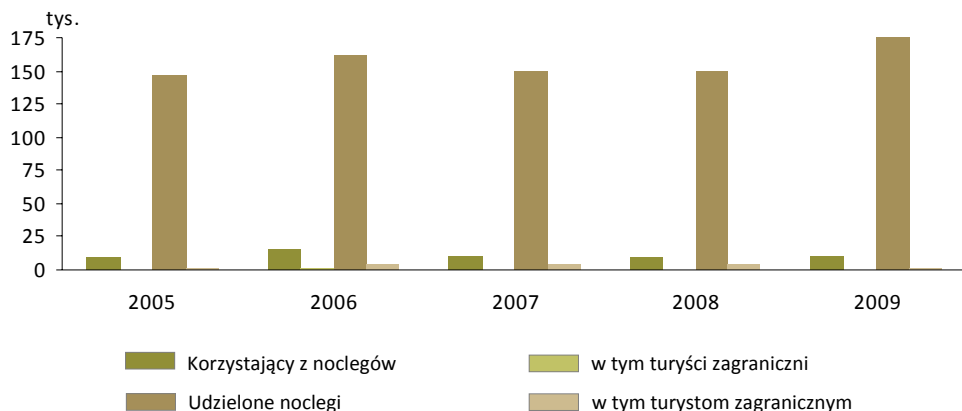
W gołdapskim zanotowano w 2009 r. najwyższy w województwie stopień wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (79,6%), głównie ze względu na funkcjonujący w gminie Gołdap zakład uzdrowiskowy. Z tego samego powodu przeciętna długość pobytu w powiecie wyniosła ponad 17 dni (1 lokata w województwie).

Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

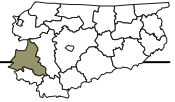
W 2009 r. w powiecie nocowało 10,0 tys. osób, którym udzielono aż 174,5 tys. noclegów. Turyści zagraniczni stanowili zaledwie 3,4% korzystających z noclegów (ponad pięciokrotnie mniej niż średnio w województwie).

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

Pod względem liczby udzielonych noclegów powiat znalazł się na 6 miejscu w warmińsko-mazurskim. Zdecydowaną większość noclegów udzielono turystom krajowym, a jedynie 1,2% – obcokrajowcom.

Jedynie 54 podmioty gospodarcze zajmowały się działalnością w sekcji „Hotele i restauracje” – 26 jednostek prowadziło restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne, a 10 – bary. Działalnością związaną z turystyką zajmowało się jedynie 8 podmiotów (w tym dwóch organizatorów turystyki).

POWIAT IŁAWSKI

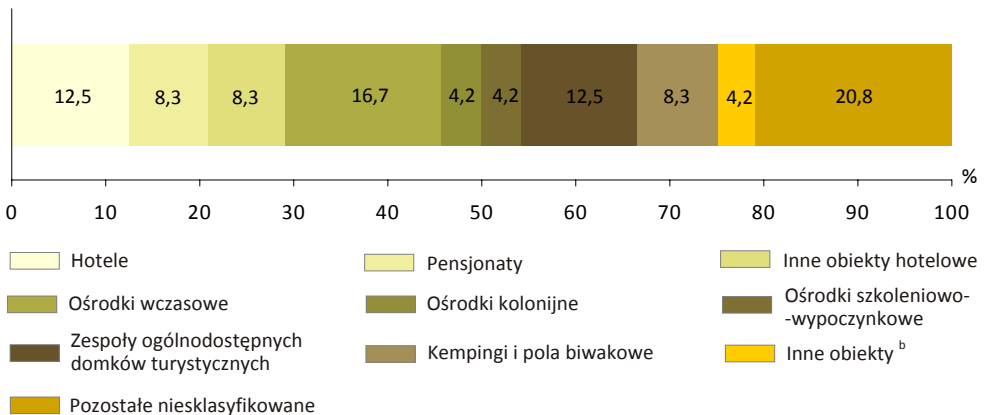
Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	1385
Ludność (31.12.2009 r.)	90442
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	65,3
Lesistość (2009 r.) w %	26,4
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	85,5
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	42,9
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	50,3

Powiat położony na bogatym w lasy i jeziora Pojezierzu Iławskim. W jego granicach znajduje się jedno z najdłuższych jezior w Polsce – Jeziorak. W powiecie każdego roku organizowane są spływy kajakowe. Wśród najważniejszych imprez organizowanych w powiecie na uwagę zasługują: Międzynarodowy Festiwal Jazzu Tradycyjnego Old Jazz Meeting „Złota Tarka”, „Fama Rock Festiwal”, Mistrzostwa Polski w Triathlonie – „Susz Triathlon”.

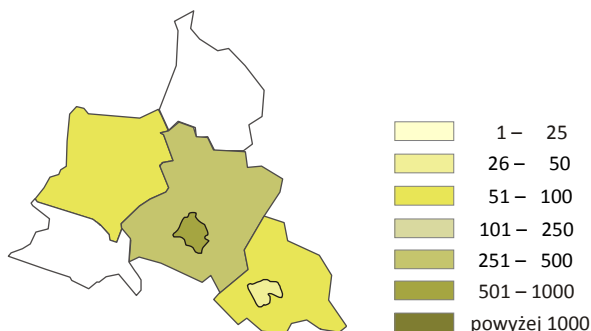
Dane pozyskane na podstawie badań statystycznych GUS wykazały, że w 2009 r. w powiecie zlokalizowane były 24 turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania, w tym 13 całorocznych. Omawianą bazę noclegową tworzyło 1265 miejsc noclegowych (9 lokata wśród powiatów), w tym 54,3% całorocznych. Wskaźnik nasycenia bazą turystyczną, określony liczbą miejsc noclegowych przypadających na 1000 km² powierzchni w powiecie był prawie dwukrotnie niższy niż w województwie (913).

Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

a Stan w dniu 31 VII. b Motele, domy wycieczkowe, domy pracy twórczej.

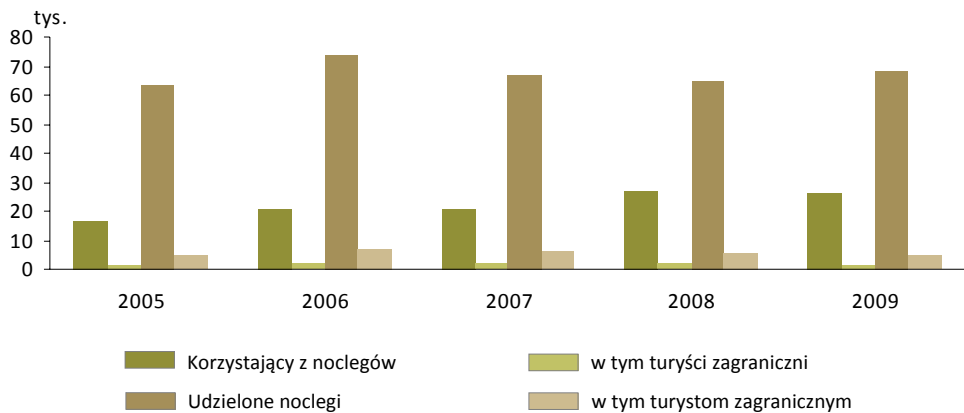
Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

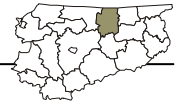
Większość miejsc noclegowych (85,4%) zlokalizowanych było w dwóch gminach powiatu – miejskiej i wiejskiej Iława.

Z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania skorzystało w 2009 r. 25,9 tys. turystów, w tym 6,2% obcokrajowców. Łącznie udzielono 68,5 tys. noclegów, w tym 7,5% obcokrajowcom. Przeciętnie na 1 turystę przypadają niecałe 3 noclegi. Blisko połowa osób, które zatrzymały się w powiecie korzystała z bazy noclegowej w mieście Iława (45,6%), również tam udzielono większość noclegów (49,0%). Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w powiecie (28,8%) był nieco niższy od przeciętnego w województwie (29,6%), najwyższy w Iławie (32,8%), a najniższy w gminie miejsko-wiejskiej Susz (20,0%).

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

Według danych rejestru REGON w sekcji „Hotele i restauracje” w powiecie działało 121 podmiotów, w tym 55 prowadziło restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne, a 22 bary. Kolejnych 10 podmiotów zajmowało się działalnością związaną z turystyką.

POWIAT KĘTRZYŃSKI

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	1213
Ludność (31.12.2009 r.)	64814
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	53,4
Lesistość (2009 r.) w %	16,3
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	19,9
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	21,7
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	38,1

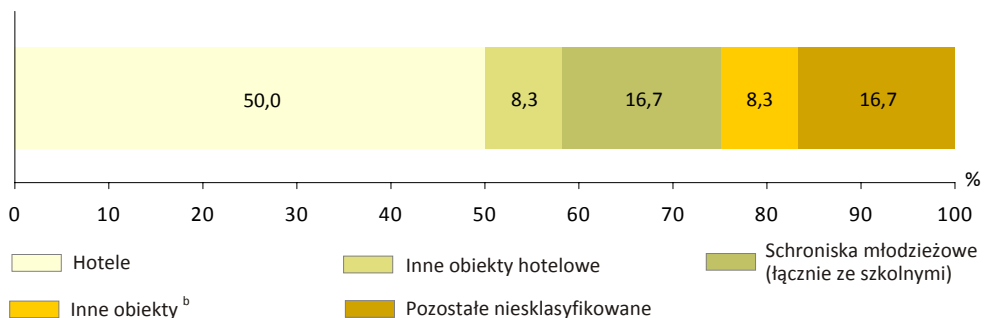

Powiat kętrzyński leży w północnej części województwa i od północy sąsiaduje z Obwodem Kaliningradzkim. Na uwagę zasługują zabytki architektury m.in.: w Świętej Lipce – bazylika barokowa i w Reszlu – gotycki zamek biskupów warmińskich.

Wśród najważniejszych imprez organizowanych w powiecie należy wymienić: Ogólnopolski Przegląd Zespołów Rockowych „Konfrontacje”, Przegląd Niezależnej Sceny Hip-Hop – „Kentaki Rap Batalia”, Regionalny Festiwal Piosenki Harcerskiej, Zuchowej i Turystycznej oraz Muzyczne Spotkania Zamkowe.

Badania statystyczne GUS wykazały, że w powiecie kętrzyńskim w 2009 r. zlokalizowanych było 12 turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, w tym 9 całorocznych. W bazie noclegowej funkcjonowały 573 miejsca noclegowe, w tym 505 całorocznych.

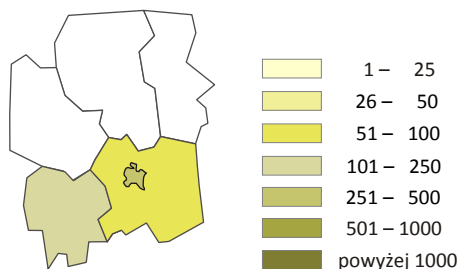
Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

a Stan w dniu 31 VII. b Motele, domy wycieczkowe, domy pracy twórczej.

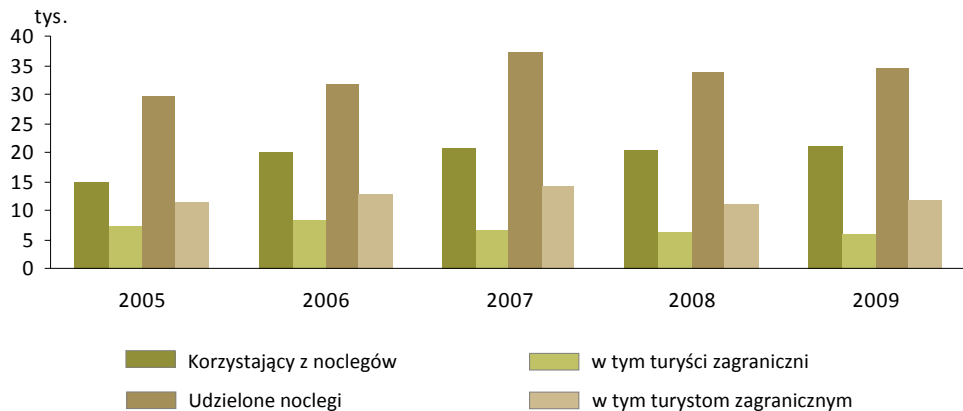
W przeliczeniu na 1000 km² powierzchni funkcjonowało w powiecie ponad trzykrotnie mniej miejsc noclegowych niż w województwie. Większość miejsc noclegowych (90,9%) zlokalizowana była w dwóch gminach: mieście Kętrzynie i gminie miejsko-wiejskiej Reszel.

Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

Z badań statystycznych statystyki publicznej prowadzonych przez GUS wynika, że z obiektów turystycznych powiatu skorzystało 20,9 tys. osób, w tym 27,6% obcokrajowców. Powiat wyróżniał się w województwie trzecim (po powiecie braniewskim i mrągowskim) co do wielkości odsetkiem obcokrajowców w liczbie turystów ogółem.

W obiektach noclegowych w 2009 r. udzielono 34,6 tys. noclegów, w tym 33,8% obcokrajowcom. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w powiecie wyniósł 18,6% i był o 11,0 pkt proc. niższy niż w województwie.

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

W 2009 r. w powiecie kętrzyńskim, w sekcji „Hotele i restauracje” (według Polskiej Klasyfikacji Działalności) działało 95 podmiotów, w tym 54 prowadziły restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne, a kolejnych 13 bary. Działalnością turystyczną zajmowało się 45 podmiotów.

POWIAT LIDZBARSKI

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	925
Ludność (31.12.2009 r.)	42501
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	45,9
Lesistość (2009 r.) w %	26,7
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	13,8
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	24,2
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	29,6

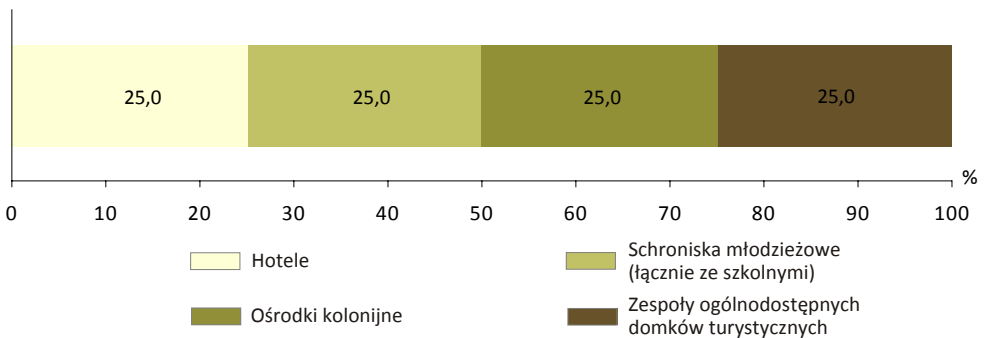

Powiat położony w północnej części województwa, z malowniczymi terenami i krętymi rzekami, stanowi doskonałe miejsce do uprawiania turystyki. Zabytkiem godnym obejrzenia jest zamek Lidzbarski – rezydencja biskupów i książąt nazywany Wawelem Północy. Niezwykłą atrakcją dla zwolenników sportów zimowych jest Krzyżowa Góra, na której znajduje się pełna infrastruktura narciarska.

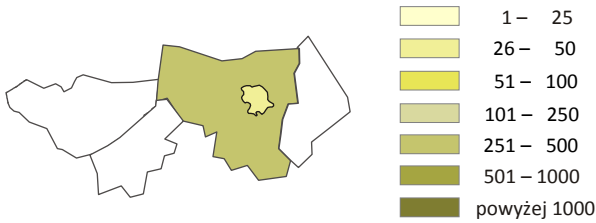
W powiecie organizowane są imprezy kulturalne, wśród których należy wymienić: Lidzbarskie Wieczory Humoru i Satyry, „Kaziuki-Wilniuki” – impreza nawiązująca do dziedzictwa kulturowego Wileńszczyzny, „Turniej Wsi”, Lidzbarski Jarmark, Dożynki Powiatowe, a także Wojewódzki Przegląd Strażackich Orkiestr Dętych.

Baza noclegowa turystyki w powiecie nie była rozbudowana, o czym świadczą dane GUS. W 2009 r. na terenie powiatu zlokalizowane były 4 obiekty zbiorowego zakwaterowania, w tym 3 całoroczne. W dyspozycji turystów znajdowało się 307 miejsc noclegowych, w tym 232 całoroczne. Liczba miejsc noclegowych przypadających na 1000 km² powierzchni w powiecie była ponad czterokrotnie niższa niż w województwie i wynosiła 332. Większością miejsc noclegowych (84,0%) dysponowała gmina wiejska Lidzbarsk Warmiński.

Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

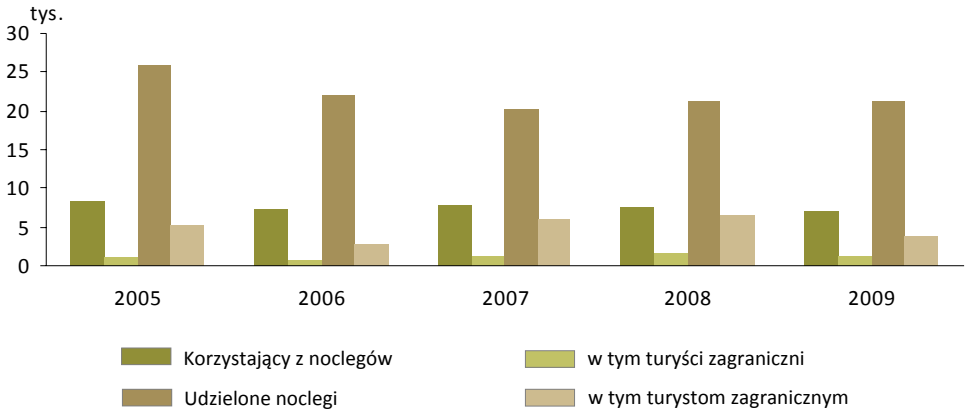

a Stan w dniu 31 VII.

Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

Badania GUS wykazały, że z miejsc noclegowych znajdujących się w powiecie lidzbarskim w 2009 r. skorzystało 7,1 tys. osób, w tym 17,6% cudzoziemców. W poszczególnych latach badanego okresu (2005-2009), liczba korzystających z bazy noclegowej utrzymywała się na zbliżonym poziomie.

W 2009 r. udzielono 21,1 tys. noclegów, w tym 18,9% turystom zagranicznym. Większość noclegów (68,7%) udzielono w gminie wiejskiej Lidzbark Warmiński. Przeciętnie na osobę przypadały 3 noclegi. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w powiecie był niższy o 4,6 pkt proc. niż w województwie.

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

W powiecie lidzbarskim, według danych rejestru REGON województwa warmińsko-mazurskiego, zarejestrowane były 73 podmioty działające w sekcji „Hotele i restauracje”, w tym 36 jednostek prowadziło restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne, 22 bary. Turystyką zajmowało się 5 podmiotów.

POWIAT MRĄGOWSKI

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	1065
Ludność (31.12.2009 r.)	50169
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	47,1
Lesistość (2009 r.) w %	31,3
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	130,8
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	60,3
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	38,1

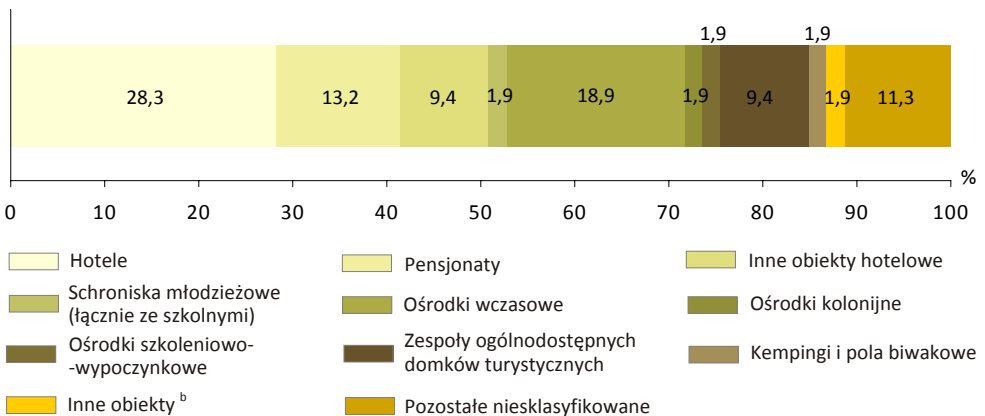

W powiecie mrągowskim bogactwo jezior (zajmujących ponad 12% powierzchni) i lasów, rozpostartych niemalże na 1/3 obszaru powiatu, a także rozbudowana infrastruktura wypoczynkowa stwarzają znakomite warunki do uprawiania wszelkich form turystyki. Wschodnia część powiatu należy do Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, która jest celem odwiedzin wielu turystów zarówno krajowych, jak i zagranicznych.

Pobyt w mrągowskim uatrakcyjniają odbywające się cyklicznie imprezy, m.in. Piknik Country, Festiwal Kultury Kresowej, Mazurska Noc Kabaretowa w Mrągowie, a także Festiwal Szantowy w Mikołajkach i Dni Mikołajek.

W powiecie funkcjonowały 53 obiekty noclegowe z 6302 miejscami noclegowymi.

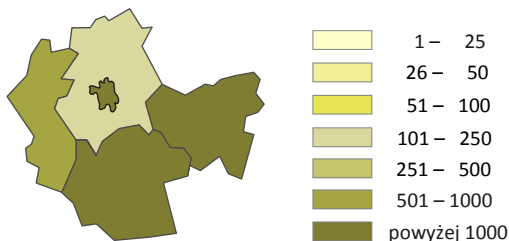
Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

a Stan w dniu 31 VII. b Motele, domy wycieczkowe, domy pracy twórczej.

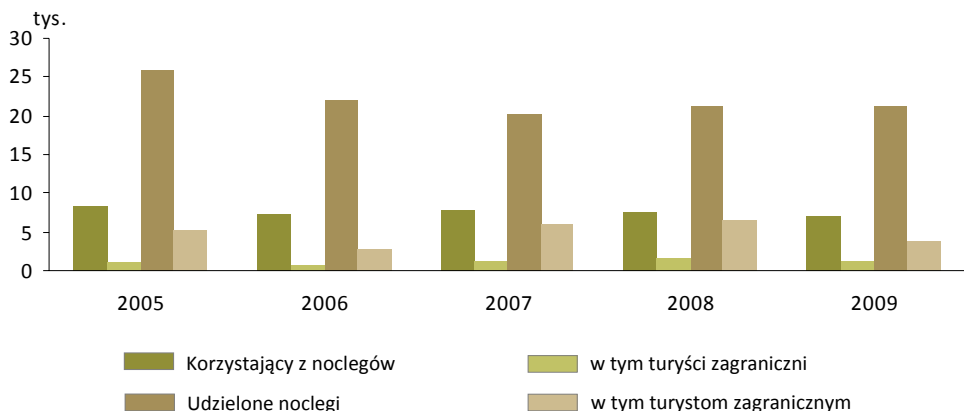
Pod względem liczby obiektów zbiorowego zakwaterowania mrągowski zajął w 2009 r. pierwsze miejsce w województwie. Prawie 53% obiektów noclegowych zbiorowego zakwaterowania przygotowanych było na całoroczną obsługę turystów.

Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

Wśród 194,2 tys. osób, które skorzystały z noclegów w powiecie (1 lokata w województwie) 32,6% stanowili cudzoziemcy. W badanym okresie liczba korzystających z noclegów wahała się, nie spadając jednak poniżej 194 tys. osób rocznie.

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

Turyści jako miejsce noclegu wybierali głównie gminę Mikołajki (53,2%), a następnie miasto Mrągowo (30,8%). Z ogólnej liczby turystów zagranicznych aż 43,9% korzystało z noclegów w Mikołajkach.

W 2009 r. udzielono w mrągowskim 529,4 tys. noclegów, co uplasowało powiat na 1 miejscu w województwie. Turyści przebywali tu około 3 dni.

Działalnością gospodarczą związaną z prowadzeniem hoteli i restauracji zajmowało się w powiecie mrągowskim 309 jednostek (3 lokata w województwie), w tym 131 – restauracji i pozostałych placówek gastronomicznych, a 27 – barów. W rejestrze REGON wpisanych było 21 jednostek prowadzących pozostałą działalność związaną z turystyką.

POWIAT NIDZICKI

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	961
Ludność (31.12.2009 r.)	33444
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	34,8
Lesistość (2009 r.) w %	38,5
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	15,6
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	57,9
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	37,9

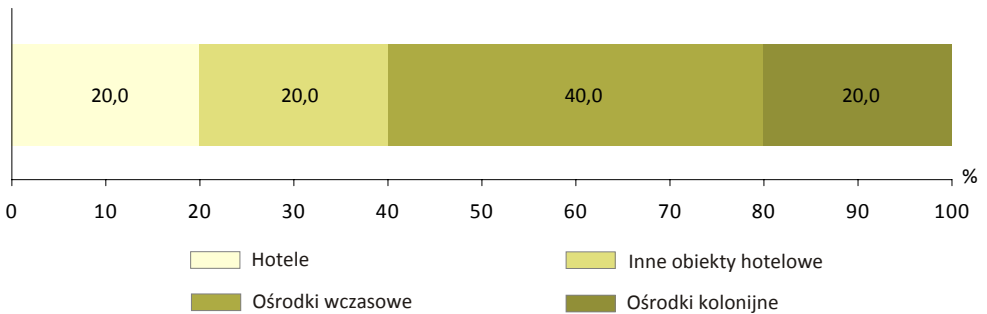

Powiat nidzicki, położony w południowej części Warmii i Mazur graniczy z województwem mazowieckim. Jest jednym z najbardziej zalesionych obszarów (trzecie miejsce za powiatem szczycieńskim i piskim).

Urozmaiceniu pobytu służą odbywające się imprezy – m.in. wyścig kolarski „Marathon Mazovia MTB”, Festiwal Prozy i Piosenki Francuskiej oraz Turniej Rycerski. Osoby zainteresowane zwiedzaniem mogą obejrzeć m.in. XIV-wieczny zamek krzyżacki w Nidzicy.

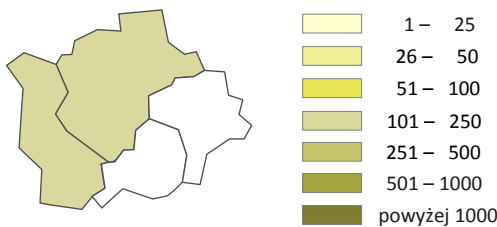
W powiecie funkcjonowało zaledwie 5 obiektów zbiorowego zakwaterowania, w których przygotowanych było 407 miejsc noclegowych.

Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

a Stan w dniu 31 VII.

Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

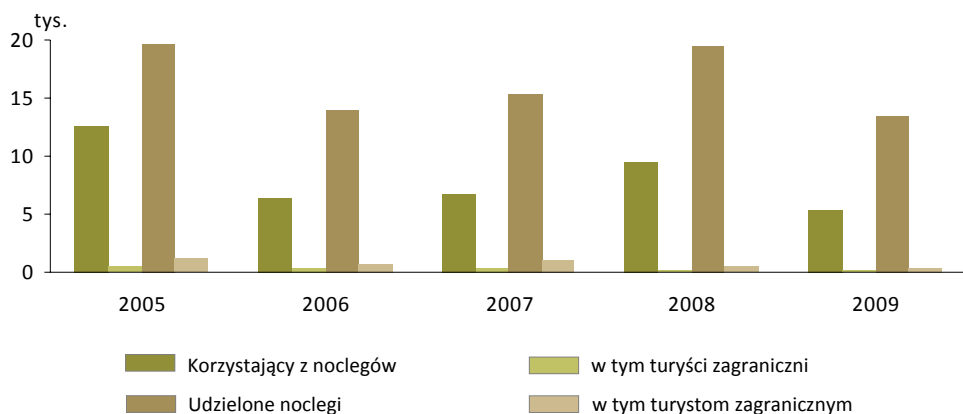

Bazę noclegową zbiorowego zakwaterowania posiadały jedynie dwie gminy w powiecie – gmina miejsko-wiejska Nidzica i wiejska Kozłowo.

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych był o 6,2 pkt proc. niższy od przeciętnego w województwie.

W roku 2009 w porównaniu z rokiem 2005 zmniejszyła się liczba osób korzystających z noclegów, a także liczba udzielonych noclegów. Turyści zagraniczni stanowili jedynie 4,3% nocujących w powiecie.

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

Zarówno liczba turystów korzystających z noclegów w nidzickim (w tym również cudzoziemców), jak i udzielonych im noclegów lokowały powiat na trzecim miejscu wśród obszarów o najniższych wartościach tych cech. Przeciętna długość pobytu turystów wyniosła w 2009 r. ponad 2,5 dnia.

Działalnością gospodarczą w sekcji „Hotele i restauracje” zajmowały się w powiecie 54 podmioty, w tym 28 jednostek prowadziło restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne.

POWIAT NOWOMIEJSKI

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	694
Ludność (31.12.2009 r.)	43749
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	63,0
Lesistość (2009 r.) w %	20,9
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	20,2
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	34,9
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	60,8

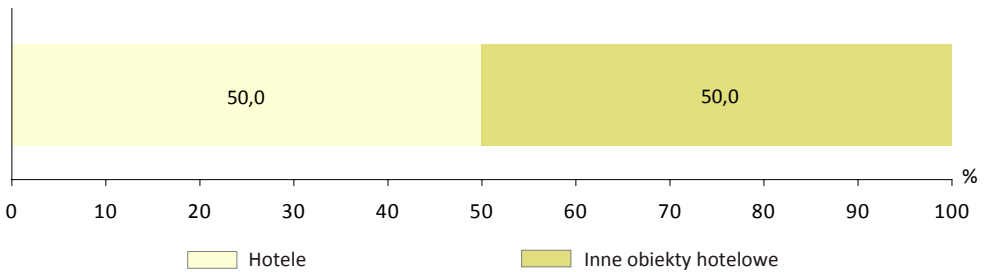
Powiat nowomiejski, jeden z najmniejszych w warmińsko-mazurskim, położony jest w południowo-zachodniej jego części i graniczy z województwem kujawsko-pomorskim. Specyfiką nowomiejskiego jest stosunkowo duża gęstość zaludnienia oraz najwyższa wśród powiatów ziemskich gęstość dróg.

Imprezy wzbogacające pobyt to przede wszystkim spływy: Rodzinny, Oplątkowy, Sylwestrowy oraz najważniejszy Zimowy Spływ Drwęca-Wel.

W powiecie nowomiejskim występują liczne zabytki – turyści mogą zwiedzać między innymi kościół parafialny p.w. św. Tomasza Apostoła z XIV w. czy ruiny zamku w Bratianie.

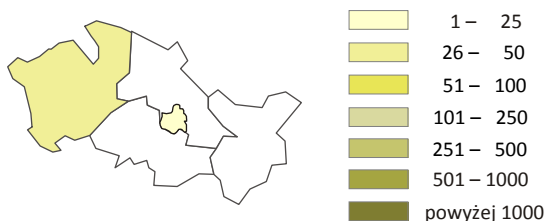
Powiat cechuje dość słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna. W 2009 r. funkcjonowały zaledwie 2 obiekty noclegowe z 63 miejscami noclegowymi.

Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

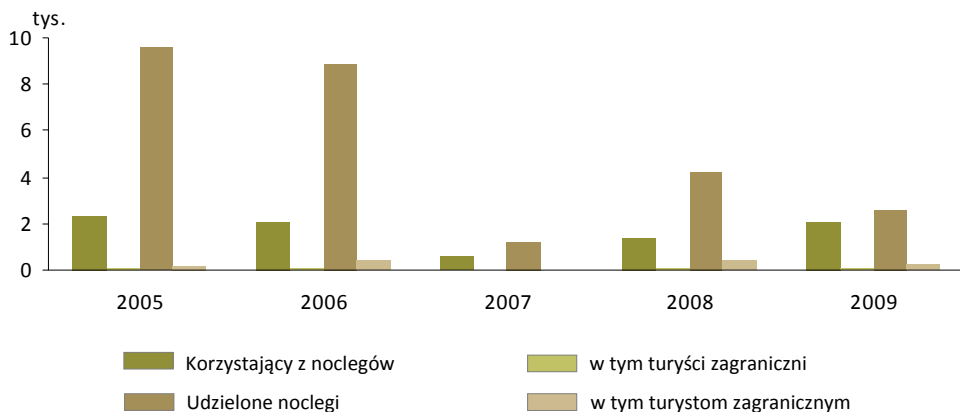

^a Stan w dniu 31 VII.

Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

Pod względem liczby obiektów zbiorowego zakwaterowania i miejsc noclegowych dostępnych dla turystów, liczby osób korzystających z noclegów i udzielonych noclegów powiat w 2009 r. uzyskał ostatni wynik w województwie. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych wyniósł 11,3% (przy średniej wartości tego wskaźnika w województwie 29,6%). W badanym okresie 2007 r. był rokiem krytycznym, kiedy to nastąpił gwałtowny spadek i tak już niskiej liczby korzystających, jak i udzielonych noclegów w powiecie. Średnia długość pobytu turystów w nowomiejskim w 2009 r. wyniosła 1,2 dnia.

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

Aktywność gospodarczą związaną z prowadzeniem firm w sekcji „Hotele i restauracje” wykazywały w 2009 r. tylko 34 jednostki, w tym 21 restauracji i pozostałych placówek gastronomicznych. Działalnością związaną z turystyką zajmowały się 4 podmioty.

POWIAT OLECKI

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	874
Ludność (31.12.2009 r.)	34111
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	39,0
Lesistość (2009 r.) w %	25,5
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	34,5
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	40,0
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	35,8

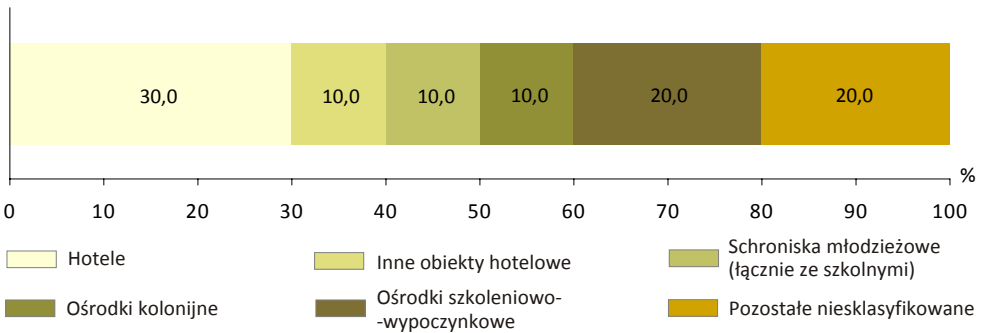

Położony we wschodniej części warmińsko-mazurskiego powiat olecki graniczy z województwem podlaskim. Jest jednym z najmniejszych powiatów na Warmii i Mazurach, jego powierzchnię w 1/4 porastają lasy.

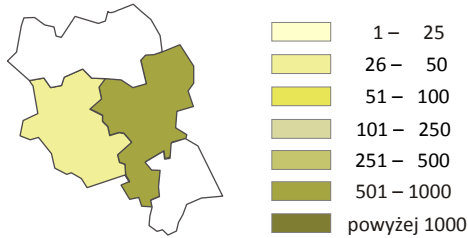
Atrakcjami przygotowanymi dla odwiedzających są m.in. „Fiesta Borealis – Święto Młodej Muzyki na Północy”, Mazurskie Spotkania z Folklorem, Zjazd Bardów, „Sztama”– Spotkania ze sztuką alternatywną, Przystanek Olecko, Olecki Otwarty Przegląd Filmów OP-OF oraz Przegląd Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej „Gratka dla Nastolatka”.

Na infrastrukturę turystyczną w powiecie składało się w 2009 r. 10 obiektów noclegowych, posiadających 607 miejsc noclegowych.

Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

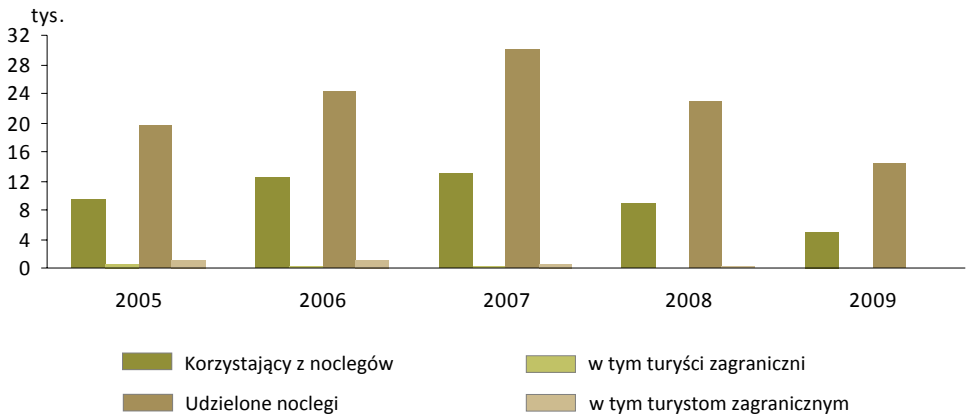
a Stan w dniu 31 VII.

Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

Aż dwie gminy – Kowale Oleckie i Wieliczki, nie były przygotowane na przyjmowanie turystów.

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w całym powiecie wyniósł 12,0%.

W 2009 r. w porównaniu do 2005 r. zanotowano spadek zarówno liczby osób korzystających z noclegów, jak i udzielonych im noclegów (odpowiednio o 47,0% i o 27,2%).

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

Przeciętna długość pobytu odwiedzających wyniosła w 2009 r. około 3 dni i była wyższa od średniej w województwie.

Działalność gospodarczą w sekcji „Hotele i restauracje” prowadziło w oleckim 89 podmiotów, z czego 44 to restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne, a 27 to bary. Funkcjonowały także 4 podmioty, których działalność związana była z turystyką.

POWIAT OLSZTYŃSKI

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	2838
Ludność (31.12.2009 r.)	116766
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	41,1
Lesistość (2009 r.) w %	37,4
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	128,8
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	54,0
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	29,5

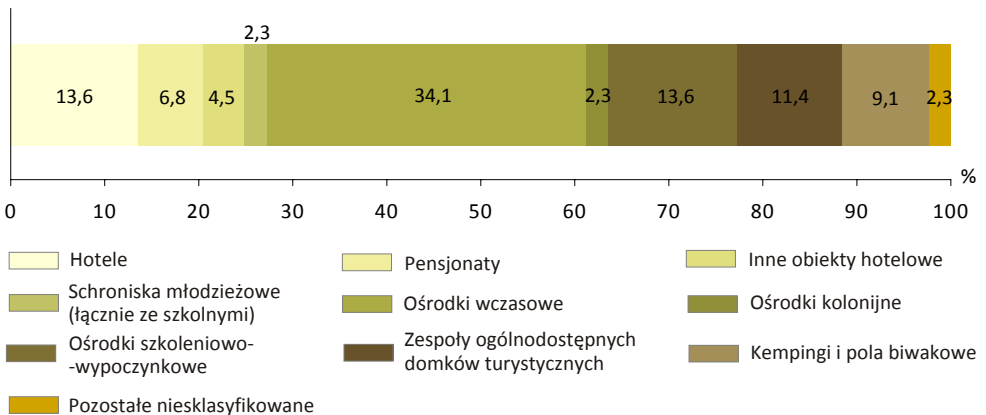

Położony w środkowej części województwa powiat olsztyński swą powierzchnią obejmuje największą część Warmii i Mazur. Zamieszkuje go 8% ludności województwa (najwyższy udział wśród powiatów ziemskich).

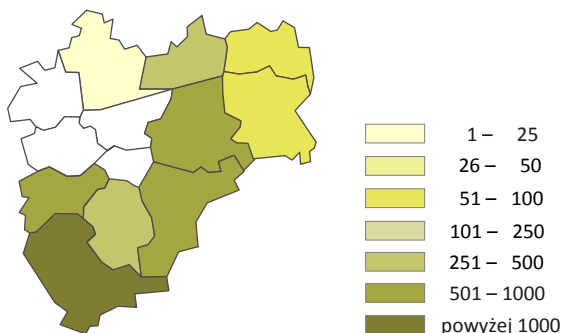
W powiecie organizowane są liczne imprezy i zawody, m.in. Napoleoniada pod Jonkowem, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Chóralnej im. Feliksa Nowowiejskiego w Barczewie, Międzynarodowe Spotkania Rodzin Muzykujących w Dobrym Mieście, Festiwal Piosenki Turystycznej i Żeglarskiej, Festiwal Folkloru „Folkowe Klimaty”, Międzynarodowe Regaty Wioślarskie o Laur św. Jana oraz Międzynarodowy Złot Motocykli Harley.

W olsztyńskim w 2009 r. przygotowano 4086 miejsc noclegowych (2077 całorocznych) w 44 obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

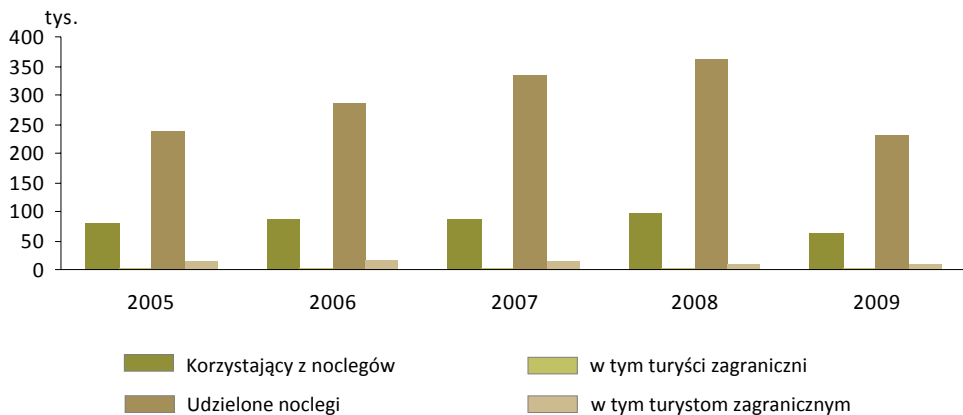

a Stan w dniu 31 VII.

Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

Pod względem liczby obiektów zbiorowego zakwaterowania powiat ułożył się w 2009 r. na drugim miejscu w województwie (po mrągowskim). Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w powiecie wyniósł 26,6% i był niższy niż średni w województwie. Gminą najchętniej wybieraną jako miejsce noclegu była w 2009 r. gmina miejsko-wiejska Olsztynek.

W badanym okresie zauważyć można wzrastającą liczbę osób korzystających z noclegów w powiecie aż do 2009 r., kiedy to nastąpił spadek tych wartości. Liczba korzystających i udzielonych noclegów w 2009 r. ułożyła olsztyński na piątym miejscu w województwie.

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

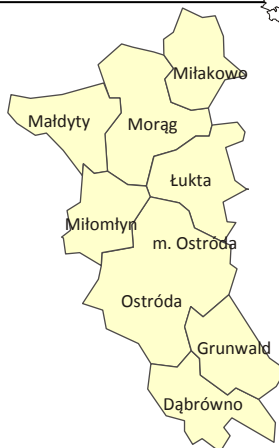
Wśród osób nocujących w powiecie jedynie 3,5% stanowili cudzoziemcy (przy średnim udziale w województwie 17,6%). Przeciętny pobyt w olsztyńskim trwał w 2009 r. stosunkowo długo – prawie 4 dni.

Na terenie powiatu 250 podmiotów gospodarczych prowadziło działalność w sekcji „Hotele i restauracje” – 5 lokata na Warmii i Mazurach (za Olsztynem, Elblągiem, powiatem mrągowskim i giżyckim). Funkcjonowało tu 136 restauracji i pozostałych placówek gastronomicznych oraz 24 bary. Działalność związaną z turystyką prowadziło 17 jednostek (w tym 4 pośredników turystycznych).

POWIAT OSTRÓDZKI

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	1766
Ludność (31.12.2009 r.)	104506
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	59,2
Lesistość (2009 r.) w %	29,2
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	100,4
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	55,8
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	37,9

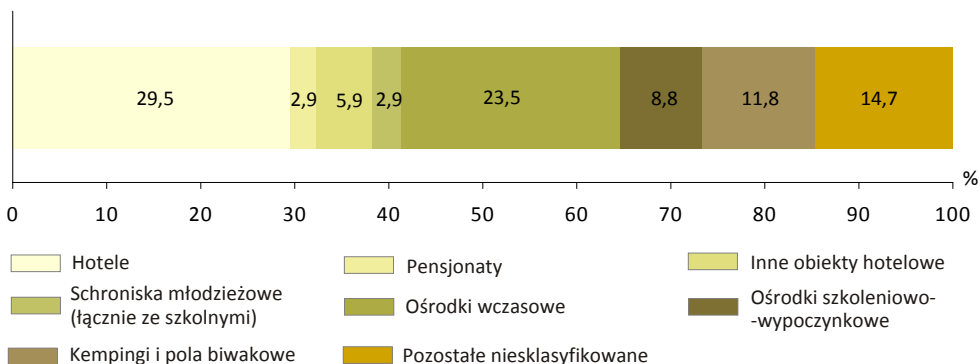

Ostródzki, czwarty co do wielkości powiat w województwie, należy do obszarów chętniej odwiedzanych przez turystów i lepiej wyposażonych w infrastrukturę turystyczną. Grunty pod wodami zajmują 5,7% powiatu, co daje mu 6 miejsce na Warmii i Mazurach.

Atrakcję turystyczną stanowią też odbywające się imprezy i zawody sportowe, m.in. Inscenizacja Bitwy pod Grunwaldem na Polach Grunwaldzkich, Puchar Świata w Siatkówce Piłkowej w Starych Jabłonkach, Wojewódzki Konkurs Zespołów Teatralnych "O Laur Złotej Rybki" w Morągu, Ostróda Reggae Festiwal i Blues w Ostródzie.

W 2009 r. działały w powiecie 34 obiekty zbiorowego zakwaterowania, co lokowało powiat na 5 pozycji w województwie.

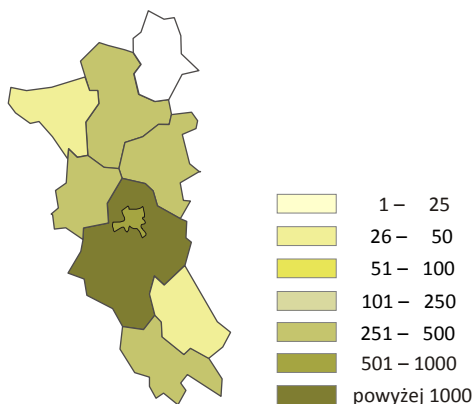
Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

a Stan w dniu 31 VII.

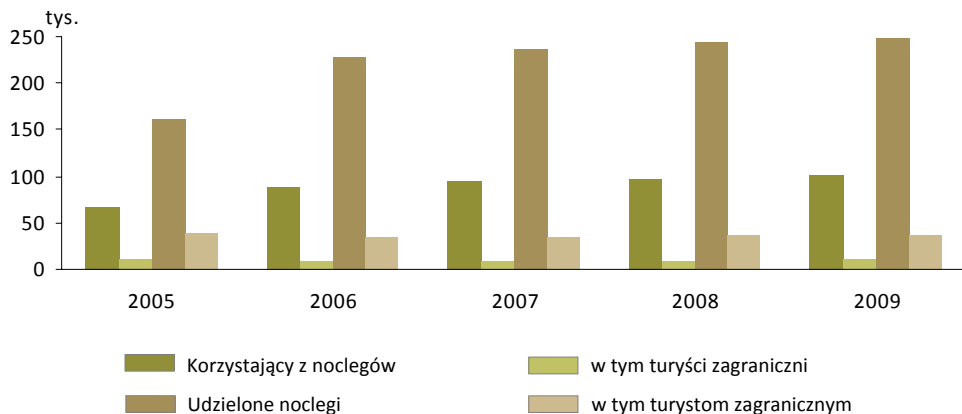
W obiektach zbiorowego zakwaterowania dla turystów przygotowano 3514 miejsc (5 lokata na Warmii i Mazurach). Stopień ich wykorzystania wyniósł 32,2% i był wyższy niż średni w województwie.

Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

W badanym okresie z roku na rok zwiększała się zarówno liczba osób korzystających z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania (w 2009 r. przewyższyła poziom z 2005 r. o 53,7%), jak również udzielonych noclegów (o 53,0%). Turyści najchętniej nocowali w gminie wiejskiej Ostróda. Porównując liczbę korzystających z noclegów w ostródzkim z innymi powiatami okazuje się, że w 2009 r. więcej osób nocowało jedynie w mrągowskim, w Olsztynie i powiecie giżyckim.

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

Cudzoziemcy stanowili zaledwie 9,7% odwiedzających powiat. Średnia długość pobytu turystów w ostródzkim wyniosła w 2009 r. 2,5 dnia i była niższa niż przeciętna w województwie.

Działalnością gospodarczą w sekcji „Hotele i restauracje” zajmowało się w powiecie 189 podmiotów (7 lokata w warmińsko-mazurskim), w tym 106 jednostek prowadziło restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne, a 26 – bary. W powiecie funkcjonowało 17 firm, których działalność związana była z turystyką, między innymi 6 organizatorów turystyki i 2 pośredników turystycznych.

POWIAT PISKI

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	1775
Ludność (31.12.2009 r.)	57093
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	32,2
Lesistość (2009 r.) w %	48,6
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	185,2
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	58,0
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	25,5

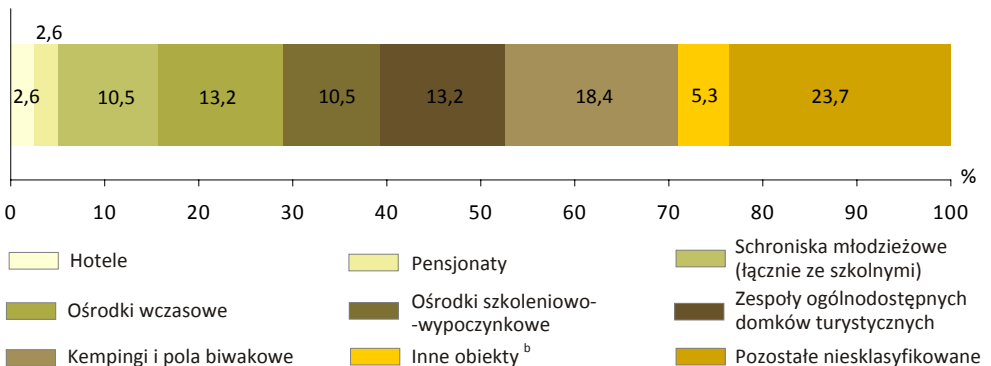

Piski jest jednym z kilku powiatów graniczących z województwem mazowieckim. Niemalże połowę jego powierzchni porastają lasy (jest to drugi powiat pod względem lesistości na Warmii i Mazurach – za szczywieńskim), a kolejne 10% znajduje się pod wodami jezior i rzek.

Pobyt w piskim uatrakcyjniają organizowane imprezy i zawody, między innymi Dożynki Gminne, Ogólnopolski Konkurs Recytatorski, Festiwal Piosenki Polskiej „O Złotą Nutę Pisz”, Piski Przegląd Form Teatralnych, Konkurs Piosenki Żeglarskiej i Szantowej „Śpiewajmy i Żeglujmy nad Pisą” oraz Koncerty Rockowo-Blusowe.

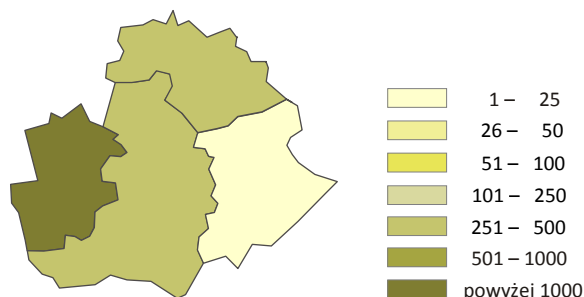
Infrastruktura turystyczna w powiecie piskim w 2009 r. obejmowała 38 obiektów zbiorowego zakwaterowania (3 lokata w województwie) z 3026 miejscami noclegowymi.

Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

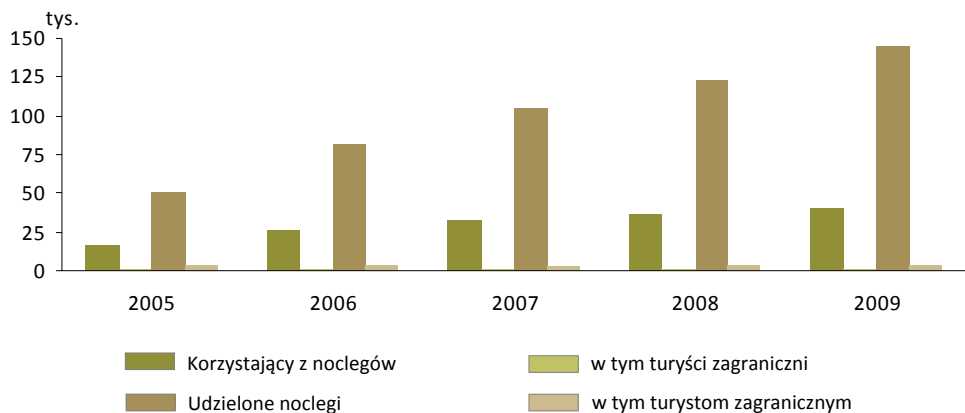
^a Stan w dniu 31 VII. ^b Motele, domy wycieczkowe, domy pracy twórczej.

Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

Pod względem liczby miejsc noclegowych dostępnych dla turystów w obiektach zbiorowego zakwaterowania piski objął 6 lokatę w województwie, jednak stopień ich wykorzystania był niższy od średniego na Warmii i Mazurach o 5,8 pkt proc.

Od 2005 r. wzrastała w powiecie zarówno liczba osób korzystających z noclegów, jak i liczba udzielonych noclegów. W 2009 r. piski znalazł się na 7 miejscu w województwie pod względem liczby osób korzystających z noclegów (zaledwie 3,6% z nich to turyści zagraniczni). Cudzoziemcom udzielono 2,4% noclegów.

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

W 2009 roku odwiedzający powiat pozostawali w nim stosunkowo długo. Średnia długość pobytu wyniosła 3,7 dnia i była wyższa niż w województwie o 0,9 dnia.

Działalnością gospodarczą związaną z prowadzeniem hoteli i restauracji zajmowało się w powiecie piskim 225 jednostek (6 lokata w województwie), w tym 78 restauracji i pozostałych placówek gastronomicznych, a 26 barów. W rejestrze REGON wpisanych było 5 jednostek prowadzących pozostałą działalność związaną z turystyką.

POWIAT SZCZYCIEŃSKI

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	1933
Ludność (31.12.2009 r.)	69286
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	35,8
Lesistość (2009 r.) w %	49,2
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	72,4
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	44,2
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	30,1

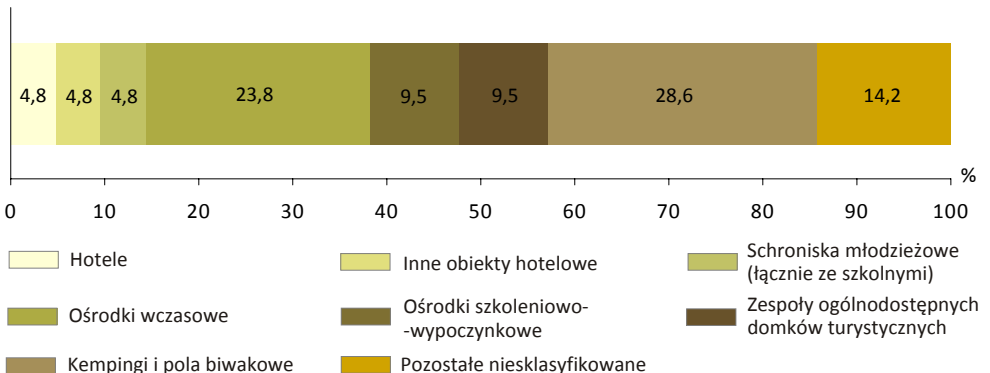

Powiat szczycieński leży w południowej części województwa. Bardzo atrakcyjny przyrodniczo, stanowi azyl dla ludzi pragnących wypoczynku w otoczeniu lasów i jezior. Charakteryzuje się najwyższym wskaźnikiem lesistości w regionie (49,2%).

Wśród najważniejszych imprez organizowanych cyklicznie należy wymienić: „Hunter Fest Szczycieńskie” – festyn muzyki rockowej, „Klenczon Big Bit Festiwal Szczycieńskie” – Ogólnopolski Konkurs Piosenki im. Krzysztofa Klenczona, Pasymskie Koncerty Muzyki Organowej i Kameralnej, Dni Kresowe, Dni i Noce Szczycieńskie.

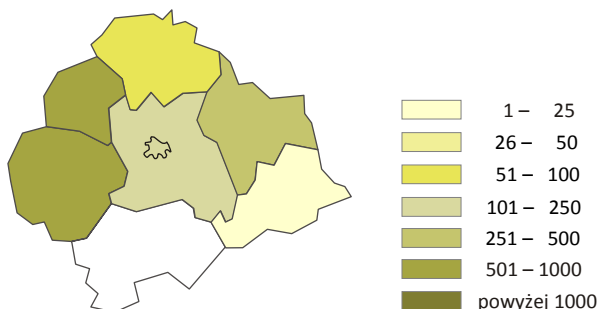
Według badań GUS, w 2009 r. w powiecie znajdowało się 21 obiektów noclegowych turystyki, w tym tylko 3 całoroczne. We wspomnianych obiektach znajdowało się 1977 miejsc noclegowych, w tym 456 całorocznych. Na 1000 km² powierzchni powiatu przypadały 1023 miejsca noclegowe (mniej niż w województwie). Większość z nich (80,6%) zlokalizowana była w trzech gminach: Pasym (606), Jedwabno (593) i Świątajno (394).

Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

^a Stan w dniu 31 VII.

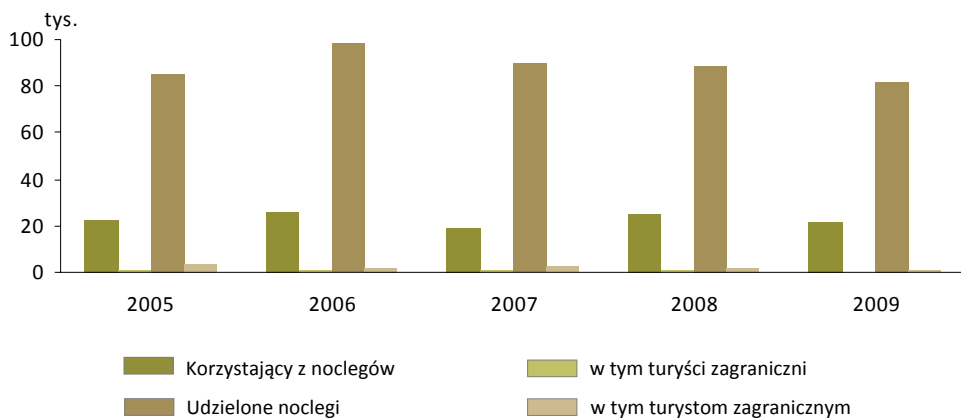
Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

Z obiektów zbiorowego zakwaterowania w 2009 r. skorzystało 21,6 tys. turystów. Odsetek cudzoziemców odwiedzających powiat wyniósł jedynie 1,4% i należał do najniższych w województwie. W 2009 r. udzielono 81,9 tys. noclegów, w tym 1,0% obcokrajowcom. Turysta korzystający z obiektu noclegowego pozostawał w nim prawie 4 dni.

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych mierzony stosunkiem udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych był niższy w powiecie o 0,8 pkt proc. niż w województwie. W powiecie obserwowano ponadto duże terytorialne (według gmin) zróżnicowanie stopnia wykorzystania miejsc noclegowych, od poziomu 9,0% w gminie Rozogi, do 63,1% w gminie wiejskiej Szczytno.

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

Sekcja „Hotele i restauracje” (według Polskiej Klasyfikacji Działalności) skupiała w powiecie łącznie 161 podmiotów. Spośród nich 72 jednostki prowadziły restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne, kolejne 25 bary. Turystyką natomiast zajmowało się 12 podmiotów.

POWIAT WĘGORZEWSKI

Powierzchnia (1.01.2010 r.) w km ²	693
Ludność (31.12.2009 r.)	23327
Gęstość zaludnienia (2009 r.)	33,7
Lesistość (2009 r.) w %	20,4
Grunty pod wodami (1.01.2010 r.) w km ²	93,1
Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej (2008 r.) w %	63,8
Gęstość dróg (2008 r.) w km na 100 km ²	33,4

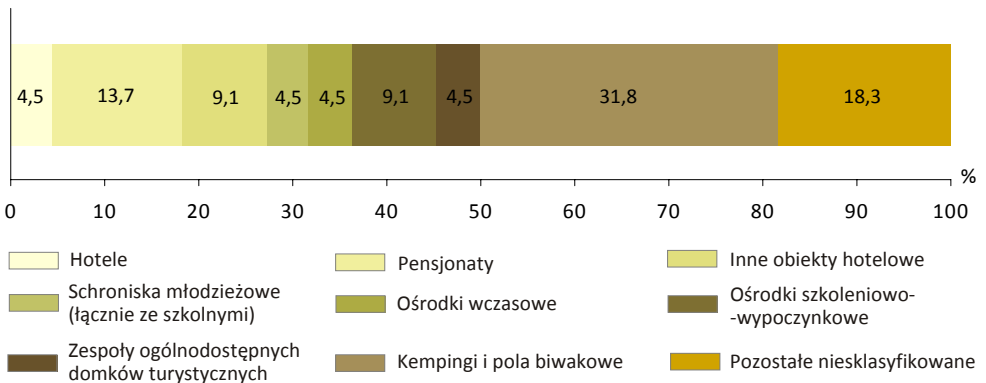

Powiat węgorzewski położony jest w północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, przy granicy z Federacją Rosyjską. W jego granicach administracyjnych znajduje się kilkadziesiąt jezior. Jednym z nich jest drugie co do wielkości w Polsce – Mamry. Odsetek powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej należy do najwyższych w województwie (2 lokata). Zlokalizowane w powiecie rezerваты przyrody stanowią ostoję ptactwa. Spływy kajakowe organizowane są rzekami Sapina i Węgorapa.

Cyklicznie organizowane są imprezy o znaczeniu wojewódzkim i krajowym: Międzynarodowy Przegląd Widowisk Kolędniczych „Herody”, Międzynarodowe Biegi Uliczne „Półmaraton Węgorza”, Międzynarodowe Regaty Żeglarskie „O Złoty Puchar Mazur” i Festiwal Rockowy „Union of Rock”.

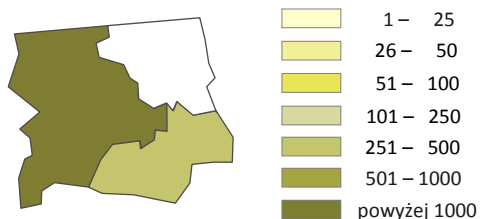
Badania prowadzone przez GUS wykazały, że w 2009 r. baza noclegowa turystyki w powiecie dysponowała 22 obiektami noclegowymi, wyposażonymi w 1506 miejsc.

Struktura obiektów noclegowych^a zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

a Stan w dniu 31 VII.

Miejsca noclegowe w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 r.

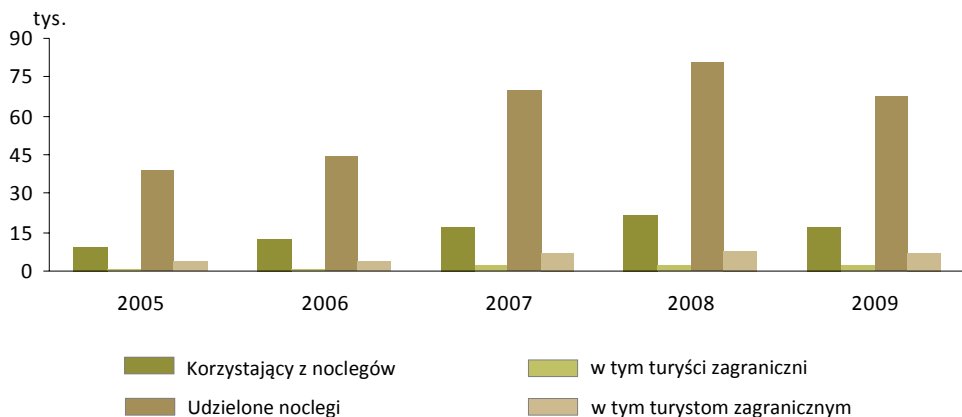

Na 1000 km² powierzchni przypadało w powiecie więcej miejsc noclegowych (2173) niż w województwie (1587), jednak wszystkie obiekty i miejsca noclegowe znajdowały się w dwóch gminach: Pozezdrze i Węgorzewo.

W 2009 r. z noclegów skorzystało 17,0 tys. turystów. W porównaniu do 2005 r. nastąpił prawie dwukrotny wzrost liczby korzystających z bazy noclegowej. Odsetek obcokrajowców odwiedzających powiat wyniósł 11,7% i był niższy od przeciętnego w województwie. Udzielono 67,4 tys. noclegów (o 74,5% więcej niż w 2005 r.), w tym 9,8% cudzoziemcom. Przeciętny czas pobytu turysty w bazie noclegowej powiatu trwał 4 noce i był jednym z najdłuższych w województwie (po gołdapskim – 17 dni).

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych wyniósł 26,1% i był niższy od przeciętnego w regionie. W gminie Pozezdrze wyniósł 37,8% , a w Węgorzewie 22,0%.

Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w latach 2005–2009

W powiecie w sekcji „Hotele i restauracje” działało 65 podmiotów, w tym 24 prowadziły restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne, kolejnych 6 bary, natomiast turystyką zajmowało się 9 podmiotów.

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O TURYSTYCE W WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON TOURISM IN THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS				
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	353	384	390	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	186	205	215	of which open all year
Hotele	85	88	93	Hotels
kategorie				categories
*****	-	-	1	*****
****	1	4	4	****
***	34	37	37	***
**	32	28	29	**
*	7	6	6	*
w trakcie kategoryzacji	11	13	16	during classification
Motele	5	4	6	Motels
kategorie				categories
***	1	1	1	***
**	3	3	3	**
*	1	-	1	*
w trakcie kategoryzacji	-	-	1	during classification
Pensjonaty	23	22	22	Boarding houses
kategorie				categories
***	4	5	5	***
**	8	7	8	**
w trakcie kategoryzacji	9	10	9	during classification
Inne obiekty hotelowe	23	41	29	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	2	1	3	Excursion hostels
Schroniska	-	-	-	Shelters
Schroniska młodzieżowe	10	7	4	Youth hostels
Szkolne schroniska młodzieżowe	14	15	15	School youth hostels
Kempingi	12	11	14	Camping sites
Poła biwakowe	20	21	28	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	57	63	61	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	4	12	8	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	18	25	25	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	1	1	1	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	16	23	24	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio -niedzielnego i świątecznego	1	-	-	Weekend and holiday accommodation establishments
Zakłady uzdrowiskowe	-	1	1	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane	62	49	56	Other facilities

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O TURYSTYCE W WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON TOURISM IN THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	37408	38736	38366	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	18297	19918	19508	of which open all year
Hotele	8683	10391	10541	Hotels
Motele	160	125	152	Motels
Pensjonaty	1054	620	682	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	1050	1857	1273	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	111	40	119	Excursion hostels
Schroniska	-	-	-	Shelters
Schroniska młodzieżowe	713	626	401	Youth hostels
Szkolne schroniska młodzieżowe	1110	970	839	School youth hostels
Kempingi	1704	1620	1227	Camping sites
Pola biwakowe	2512	2124	2162	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	6381	7085	7361	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	676	987	835	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3200	3850	3292	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	156	124	124	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	1392	1341	1336	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio -niedzielnego i świątecznego	15	-	-	Weekend and holiday accommodation establishments
Zakłady uzdrowiskowe	472	500	520	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane	8019	6476	7502	Other facilities
Korzystający z noclegów	758021	906053	850165	Tourists accommodated
w tym z obiektów całorocznych	665745	802688	739272	of which in open all year establishments
Hotele	493898	562254	528686	Hotels
kategorie				categories
*****	-	-	12517	*****
****	23899	72822	92381	****
***	314153	327328	251229	***
**	108125	109914	108800	**
*	11678	12181	9721	*
w trakcie kategoryzacji	36043	40009	54038	during classification
Motele	5809	4628	4088	Motels
kategorie				categories
***	434	518	337	***
**	5375	4110	3262	**
*	-	-	49	*
w trakcie kategoryzacji	-	-	440	during classification
Pensjonaty	24499	12142	12846	Boarding houses
kategorie				categories
****	24	-	-	****
***	3316	4784	5240	***
**	2523	3340	3699	**
*	3328	53	6	*
w trakcie kategoryzacji	15308	3965	3901	during classification

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O TURYSTYCE W WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON TOURISM IN THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Inne obiekty hotelowe	23785	54820	44434	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	8152	354	1575	Excursion hostels
Schroniska	-	-	-	Shelters
Schroniska młodzieżowe	6760	5247	4608	Youth hostels
Szkolne schroniska młodzieżowe	16935	13162	16281	School youth hostels
Kempingi	11197	10192	12842	Camping sites
Pola biwakowe	8804	9870	9679	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	53461	74779	79732	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	3442	4108	3292	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	37436	71496	48832	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	3326	4960	3968	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	14545	14828	14780	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	27	-	-	Weekend and holiday accommodation establishments
Zakłady uzdrowiskowe	6703	6926	7586	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane	39242	56287	56936	Other facilities
w tym turyści zagraniczni	219186	155346	149429	of which foreign tourists
Hotele	190636	131010	124698	Hotels
kategorie				categories
****	-	-	321	****
****	8204	6315	11142	****
***	140900	88574	69404	***
**	28175	23228	21984	**
*	2264	379	276	*
w trakcie kategoryzacji	11093	12514	21571	during classification
Motele	247	16	24	Motels
kategorie				categories
***	6	8	-	***
**	241	8	22	**
*	-	-	1	*
w trakcie kategoryzacji	-	-	1	during classification
Pensjonaty	6471	3094	3333	Boarding houses
kategorie				categories
****	-	-	-	****
***	2025	1922	1940	***
**	1016	679	635	**
*	478	1	-	*
w trakcie kategoryzacji	2952	492	758	during classification
Inne obiekty hotelowe	4882	5018	5048	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	455	-	91	Excursion hostels
Schroniska	-	-	-	Shelters
Schroniska młodzieżowe	370	258	7	Youth hostels
Szkolne schroniska młodzieżowe	1289	865	893	School youth hostels
Kempingi	3513	3429	3445	Camping sites
Pola biwakowe	1618	652	845	Tent camp sites

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O TURYSTYCE W WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON TOURISM IN THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Ośrodki wczasowe	1400	1481	1734	<i>Holiday centres</i>
Ośrodki kolonijne	41	495	384	<i>Holiday youth centres</i>
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1477	643	1790	<i>Training-recreational centres</i>
Domy pracy twórczej	194	250	126	<i>Creative arts centres</i>
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	545	380	633	<i>Public tourist cottages</i>
Ośrodki do wypoczynku sobotnio -niedzielnego i świątecznego	-	-	-	<i>Weekend and holiday accommodation establishments</i>
Zakłady uzdrowiskowe	-	-	-	<i>Health establishments</i>
Pozostałe niesklasyfikowane	6048	7755	6378	<i>Other facilities</i>
Udzielone noclegi	2014893	2459639	2372186	<i>Accommodation provided</i>
				<i>of which in open all year establishments</i>
w tym w obiektach całorocznych	1586763	1968453	1872425	
Hotele	939473	1051221	1038258	<i>Hotels</i>
kategorie				<i>categories</i>
*****	-	-	29773	<i>*****</i>
****	51579	102258	151827	<i>****</i>
***	604661	665255	560014	<i>***</i>
**	194434	188007	176961	<i>**</i>
*	20283	18329	15693	<i>*</i>
w trakcie kategoryzacji	68516	77372	103990	<i>during classification</i>
Motele	8523	6166	10009	<i>Motels</i>
kategorie				<i>categories</i>
***	633	832	3917	<i>***</i>
**	7890	5534	4219	<i>**</i>
*	-	-	239	<i>*</i>
w trakcie kategoryzacji	-	-	1634	<i>during classification</i>
Pensjonaty	51209	29531	33356	<i>Boarding houses</i>
kategorie				<i>categories</i>
*****	35	-	-	<i>*****</i>
***	11367	11874	12860	<i>***</i>
**	7010	8264	10806	<i>**</i>
*	4861	165	12	<i>*</i>
w trakcie kategoryzacji	27936	9228	9678	<i>during classification</i>
Inne obiekty hotelowe	71497	177961	98483	<i>Other hotel facilities</i>
Domy wycieczkowe	12309	1572	3833	<i>Excursion hostels</i>
Schroniska	-	-	-	<i>Shelters</i>
Schroniska młodzieżowe	16777	16163	11698	<i>Youth hostels</i>
Szkolne schroniska młodzieżowe	46434	38744	46685	<i>School youth hostels</i>
Kempingi	35037	22445	37672	<i>Camping sites</i>
Pola biwakowe	27594	35867	38606	<i>Tent camp sites</i>
Ośrodki wczasowe	271485	387647	389500	<i>Holiday centres</i>
Ośrodki kolonijne	16957	37793	27461	<i>Holiday youth centres</i>
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	143642	243094	189176	<i>Training-recreational centres</i>
Domy pracy twórczej	8921	13402	11624	<i>Creative arts centres</i>

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O TURYSTYCE W WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON TOURISM IN THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	50634	58499	50376	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	121	-	-	Weekend and holiday accommodation establishments
Zakłady uzdrowiskowe	139616	140843	167960	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane	174664	198691	217489	Other facilities
w tym turystom zagranicznym	503384	384139	380775	of which for foreign tourists
Hotele	418167	305781	297062	Hotels
kategorie				categories
*****	-	-	811	*****
****	19506	8556	24668	****
***	300046	208780	166060	***
**	65851	56401	50525	**
*	6119	803	828	*
w trakcie kategoryzacji	26645	31241	54170	during classification
Motele	305	22	61	Motels
kategorie				categories
***	6	12	-	***
**	299	10	55	**
*	-	-	3	*
w trakcie kategoryzacji	-	-	3	during classification
Pensjonaty	19520	12058	12024	Boarding houses
kategorie				categories
*****	-	-	-	*****
***	9238	7033	7359	***
**	4032	2989	2932	**
*	856	1	-	*
w trakcie kategoryzacji	5394	2035	2733	during classification
Inne obiekty hotelowe	15525	10565	13786	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	659	-	145	Excursion hostels
Schroniska	-	-	-	Shelters
Schroniska młodzieżowe	1158	626	7	Youth hostels
Szkolne schroniska młodzieżowe	2574	1936	2411	School youth hostels
Kempingi	7875	6568	8315	Camping sites
Pola biwakowe	2257	1070	1622	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	7889	9443	11673	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	97	6660	2825	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	7836	3461	8041	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	657	933	424	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	1709	1848	1824	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	-	-	-	Weekend and holiday accommodation establishments
Zakłady uzdrowiskowe	-	-	-	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane	17156	23168	19555	Other facilities

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O TURYSTYCE W WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON TOURISM IN THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Osoby korzystające z noclegów				Tourists accommodated by
według miesięcy	758021	906053	850165	months
styczeń	34675	42705	40228	January
luty	30257	41723	38598	February
marzec	29652	41711	41393	March
kwiecień	40492	56981	49090	April
maj	68314	93124	81064	May
czerwiec	95205	105006	98935	June
lipiec	135386	138589	136652	July
sierpień	115521	133666	139521	August
wrzesień	76836	91967	87604	September
październik	56989	65095	54684	October
listopad	40902	51572	41792	November
grudzień	33792	43914	40604	December
w tym turyści zagraniczni	219186	155346	149429	of which foreign tourists
styczeń	6173	5487	5585	January
luty	2839	4113	2665	February
marzec	4721	5830	4231	March
kwiecień	9116	6669	7035	April
maj	22469	16003	15928	May
czerwiec	37320	23154	22932	June
lipiec	43807	28170	27350	July
sierpień	41582	26086	27567	August
wrzesień	22341	18605	19087	September
październik	15984	9523	9533	October
listopad	7351	6542	3754	November
grudzień	5483	5164	3762	December
Udzielone noclegi według miesięcy	2014893	2459639	2372186	Accommodation provided
by months				
styczeń	77109	89757	94799	January
luty	66600	93836	87224	February
marzec	64627	89022	88387	March
kwiecień	89208	124565	103293	April
maj	154117	223732	179708	May
czerwiec	214398	268727	250780	June
lipiec	489402	536286	519575	July
sierpień	397853	478793	532306	August
wrzesień	174538	219272	218588	September
październik	124484	143309	125990	October
listopad	88455	105417	89736	November
grudzień	74102	86923	81800	December
w tym turystom zagranicznym	503384	384139	380775	of which for foreign tourists
styczeń	14243	13517	13929	January
luty	6111	9466	5935	February
marzec	9862	13727	8654	March
kwiecień	19465	16261	16971	April
maj	54896	38487	40131	May
czerwiec	83888	55976	57667	June
lipiec	101574	72188	71738	July
sierpień	96351	70383	68341	August
wrzesień	50158	45168	53017	September
październik	36693	22823	25424	October
listopad	18388	14457	8400	November
grudzień	11755	11686	10568	December

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O TURYSTYCE W WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON TOURISM IN THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Turyści zagraniczni według krajów korzystający z noclegów	219186	155346	149429	Foreign tourists accommodated by countries
w tym:				of which:
Unia Europejska	184379	128364	126867	European Union
w tym:				of which:
Austria	1636	1649	2301	Austria
Dania	1601	1197	1024	Denmark
Estonia	2023	5436	4596	Estonia
Francja	4611	4457	3542	France
Niemcy	156434	90809	90449	Germany
Holandia	2573	2485	1967	Netherlands
Litwa	3270	7113	7106	Lithuania
Łotwa	951	3207	2183	Latvia
Szwecja	1783	1933	2288	Sweden
Wielka Brytania	2052	2094	2186	United Kingdom
Włochy	2080	1865	2942	Italy
EFTA	2487	3342	2547	EFTA
w tym Szwajcaria i Lichtenstein	1679	2663	1723	of which Switzerland and Liechtenstein
Inne kraje europejskie	25224	20069	16527	Other european countries
w tym:				of which:
Białoruś	2002	1154	1202	Belarus
Rosja	.	16612	12986	Russian Federation
Ukraina	.	1933	1592	Ukraine
Ameryka Północna	4766	1518	1379	North America
w tym Stany Zjednoczone	4565	1219	1120	of which United States
Udzielone noclegi turystom zagranicznym według krajów	503384	384139	380775	Accommodation provided for foreign tourists by countries
w tym:				of which:
Unia Europejska	422710	317953	325549	European Union
w tym:				of which:
Austria	2872	2676	8192	Austria
Dania	3854	3069	2760	Denmark
Estonia	2202	6012	5032	Estonia
Francja	11331	14657	8718	France
Niemcy	368001	242558	248528	Germany
Holandia	4823	5834	4447	Netherlands
Litwa	6382	12608	12849	Lithuania
Łotwa	1318	4212	3076	Latvia
Szwecja	3357	3780	4695	Sweden
Wielka Brytania	4253	4522	5205	United Kingdom
Włochy	4016	4958	6790	Italy
EFTA	5567	5978	5594	EFTA
w tym Szwajcaria i Lichtenstein	3268	4570	3156	of which Switzerland and Liechtenstein
Inne kraje europejskie	57210	51812	40958	Other european countries
w tym:				of which:
Białoruś	5356	8004	4700	Belarus
Rosja	.	36209	28028	Russian Federation
Ukraina	.	6220	5093	Ukraine
Ameryka Północna	10414	3371	3224	North America
w tym Stany Zjednoczone	9833	2522	2480	of which United States

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O TURYSTYCE W WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON TOURISM IN THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	30,1	30,9	29,6	Occupancy rate of bed places in %
Hotele	32,7	32,5	29,4	Hotels
kategorie				categories
*****	x	x	37,0	*****
****	35,9	41,9	30,2	****
***	38,0	35,7	32,9	***
**	27,1	25,9	24,0	**
*	23,6	18,1	17,9	*
w trakcie kategoryzacji	20,4	25,3	24,9	during classification
Motele	17,4	13,5	22,7	Motels
kategorie				categories
***	4,5	5,8	36,4	***
**	23,0	17,0	19,9	**
*	x	x	5,5	*
w trakcie kategoryzacji	x	x	21,2	during classification
Pensjonaty	22,4	17,9	18,4	Boarding houses
kategorie				categories
*****	7,8	x	x	*****
***	30,5	30,5	23,9	***
**	17,6	19,7	25,2	**
*	11,1	1,7	10,0	*
w trakcie kategoryzacji	26,0	12,4	11,5	during classification
Inne obiekty hotelowe	31,9	31,5	21,1	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	38,5	10,7	13,2	Excursion hostels
Schroniska	x	x	x	Shelters
Schroniska młodzieżowe	17,4	19,5	23,1	Youth hostels
Szkolne schroniska młodzieżowe	26,0	19,8	25,9	School youth hostels
Kempingi	19,1	12,5	27,0	Camping sites
Pola biwakowe	17,8	26,1	31,0	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	31,6	32,9	31,6	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	30,9	37,9	35,7	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	24,1	27,4	24,9	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	28,0	29,5	25,7	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	23,9	28,7	29,2	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	6,4	x	x	Weekend and holiday accommodation establishments
Zakłady uzdrowiskowe	87,7	80,5	93,9	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane	23,0	26,9	27,1	Other facilities
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w % według miesięcy	30,1	30,9	29,6	Occupancy rate of bed places in % by months
styczeń	18,2	18,1	16,6	January
luty	18,1	18,7	18,7	February
marzec	15,9	17,4	17,9	March
kwiecień	24,0	24,9	21,0	April
maj	28,7	33,4	29,0	May
czerwiec	32,8	35,4	36,2	June
lipiec	43,6	46,6	46,3	July
sierpień	39,4	43,4	46,9	August
wrzesień	28,2	29,7	27,6	September
październik	29,1	26,7	22,1	October
listopad	23,4	21,2	17,2	November
grudzień	19,5	17,9	15,2	December

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O TURYSTYCE W WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON TOURISM IN THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Placówki gastronomiczne w obiektach zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII)	422	468	501	Catering establishments in collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)
Restauracje	126	139	130	Restaurants
w tym:				of which:
Hotele	82	89	88	Hotels
Motele	5	4	2	Motels
Pensjonaty	8	8	6	Boarding houses
Bary i kawiarnie	148	159	178	Bars and coffee houses
w tym:				of which:
Hotele	55	61	61	Hotels
Motele	2	1	6	Motels
Pensjonaty	15	10	10	Boarding houses
Stołówki	109	125	133	Canteens
w tym:				of which:
Hotele	6	4	4	Hotels
Motele	-	-	-	Motels
Pensjonaty	7	6	11	Boarding houses
Punkty gastronomiczne	39	45	60	Catering outlets
w tym:				of which:
Hotele	4	9	10	Hotels
Motele	-	-	1	Motels
Pensjonaty	4	-	-	Boarding houses

**RUCH GRANICZNY
BORDER TRAFFIC**

Przekroczenia granicy według przejść granicznych i miesięcy ogółem	3870331	1923567	1264667	Border movements by border crossings and months – total
styczeń	304683	144606	115668	January
luty	268689	153124	88930	February
marzec	290681	159759	96342	March
kwiecień	303522	166184	84115	April
maj	308014	156102	110134	May
czerwiec	338238	169752	106523	June
lipiec	381231	188024	129026	July
sierpień	380647	184509	130246	August
wrzesień	339111	182250	109915	September
październik	335246	162970	104964	October
listopad	315043	145212	95029	November
grudzień	305226	111075	93775	December
Braniewo (przejście kolejowe)	35795	29576	21272	Braniewo (rail border crossing)
styczeń	2012	2316	1391	January
luty	1779	2135	948	February
marzec	2225	2556	1172	March
kwiecień	2487	2409	1071	April
maj	2955	2771	2517	May
czerwiec	4971	2775	2697	June
lipiec	5199	3609	2032	July
sierpień	4671	2989	2702	August
wrzesień	2627	3609	2534	September
październik	2648	1574	1448	October
listopad	1982	1415	2010	November
grudzień	2239	1418	750	December

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O TURYSTYCE W WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON TOURISM IN THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Gronowo (przejście drogowe)	1280028	611920	503536	<i>Gronowo (road border crossing)</i>
styczeń	91970	39913	36105	<i>January</i>
luty	87433	39460	28550	<i>February</i>
marzec	98976	45166	35891	<i>March</i>
kwiecień	99652	44286	35177	<i>April</i>
maj	104938	48778	46912	<i>May</i>
czerwiec	115817	54494	43284	<i>June</i>
lipiec	139056	69244	56263	<i>July</i>
sierpień	142046	63357	57072	<i>August</i>
wrzesień	111153	69244	43693	<i>September</i>
październik	104652	51403	42892	<i>October</i>
listopad	92654	45432	37263	<i>November</i>
grudzień	91681	41143	40434	<i>December</i>
Bezledy (przejście drogowe)	1600128	857313	507961	<i>Bezledy (road border crossing)</i>
styczeń	125414	73618	59616	<i>January</i>
luty	105442	76063	41544	<i>February</i>
marzec	113861	77007	40174	<i>March</i>
kwiecień	120678	79660	32809	<i>April</i>
maj	126157	68756	41475	<i>May</i>
czerwiec	133803	71126	41588	<i>June</i>
lipiec	145752	76225	50067	<i>July</i>
sierpień	150580	77945	48335	<i>August</i>
wrzesień	144002	73006	42835	<i>September</i>
październik	152185	71542	39614	<i>October</i>
listopad	149367	63142	36314	<i>November</i>
grudzień	132887	49223	33590	<i>December</i>
Gołdap (przejście drogowe)	954290	424758	231898	<i>Gołdap (road border crossing)</i>
styczeń	85283	28759	18556	<i>January</i>
luty	74035	35466	17888	<i>February</i>
marzec	75619	35030	19105	<i>March</i>
kwiecień	80705	39829	15058	<i>April</i>
maj	73931	35797	19230	<i>May</i>
czerwiec	83622	41357	18954	<i>June</i>
lipiec	91224	38946	20664	<i>July</i>
sierpień	83322	40218	22137	<i>August</i>
wrzesień	81329	36391	20853	<i>September</i>
październik	75761	38451	21010	<i>October</i>
listopad	71040	35223	19442	<i>November</i>
grudzień	78419	19291	19001	<i>December</i>
Szymany (przejście lotnicze)	90	-	-	<i>Szymany (air border crossing)</i>
styczeń	4	-	-	<i>January</i>
luty	-	-	-	<i>February</i>
marzec	-	-	-	<i>March</i>
kwiecień	-	-	-	<i>April</i>
maj	33	-	-	<i>May</i>
czerwiec	25	-	-	<i>June</i>
lipiec	-	-	-	<i>July</i>
sierpień	28	-	-	<i>August</i>
wrzesień	-	-	-	<i>September</i>
październik	-	-	-	<i>October</i>
listopad	-	-	-	<i>November</i>
grudzień	-	-	-	<i>December</i>

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O TURYSTYCE W WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON TOURISM IN THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Obywatele polscy przekraczający granicę według przejść granicznych				Foreign arrivals and departures of Poles by border crossings
z Polski	1116648	555787	280220	from Poland
w tym:				of which:
Braniewo	3716	4165	2213	Braniewo
Gronowo	313444	108051	60913	Gronowo
Bezledy	441600	261593	126376	Bezledy
Gołdap	357869	181978	90718	Gołdap
do Polski	1105253	573177	286249	to Poland
w tym:				of which:
Braniewo	6640	4336	2341	Braniewo
Gronowo	316769	117280	62904	Gronowo
Bezledy	432371	268655	133690	Bezledy
Gołdap	349451	182906	87314	Gołdap
Cudzoziemcy przekraczający granicę według przejść granicznych				Foreign arrivals and departures of foreigners by border crossings
z Polski	826435	404994	361800	from Poland
w tym:				of which:
Braniewo	11928	9626	8433	Braniewo
Gronowo	327796	196152	192209	Gronowo
Bezledy	362962	167473	128576	Bezledy
Gołdap	123725	31743	32582	Gołdap
do Polski	821995	573177	336398	to Poland
w tym:				of which:
Braniewo	13511	4336	8285	Braniewo
Gronowo	322019	117280	187510	Gronowo
Bezledy	363195	268655	119319	Bezledy
Gołdap	123245	182906	21284	Gołdap
POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE				
THE POLISH TOURIST ASSOCIATION				
Oddziały PTTK*	11	9	7	PTTK branches*
Koła	35	30	23	Circles
Kluby	28	24	24	Clubs
Członkowie ogółem**	2214	1964	1821	Members**
Turystyka wycieczkowa				Excursion tourism
wycieczki	1856	1876	1847	excursions
kwalifikowane***	859	937	959	professional***
zwykłe	997	939	888	regular
uczestnicy wycieczek	61473	54490	54719	excursion participants
kwalifikowanych***	27415	26635	26899	professional***
zwykłych	34058	27855	27820	regular

* Stan w dniu 31 XII. ** Członkowie z opłaconą składką członkowską, bez opłaconej składki oraz zwolnieni z jej opłacania. *** Turystyka wymagająca specjalnego przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się sprzętem turystycznym.

* As of 31 XII. ** Members with paid membership fee, without paid membership fee and exempt from the payment of membership fee. *** Tourism requiring special physical training and skills in using tourist equipment.

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O TURYSTYCE W WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON TOURISM IN THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Przewodnicy turystyczni* Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego	487	391**	358**	<i>Tour guides of The Polish Tourist Association</i>
miejscy	70	2	2	<i>city guides</i>
terenowi	241	241	219	<i>cross-country guides</i>
górcy	3	1	1	<i>mountain guides</i>
piloci wycieczek	173	147	136	<i>couriers</i>
w tym ze znajomością języka obcego	97	95	92	<i>of which with knowledge of foreign language</i>
miejscy	1	1	1	<i>city guides</i>
terenowi	63	65	64	<i>cross-country guides</i>
górcy	1	-	-	<i>mountain guides</i>
piloci wycieczek	32	29	27	<i>couriers</i>
Wycieczki i imprezy turystyki kwalifikowanej*** Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego	859	937	959	<i>Excursions and events of professional tourism of The Polish Tourist Association***</i>
piesze nizinne	501	625	623	<i>lowland walking</i>
piesze górskie	24	18	24	<i>mountain walking</i>
narciarskie	9	1	7	<i>ski</i>
kolarskie	31	61	58	<i>cycle</i>
motorowe	17	10	15	<i>motor</i>
żeglarskie	103	112	101	<i>sailing</i>
kajakowe	68	60	78	<i>canoe</i>
płatwonurków	16	8	8	<i>diving</i>
na orientację	9	6	9	<i>orienteering</i>
jeździeckie nizinne	10	7	6	<i>lowland equestrian</i>
inne	71	29	30	<i>others</i>
Uczestnicy wycieczek i imprez	27415	26635	26899	<i>Participants of excursions and events</i>
pieszych nizinnych	18713	18921	19548	<i>lowland walking</i>
pieszych górskich	495	294	385	<i>mountain walking</i>
narciarskich	53	13	62	<i>ski</i>
kolarskich	711	1173	1133	<i>cycle</i>
motorowych	274	457	554	<i>motor</i>
żeglarskich	1864	1895	981	<i>sailing</i>
kajakowych	1692	1563	2096	<i>canoe</i>
płatwonurków	284	186	191	<i>diving</i>
na orientację	628	438	630	<i>orienteering</i>
jeździeckich nizinnych	183	84	45	<i>lowland equestrian</i>
innych	2518	1611	1274	<i>other</i>

* Przewodnik może być wykazany kilkakrotnie, zależnie od posiadanych uprawnień oraz znajomości języków obcych. ** Bez osób fizycznych. *** Turystyka wymagająca specjalnego przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się sprzętem turystycznym.

* A tour guide may be indicated more than once due to qualifications possessed and knowledge of foreign languages. ** Without natural persons. *** Tourism requiring special physical training and skills in using tourist equipment.

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O TURYSTYCE W WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON TOURISM IN THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zdobyte odznaki turystyki kwalifikowanej PTTK	1124	707	478	<i>Achieved awards of PTTK professional tourism</i>
w tym:				<i>of which:</i>
Odznaka Turystyki Pieszej	219	141	29	<i>Walking Tourism Award</i>
Górska Odznaka Turystyczna	174	96	52	<i>Mountain Tourism Award</i>
Kolarska Odznaka Turystyczna	10	3	3	<i>Cycle Tourism Award</i>
Odznaka Krajoznawcza	29	2	4	<i>Touring Award</i>
Młodzieżowa Odznaka Krajoznawcza	34	23	-	<i>Youth Touring Award</i>
Regionalna	480	307	257	<i>Regional Award</i>
7-Milowe Buty	142	61	46	<i>7-Miles Shoes</i>
Turysta Przyrodnik	18	66	70	<i>Nature Tourist</i>
Inne	5	2	2	<i>Others</i>
Szlaki turystyczne w km (stan w dniu 31 XII):				<i>Tourist trails in km (as of 31 XII)</i>
nizinne	880,2	1369,1	1457,3	<i>lowland</i>
rowerowe	514,3	837,7	855,7	<i>bicycle</i>
konne	-	17,0	17,0	<i>horse</i>
kajakowe	-	280,0	280,0	<i>others</i>
Kluby turystyczno-krajobrazowe	28	24	24	<i>Tourist and landscape clubs</i>
piesze	5	6	6	<i>walking</i>
górskie	2	2	2	<i>mountain</i>
kolarskie	2	1	1	<i>cycle</i>
motorowe	1	1	1	<i>motor</i>
kajakowe	3	3	4	<i>canoe</i>
żeglarskie	5	3	2	<i>sailing</i>
podwodne	2	2	1	<i>underwater</i>
jeździeckie	1	1	1	<i>equestrian</i>
impresz na orientację	-	-	1	<i>orienteering events</i>
krajoznawcze	2	2	1	<i>touring</i>
młodzieżowe	4	3	4	<i>youth</i>
inne	1	-	-	<i>others</i>
Członkowie klubów ogółem*	815	874	740	<i>Members of clubs*</i>
pieszych	110	169	170	<i>walking</i>
górskich	60	85	71	<i>mountain</i>
kolarskich	24	16	14	<i>cycle</i>
motorowych	23	20	20	<i>motor</i>
kajakowych	74	87	97	<i>canoe</i>
żeglarskich	183	170	106	<i>sailing</i>
podwodnych	75	53	27	<i>underwater</i>
jeździeckich	24	10	13	<i>equestrian</i>
impresz na orientację	-	-	33	<i>orienteering events</i>
krajoznawczych	137	188	99	<i>touring</i>
młodzieżowych	60	76	90	<i>youth</i>
innych	45	-	-	<i>other</i>

* Członkowie z opłaconą składką członkowską, bez opłaconej składki oraz zwolnieni z jej opłacania.

* *Members with paid membership fee, without paid membership fee and exempt from the payment of membership fee.*

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O TURYSTYCE W WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON TOURISM IN THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z TURYSTYKĄ ACTIVITIES CONNECTED WITH TOURISM				
Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON prowadzących działalność w sekcji Hotele i restauracje	3425	3379	3263	<i>Number of entities recorded in REGON register conducting business activity in section Hotels and restaurants</i>
w tym:				<i>of which:</i>
Restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne	1741	1665	1599	<i>Restaurants and other catering outlets</i>
Bary	621	566	537	<i>Bars</i>
Działalność stołówek i catering	194	186	173	<i>Canteens and catering</i>
Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON prowadzących działalność związaną z turystyką (PKD grupa 63.3 z sekcji I)	310	332	334	<i>Number of entities recorded in REGON register conducting business activity connected with tourism (NACE group 63.3 in I section)</i>
w tym:				<i>of which:</i>
Działalność organizatorów turystyki	100	105	119	<i>Activities of travel agencies and tour operators</i>
Działalność pośredników turystycznych	34	32	26	<i>Activities of tourist representatives</i>
Działalność agentów turystycznych	10	33	49	<i>Activities of tourist agents</i>
Działalność turystyczna pozostała	130	130	121	<i>Other tourist activities</i>

PRACUJĄCY I WYNAGRODZENIA*
EMPLOYED PERSONS, WAGES AND SALARIES*

Pracujący** w sekcji "Hotele i restauracje"	3827	4418	4487	<i>Persons employed** in "Hotels and restaurants" section</i>
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie** w sekcji "Hotele i restauracje" .	1787,76	2332,41	2392,32	<i>Average monthly wages and salaries** in "Hotels and restaurants" section</i>

* Bez podmiotów o liczbie pracujących do 9 osób, rolnictwa indywidualnego, fundacji, stowarzyszeń itp. ** W 2009 r. dane nieporównywalne z poprzednimi latami ze względu na zmiany w PKD.

* Excluding economic entities employing up to 9 persons, persons employed on private farms in agriculture, foundations, associations etc. ** In 2009 data are not comparable with previous years due to changes in PKD.

TABL. II. WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE NA TLE KRAJU W 2009 R.

WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY
IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierz- chnia w km ² Area in km ²	Gęstość zaludnienia Population density	Lesistość w % * Forest cover in % *	Udział powierzchni wód** Share of water areas**	Powierz- chnia o szczegó- lnych walorach przyrodni- czych prawnie chroniona* Legally pro- tected areas possessing unique envi- ronmental value*	Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km ² w km ³ Hard surface public roads per 100 km ² in km ³
					w powierzchni ogółem in total area	
Polska ..... Poland	312679	122,1	29,0	2,0	32,3	83,5
Dolnośląskie	19947	144,2	29,5	0,9	18,0	91,5
Kujawsko-pomorskie	17972	115,1	23,3	2,6	32,0	81,3
Lubelskie	25122	85,9	22,6	0,8	22,7	74,9
Lubuskie	13988	72,2	48,9	1,8	38,8	58,2
Łódzkie	18219	139,5	21,0	0,6	18,8	94,5
Małopolskie	15183	217,2	28,5	1,5	52,1	149,0
Mazowieckie	35558	146,9	22,4	1,1	29,6	87,2
Opolskie	9412	109,6	26,5	1,2	27,2	89,3
Podkarpackie	17845	117,8	37,0	1,1	44,5	80,9
Podlaskie	20187	58,9	30,3	1,4	32,0	56,3
Pomorskie	18310	121,8	36,0	4,0	32,6	64,6
Śląskie	12333	376,3	31,7	1,4	22,1	164,5
Świętokrzyskie	11711	108,5	27,9	0,7	63,9	107,1
Warmińsko-mazurskie	24174	59,0	30,3	5,7	46,3	51,0
Wielkopolskie	29826	114,3	25,6	1,4	31,6	87,9
Zachodniopomorskie	22892	74,0	35,0	5,2	21,5	57,5

* Stan w dniu 31 XII 2008 r. ** Stan w dniu 1 I 2009 r. *** W 2008 roku.

* As of 31 XII 2008. ** As of 1 I 2009. *** As of 2008.

TABL. II. WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)
WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY
IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania* Collective tourist accommodation establishments*					
	ogółem total	lokata position	w tym całoroczne of which open all year	w tym hotele of which hotels	na 1000 km ² per 1000 km ²	placówki gastronomiczne catering establishments
Polska ..... Poland	6992	x	4989	1634	22,4	7545
Dolnośląskie	723	4	665	178	36,2	768
Kujawsko-pomorskie	296	11	192	89	16,5	318
Lubelskie	285	12	171	39	11,3	275
Lubuskie	306	10	191	63	21,9	301
Łódzkie	241	13	201	71	13,2	308
Małopolskie	894	1	803	231	58,9	925
Mazowieckie	376	8	341	148	10,6	466
Opolskie	110	16	86	25	11,7	130
Podkarpackie	369	9	284	74	20,7	335
Podlaskie	168	14	115	23	8,3	154
Pomorskie	832	3	402	135	45,4	828
Śląskie	473	6	425	146	38,4	577
Świętokrzyskie	143	15	120	52	12,2	172
Warmińsko-mazurskie	390	7	215	93	16,1	501
Wielkopolskie	547	5	399	180	18,3	623
Zachodniopomorskie	839	2	379	87	36,7	864

* Stan na 31 VII.

* As of 31 VII.

TABL. II. WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)
WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY
IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca noclegowe* Number of beds*					stopień wykorzystania w % occupancy rate in %
	ogółem total	lokata position	w tym całoroczne of which open all year	w tym w hotelach of which in hotels	na 1000 km ² per 1000 km ²	
Polska ..... Poland	606501	x	393920	165595	1939,7	35,8
Dolnośląskie	51135	4	46118	17544	2563,5	30,4
Kujawsko-pomorskie	26023	9	16415	6488	1448,0	45,7
Lubelskie	18909	12	11306	3194	752,7	35,6
Lubuskie	23328	10	11787	4713	1667,7	25,9
łódzkie	18094	13	13975	7132	993,1	36,0
Małopolskie	68813	3	60363	24432	4532,2	36,8
Mazowieckie	40740	5	36950	24898	1145,7	37,5
Opolskie	7830	16	5164	1396	831,9	29,9
Podkarpackie	22238	11	17401	4503	1246,2	32,0
Podlaskie	11424	14	6754	2291	565,9	29,1
Pomorskie	81444	2	33610	13722	4448,1	37,2
Śląskie	39266	6	35401	15364	3183,8	34,5
Świętokrzyskie	10937	15	8665	4307	933,9	35,4
Warmińsko-mazurskie	38366	8	19508	10541	1587,1	29,6
Wielkopolskie	38448	7	26510	14681	1289,1	26,6
Zachodniopomorskie	109506	1	43993	10389	4783,6	46,1

* Stan na 31 VII.

* As of 31 VII.

TABL. II. WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE NA TLE KRAJU W 2009 R. (dok.)
WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY
IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Korzystający z noclegów <i>Tourists accommodated</i>			Udzielone noclegi <i>Accommodation provided</i>		
	ogółem <i>total</i>	lokata <i>position</i>	w tym turyści zagraniczni <i>of which foreign tourists</i>	ogółem <i>total</i>	lokata <i>position</i>	w tym turytom zagra- nicznym <i>of which for foreign tourists</i>
Polska ..... Poland	19353712	x	3861942	55020067	x	9609447
Dolnośląskie	1802421	3	365217	4762517	5	926058
Kujawsko-pomorskie	766376	10	65307	2838606	7	154221
Lubelskie	652245	12	79121	1602459	12	124202
Lubuskie	610687	13	151568	1307148	13	215197
łódzkie	923682	8	115503	1941237	11	291293
Małopolskie	2720627	2	810496	7958504	2	1944533
Mazowieckie	2786608	1	803579	4936318	4	1459444
Opolskie	230249	16	30984	570653	16	80718
Podkarpackie	654908	11	62996	1941953	10	142469
Podlaskie	437853	14	68892	862916	15	106571
Pomorskie	1610730	6	254713	5801913	3	620566
Śląskie	1693286	5	236482	4437815	6	601100
Świętokrzyskie	383918	15	23469	1129826	14	61263
Warmińsko-mazurskie	850165	9	149429	2372186	9	380775
Wielkopolskie	1457303	7	243469	2789527	8	487122
Zachodniopomorskie	1772654	4	400717	9766489	1	2013915

TABL. III. POWIATY NA TLE WOJEWÓDZTWA W 2009 R.

POWIATS AGAINST THE BACKGROUND OF THE VOIVODSHIP IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania* <i>Collective tourist accommodation establishments*</i>				
	ogółem <i>total</i>	lokata <i>position</i>	w tym całoroczne <i>of which open all year</i>	w tym hotele <i>of which hotels</i>	na 1000 km ² <i>per 1000 km²</i>
WOJEWÓDZTWO ..... VOIVODSHIP	390	x	215	93	16,1
Podregion elbląski ..... Subregion	103	x	70	33	13,7
Powiaty: <i>Powiats:</i>					
braniewski	8	15	7	4	6,7
działdowski	8	16	4	3	8,4
elbląski	9	14	9	3	6,4
iławski	24	6	13	3	17,3
nowomiejski	2	21	2	1	2,9
ostródzki	34	5	19	10	19,2
Miasto na prawach powiatu: <i>City with powiat status:</i>					
Elbląg	18	9	16	9	225,5
Podregion ełcki ..... Subregion	125	x	58	15	19,7
Powiaty: <i>Powiats:</i>					
ełcki	12	11	10	4	10,8
giżycki	37	4	14	5	33,1
gołdapski	6	17	4	1	7,8
olecki	10	13	7	3	11,4
piski	38	3	15	1	21,4
węgorzewski	22	7	8	1	31,7
Podregion olsztyński ..... Subregion	162	x	87	45	15,7
Powiaty: <i>Powiats:</i>					
bartoszycki	5	18	4	3	3,8
kętrzyński	12	12	9	6	9,9
lidzbarski	4	20	3	1	4,3
mragowski	53	1	28	15	49,8
nidzicki	5	19	2	1	5,2
olsztyński	44	2	21	6	15,5
szczyścieński	21	8	3	1	10,9
Miasto na prawach powiatu: <i>City with powiat status:</i>					
Olsztyn	18	10	17	12	203,8

* Stan na 31 VII.

* As of 31 VII.

TABL. III. POWIATY NA TLE WOJEWÓDZTWA W 2009 R. (cd.)

POWIATS AGAINST THE BACKGROUND OF THE VOIVODSHIP IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca noclegowe* Number of beds*					stopień wykorzystania w % occupancy rate in %
	ogółem total	lokata position	w tym całoroczne of which open all year	w tym w hotelach of which in hotels	na 1000 km2 per 1000 km2	
WOJEWÓDZTWO ..... VOIVODSHIP	38366	x	19508	10541	1587,1	29,6
Podregion elbląski ..... Subregion	7358	x	4572	2819	981,5	x
Powiaty: Powiats:						
braniewski	415	16	373	214	345,4	23,3
działdowski	522	15	140	128	547,2	27,9
elbląski	401	18	401	188	283,3	19,3
iławski	1265	9	687	171	913,2	28,8
nowomiejski	63	21	63	49	90,8	11,3
ostródzki	3514	5	1890	1437	1989,5	32,2
Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
Elbląg	1178	10	1018	632	14758,2	27,9
Podregion ełcki ..... Subregion	10861	x	4982	1090	1711,2	x
Powiaty: Powiats:						
ełcki	916	11	790	140	823,2	26,1
giżycki	4116	3	1455	694	3676,6	28,8
gołdapski	690	12	622	24	893,9	79,6
olecki	607	13	413	117	694,5	12,0
piski	3026	6	990	50	1705,2	23,8
węgorzewski	1506	8	712	65	2172,5	26,1
Podregion olsztyński ..... Subregion	20147	x	9954	6632	1950,3	x
Powiaty: Powiats:						
bartoszycki	200	20	180	150	153,0	18,3
kętrzyński	573	14	505	400	472,4	18,6
lidzbarski	307	19	232	49	331,9	25,0
mragowski	6302	1	4346	3718	5915,3	37,3
nidzicki	407	17	61	47	423,7	23,4
olsztyński	4086	4	2077	601	1439,7	26,6
szczywieński	1977	7	456	80	1022,7	28,8
Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
Olsztyn	6295	2	2097	1587	71266,8	23,5

* Stan na 31 VII.

* As of 31 VII.

TABL. III. POWIATY NA TLE WOJEWÓDZTWA W 2009 R. (cd.)

POWIATY AGAINST THE BACKGROUND OF THE VOIVODSHIP IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Korzystający z noclegów Tourists accommodated			Udzielone noclegi Accommodation provided		
	ogółem total	lokata position	w tym turyści zagraniczni of which foreign tourists	ogółem total	lokata position	w tym turystrami zagranicznymi of which for foreign tourists
WOJEWÓDZTWO ..... VOIVODSHIP	850165	x	149429	2372186	x	380775
Podregion elbląski ..... Subregion	216482	x	32150	506135	x	87390
Powiaty: Powiats:						
braniewski	14628	13	5739	32033	14	11727
działdowski	8462	16	522	26575	15	1033
elbląski	10890	14	1359	26315	16	3324
iławski	25914	8	1600	68492	10	5130
nowomiejski	2110	21	71	2598	21	343
ostródzki	101307	4	9862	248611	3	37535
Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
Elbląg	53171	6	12997	101511	8	28298
Podregion etcki ..... Subregion	203540	x	23603	711164	x	54804
Powiaty: Powiats:						
etcki	24345	9	2282	54152	12	5720
giżycki	107712	3	17550	255427	2	36973
gołdapski	10009	15	342	174524	6	2078
olecki	4958	20	14	14285	18	42
piski	39544	7	1429	145351	7	3417
węgorzewski	16972	12	1986	67425	11	6574
Podregion olsztyński ..... Subregion	430143	x	93676	1154887	x	238581
Powiaty: Powiats:						
bartoszycki	5459	18	714	8813	20	1175
kętrzyński	20933	11	5775	34605	13	11693
lidzbarski	7056	17	1244	21124	17	3987
mragowski	194214	1	63338	529440	1	167777
nidzicki	5254	19	227	13428	19	388
olsztyński	61925	5	2177	231089	5	10417
szczygieński	21635	10	298	81877	9	798
Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
Olsztyn	113667	2	19903	234511	4	42346

TABL. III. POWIATY NA TLE WOJEWÓDZTWA W 2009 R. (cd.)

POWIATS AGAINST THE BACKGROUND OF THE VOIVODSHIP IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON prowadzących działalność w sekcji „Hotele i restauracje” Number of entities recorded in REGON register conducting business activity in „Hotels and restaurants” section			
	ogółem total	w tym of which		
		restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne restaurants and other catering outlets	bary bars	działalność stolówek i catering canteens and catering
WOJEWÓDZTWO ..... VOIVODSHIP	3263	1599	537	173
Podregion elbląski ..... Subregion	928	439	194	62
Powiaty: <i>Powiats:</i>				
braniewski	81	40	17	6
działdowski	75	37	13	3
elbląski	92	38	29	5
iławski	121	55	22	9
nowomiejski	34	21	5	7
ostródzki	189	106	26	6
Miasto na prawach powiatu: <i>City with powiat status:</i>				
Elbląg	336	142	82	26
Podregion etcki ..... Subregion	888	383	137	43
Powiaty: <i>Powiats:</i>				
etcki	182	95	40	14
giżycki	273	116	28	10
gołdapski	54	26	10	4
olecki	89	44	27	1
piski	225	78	26	14
węgorzewski	65	24	6	-
Podregion olsztyński ..... Subregion	1447	777	206	68
Powiaty: <i>Powiats:</i>				
bartoszycki	99	64	15	10
kętrzyński	95	54	13	4
lidzbarski	73	36	22	1
mrągowski	309	131	27	11
nidzicki	54	28	10	2
olsztyński	250	136	24	11
szczywieński	161	72	25	8
Miasto na prawach powiatu: <i>City with powiat status:</i>				
Olsztyn	406	256	70	21

TABL. III. POWIATY NA TLE WOJEWÓDZTWA W 2009 R. (dok.)

POWIATS AGAINST THE BACKGROUND OF THE VOIVODSHIP IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON prowadzących działalność związaną z turystyką (PKD grupa 63.3 z sekcji I) Number of entities recorded in REGON register conducting business activity connected with tourism (NACE group 63.3 in I section)				
	ogółem total	w tym of which			
		działalność organizato- rów turystyki activities of travel agen- cies and tour operators	działalność pośredników turystycznych activities of tourist represen- tatives	działalność agentów turystycznych activities of tourist agents	działalność turystyczna pozostała other tourist activities
WOJEWÓDZTWO ..... VOIVODSHIP	334	119	26	49	121
Podregion elbląski ..... Subregion	71	23	6	22	17
Powiaty: <i>Powiats:</i>					
braniewski	6	2	-	-	4
działdowski	5	1	-	2	2
elbląski	1	1	-	-	-
iławski	10	2	2	2	3
nowomiejski	4	1	1	1	1
ostródzki	17	6	2	3	4
Miasto na prawach powiatu: <i>City with powiat status:</i>					
Elbląg	28	10	1	14	3
Podregion ełcki ..... Subregion	65	32	2	7	19
Powiaty: <i>Powiats:</i>					
ełcki	8	4	-	1	3
giżycki	31	14	1	1	14
gołdapski	8	2	-	3	1
olecki	4	1	1	1	1
piski	5	3	-	1	-
węgorzewski	9	8	-	-	-
Podregion olsztyński ..... Subregion	198	64	18	20	85
Powiaty: <i>Powiats:</i>					
bartoszycki	8	4	1	-	2
kętrzyński	45	-	2	-	39
lidzbarski	5	2	-	-	3
mragowski	21	6	3	5	7
nidzicki	-	-	-	-	-
olsztyński	17	2	4	4	6
szczygieński	12	5	3	1	3
Miasto na prawach powiatu: <i>City with powiat status:</i>					
Olsztyn	90	45	5	10	25

**TABL. IV. OBIEKTY NOCLEGOWE ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA W GMINACH
ORAZ ICH WYKORZYSTANIE W 2009 R.**
*COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN GMINAS AND THEIR
OCCUPANCY RATE IN 2009*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Obiekty Facilities	Miejsca nocle- gowe Number of beds	Korzystający Accommodated		Udzielone noclegi Accommodation provided		Stopeczko wyko- rzystania miejsc noclego- wych w % Occupan- cy rate of bed places in %
			stan w dniu 31 VII as of 31 VII	ogółem total	w tym tu- ryści za- graniczni of which foreign tourists	ogółem total	
WOJEWÓDZTWO ..... VOIVODSHIP	390	38366	850165	149429	2372186	380775	29,6
Podregion elbląski ..... Subregion	103	7358	216482	32150	506135	87390	x
POWIAT BRANIEWSKI	8	415	14628	5739	32033	11727	23,3
Gmina miejska: <i>Urban gmina:</i>							
Braniewo	4	184	4390	927	12231	1969	18,2
Gminy miejsko-wiejskie: <i>Urban-rural gminas:</i>							
Frombork	4	231	10238	4812	19802	9758	28,2
Pieniężno	-	-	-	-	-	-	-
Gminy wiejskie: <i>Rural gminas:</i>							
Braniewo	-	-	-	-	-	-	-
Lelkowo	-	-	-	-	-	-	-
Płoskinia	-	-	-	-	-	-	-
Wilczęta	-	-	-	-	-	-	-
POWIAT DZIAŁDOWSKI	8	522	8462	522	26575	1033	27,9
Gmina miejska: <i>Urban gmina:</i>							
Działdowo	2	48	4547	454	6148	784	28
Gmina miejsko-wiejska: <i>Urban-rural gmina:</i>							
Lidzbark	5	462	3568	27	19520	168	28,3
Gminy wiejskie: <i>Rural gminas:</i>							
Działdowo	-	-	-	-	-	-	-
Iłowo-Osada	1	12	347	41	907	81	20,7
Płońska	-	-	-	-	-	-	-
Rybno	-	-	-	-	-	-	-
POWIAT ELBLĄSKI	9	401	10890	1359	26315	3324	19,3
Gminy miejsko-wiejskie: <i>Urban-rural gminas:</i>							
Młynary	1	20	257	4	701	8	29,1
Pastęk	2	83	862	-	6241	-	20,7
Tolkmicko	2	120	4533	1118	8284	2742	18,5

**TABL. IV. OBIEKTY NOCLEGOWE ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA W GMINACH
ORAZ ICH WYKORZYSTANIE W 2009 R. (cd.)**
*COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN GMINAS AND THEIR
OCCUPANCY RATE IN 2009(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Obiekty Facilities	Miejsca nocle- gowe Number of beds	Korzystający Accommodated		Udzielone noclegi Accommodation provided		Stopeczko wyko- rzystania miejsc noclego- wych w % Occupan- cy rate of bed places in %
	stan w dniu 31 VII as of 31 VII	ogółem total	w tym tu- ryści za- graniczni of which foreign tourists	ogółem total	w tym turystom zagrani- cznym of which for foreign tourists		
Gminy wiejskie: <i>Rural gminas:</i>							
Elbląg	3	110	1885	69	4274	186	12,5
Godkowo	1	68	3353	168	6815	388	27,5
Gronowo Elbląskie	-	-	-	-	-	-	-
Markusy	-	-	-	-	-	-	-
Milejewo	-	-	-	-	-	-	-
Rychliki	-	-	-	-	-	-	-
POWIAT IŁAWSKI	24	1265	25914	1600	68492	5130	28,8
Gminy miejskie: <i>Urban gminas:</i>							
Iława	12	668	11811	976	33561	3233	32,8
Lubawa	1	43	2334	2	5281	2	34,3
Gminy miejsko-wiejskie: <i>Urban-rural gminas:</i>							
Kisielice	-	-	-	-	-	-	-
Susz	1	82	3719	214	6131	648	20,0
Zalewo	-	-	-	-	-	-	-
Gminy wiejskie: <i>Rural gminas:</i>							
Iława	9	412	4517	-	18682	-	27,7
Lubawa	1	60	3533	408	4837	1247	22,1
POWIAT NOWOMIEJSKI	2	63	2110	71	2598	343	11,3
Gminy miejska: <i>Urban gmina:</i>							
Nowe Miasto Lubawskie	1	14	1284	2	1324	2	25,9
Gminy wiejskie: <i>Rural gminas:</i>							
Biskupiec	1	49	826	69	1274	341	7,1
Grodziczno	-	-	-	-	-	-	-
Kurzętnik	-	-	-	-	-	-	-
Nowe Miasto Lubawskie	-	-	-	-	-	-	-
POWIAT OSTRÓDZKI	34	3514	101307	9862	248611	37535	32,2
Gmina miejska: <i>Urban gmina:</i>							
Ostróda	10	887	25171	3644	54079	12092	27,9

**TABL. IV. OBIEKTY NOCLEGOWE ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA W GMINACH
ORAZ ICH WYKORZYSTANIE W 2009 R. (cd.)**
*COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN GMINAS AND THEIR
OCCUPANCY RATE IN 2009 (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Obiekty <i>Facilities</i>	Miejsca nocle- gowe <i>Number of beds</i>	Korzystający <i>Accommodated</i>		Udzielone noclegi <i>Accommodation provided</i>		Stopień wyko- rzystania miejsc noclego- wych w % <i>Occupan- cy rate of bed places in %</i>
	stan w dniu 31 VII <i>as of 31 VII</i>		ogółem <i>total</i>	w tym tu- ryści za- graniczni <i>of which foreign tourists</i>	ogółem <i>total</i>	w tym turystom zagrani- cznym <i>of which for foreign tourists</i>	
Gminy miejsko-wiejskie: <i>Urban-rural gminas:</i>							
Miłakowo	-	-	-	-	-	-	-
Miłomłyn	4	436	9492	1497	30083	7688	25,1
Morağ	5	258	12841	687	21678	2896	31,3
Gminy wiejskie: <i>Rural gminas:</i>							
Dąbrówno	4	306	5914	109	18861	793	21,8
Grunwald	1	50	772	2	3442	4	27,0
Łukta	2	280	4823	419	10526	1340	30,7
Małdyty	1	41	138	-	272	-	10,8
Ostróda	7	1256	42156	3504	109670	12722	43,2
MIASTO NA PRAWACH POWIATU <i>CITY WITH POWIAT STATUS</i>							
Elbląg	18	1178	53171	12997	101511	28298	27,9
Podregion ełcki ..... <i>Subregion</i>	125	10861	203540	23603	711164	54804	x
POWIAT EŁCKI	12	916	24345	2282	54152	5720	26,1
Gmina miejska: <i>Urban gmina:</i>							
Ełk	5	498	16282	1959	36592	4332	40,2
Gminy wiejskie: <i>Rural gminas:</i>							
Ełk	4	248	4790	226	8014	1115	11,0
Kalinowo	1	40	481	6	3335	8	26,3
Prostki	1	54	80	-	287	-	8,6
Stare Juchy	1	76	2712	91	5924	265	21,4
POWIAT GIŻYCKI	37	4116	107712	17550	255427	36973	28,8
Gmina miejska: <i>Urban gmina:</i>							
Giżycko	10	1041	30217	10235	77404	18740	39,9
Gmina miejsko-wiejska: <i>Urban-rural gmina:</i>							
Ryn	8	1087	51529	5290	79698	7153	25,7

**TABL. IV. OBIEKTY NOCLEGOWE ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA W GMINACH
ORAZ ICH WYKORZYSTANIE W 2009 R. (cd.)**
*COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN GMINAS AND THEIR
OCCUPANCY RATE IN 2009 (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Obiekty Facilities	Miejsca nocle- gowe Number of beds	Korzystający Accommodated		Udzielone noclegi Accommodation provided		Sto- pień wyko- rzys- tania miejs- c noclego- wych w % Occupan- cy rate of bed places in %
	stan w dniu 31 VII as of 31 VII	ogółem total	w tym tu- ryści za- graniczni of which foreign tourists	ogółem total	w tym turystom zagrani- cznym of which for foreign tourists		
Gminy wiejskie: <i>Rural gminas:</i>							
Giżycko	11	1380	19336	823	72408	4157	22,9
Kruklanki	3	364	2587	166	11610	943	30,3
Miłki	4	216	3830	1020	13005	5875	50,9
Wydminy	1	28	213	16	1302	105	51,1
POWIAT GOŁDAPSKI	6	690	10009	342	174524	2078	79,6
Gmina miejsko-wiejska: <i>Urban-rural gmina:</i>							
Goldap	4	616	9431	182	171648	318	80,6
Gminy wiejskie: <i>Rural gminas:</i>							
Banie Mazurskie	1	8	58	-	236	-	8,1
Dubeninki	1	66	520	160	2640	1760	79,1
POWIAT OLECKI	10	607	4958	14	14285	42	12,0
Gmina miejsko-wiejska: <i>Urban-rural gmina:</i>							
Olecko	9	561	4526	-	12841	-	12,5
Gminy wiejskie: <i>Rural gminas:</i>							
Kowale Oleckie	-	-	-	-	-	-	-
Świątajno	1	46	432	14	1444	42	8,6
Wieliczki	-	-	-	-	-	-	-
POWIAT PISKI	38	3026	39544	1429	145351	3417	23,8
Gminy miejsko-wiejskie: <i>Urban-rural gminas:</i>							
Biała Piska	1	20	49	1	239	3	5,5
Orzysz	7	339	3828	28	17004	163	21,1
Pisz	5	460	1733	78	19083	316	25,6
Ruciane-Nida	25	2207	33934	1322	109025	2935	24,1
POWIAT WĘGORZEWSKI	22	1506	16972	1986	67425	6574	26,1
Gmina miejsko-wiejska: <i>Urban-rural gmina:</i>							
Węgorzewo	16	1095	12758	1734	41815	5182	22,0
Gminy wiejskie: <i>Rural gminas:</i>							
Budry	-	-	-	-	-	-	-
Pozezdrze	6	411	4214	252	25610	1392	37,8

**TABL. IV. OBIEKTY NOCLEGOWE ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA W GMINACH
ORAZ ICH WYKORZYSTANIE W 2009 R. (cd.)**
*COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN GMINAS AND THEIR
OCCUPANCY RATE IN 2009 (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Obiekty <i>Facilities</i>	Miejsca nocle- gowe <i>Number of beds</i>	Korzystający <i>Accommodated</i>		Udzielone noclegi <i>Accommodation provided</i>		Sto- pień wyko- rzy- stania miejs- c noclego- wych w % <i>Occupan- cy rate of bed places in %</i>
	stan w dniu 31 VII <i>as of 31 VII</i>	ogółem <i>total</i>	w tym tu- ryści za- graniczni <i>of which foreign tourists</i>	ogółem <i>total</i>	w tym turystom zagrani- cznym <i>of which for foreign tourists</i>		
Podregion olsztyński ..... <i>Subregion</i>	162	20147	430143	93676	1154887	238581	x
POWIAT BARTOSZYCKI	5	200	5459	714	8813	1175	18,3
Gminy miejskie:							
<i>Urban gminas:</i>							
Bartoszyce	2	132	4169	644	6786	1039	22,2
Górowo Iławeckie	-	-	-	-	-	-	-
Gminy miejsko-wiejskie:							
<i>Urban-rural gminas:</i>							
Biszynek	1	30	567	70	1051	136	9,6
Sępopol	1	20	13	-	121	-	100,0
Gminy wiejskie:							
<i>Rural gminas:</i>							
Bartoszyce	1	18	710	-	855	-	13,0
Górowo Iławeckie	-	-	-	-	-	-	-
POWIAT KĘTRZYŃSKI	12	573	20933	5775	34605	11693	18,6
Gmina miejska:							
<i>Urban gmina:</i>							
Kętrzyn	5	296	11960	2748	23289	7640	22,0
Gminy miejsko-wiejskie:							
<i>Urban-rural gminas:</i>							
Korsze	-	-	-	-	-	-	-
Reszel	5	225	6685	2291	8608	3193	14,0
Gminy wiejskie:							
<i>Rural gminas:</i>							
Barciany	-	-	-	-	-	-	-
Kętrzyn	2	52	2288	736	2708	860	14,8
Srokowo	-	-	-	-	-	-	-
POWIAT LIDZBARSKI	4	307	7056	1244	21124	3987	25,0
Gmina miejska:							
<i>Urban gmina:</i>							
Lidzbark Warmiński	1	49	4071	1015	6605	2917	38,8
Gmina miejsko-wiejska:							
<i>Urban-rural gmina:</i>							
Orneta	-	-	-	-	-	-	-

**TABL. IV. OBIEKTY NOCLEGOWE ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA W GMINACH
ORAZ ICH WYKORZYSTANIE W 2009 R. (cd.)**
*COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN GMINAS AND THEIR
OCCUPANCY RATE IN 2009 (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Obiekty <i>Facilities</i>	Miejsca nocle- gowe <i>Number of beds</i>	Korzystający <i>Accommodated</i>		Udzielone noclegi <i>Accommodation provided</i>		Stopień wyko- rzystania miejsc noclego- wych w % <i>Occupan- cy rate of bed places in %</i>
	stan w dniu 31 VII <i>as of 31 VII</i>	ogółem <i>total</i>	w tym tu- ryści za- graniczni <i>of which foreign tourists</i>	ogółem <i>total</i>	w tym turystom zagrani- cznym <i>of which for foreign tourists</i>		
Gminy wiejskie: <i>Rural gminas:</i>							
Kiwity	-	-	-	-	-	-	-
Lidzbark Warmiński	3	258	2985	229	14519	1070	21,5
Lubomino	-	-	-	-	-	-	-
POWIAT MRAĞOWSKI	53	6302	194214	63338	529440	167777	37,3
Gmina miejska: <i>Urban gmina:</i>							
Mrağowo	15	1666	59755	30896	154576	82750	31,3
Gmina miejsko-wiejska: <i>Urban-rural gmina:</i>							
Mikołajki	14	2930	103259	27815	283221	71549	43,1
Gminy wiejskie: <i>Rural gminas:</i>							
Mrağowo	5	169	2232	1080	9727	4996	23,3
Piecki	13	1019	23881	2160	60959	3597	39,2
Sorkwity	6	518	5087	1387	20957	4885	29,9
POWIAT NIDZICKI	5	407	5254	227	13428	388	23,4
Gmina miejsko-wiejska: <i>Urban-rural gmina:</i>							
Nidzica	4	247	4938	206	11182	272	22,2
Gminy wiejskie: <i>Rural gminas:</i>							
Janowiec Kościelny	-	-	-	-	-	-	-
Janowo	-	-	-	-	-	-	-
Kozłowo	1	160	316	21	2246	116	31,8
POWIAT OLSZTYŃSKI	44	4086	61925	2177	231089	10417	26,6
Gminy miejsko-wiejskie: <i>Urban-rural gminas:</i>							
Barczewo	7	581	12522	608	26332	1652	19,8
Biskupiec	5	66	2239	294	5554	869	47,7
Dobre Miasto	1	22	2094	-	2554	-	34,7
Jeziórany	1	337	3077	38	15792	54	26,9
Olsztynek	7	1324	14143	139	84419	416	30,7

**TABL. IV. OBIEKTY NOCLEGOWE ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA W GMINACH
ORAZ ICH WYKORZYSTANIE W 2009 R. (dok.)**
*COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN GMINAS AND THEIR
OCCUPANCY RATE IN 2009 (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Obiekty <i>Facilities</i>	Miejsca nocle- gowe <i>Number of beds</i>	Korzystający <i>Accommodated</i>		Udzielone noclegi <i>Accommodation provided</i>		Stopień wyko- rzystania miejsc noclego- wych w % <i>Occupan- cy rate of bed places in %</i>
	stan w dniu 31 VII <i>as of 31 VII</i>	ogółem <i>total</i>	w tym tu- ryści za- graniczni <i>of which foreign tourists</i>	ogółem <i>total</i>	w tym turystom zagrani- cznym <i>of which for foreign tourists</i>		
Gminy wiejskie:							
<i>Rural gminas:</i>							
Dywity	-	-	-	-	-	-	-
Gietrzwałd	8	534	6011	479	20495	5520	12,8
Jonkowo	-	-	-	-	-	-	-
Kolno	1	60	947	91	2092	328	10,0
Purda	6	682	6772	10	36816	60	46,6
Stawiguda	8	480	14120	518	37035	1518	30,5
Świątki	-	-	-	-	-	-	-
POWIAT SZCZYCIENSKI	21	1977	21635	298	81877	798	28,8
Gmina miejska:							
<i>Urban gmina:</i>							
Szczytno	2	124	3385	234	6843	457	16,1
Gmina miejsko-wiejska:							
<i>Urban-rural gmina:</i>							
Pasym	5	606	11653	25	37890	163	27,2
Gminy wiejskie:							
<i>Rural gminas:</i>							
Dźwierzuty	3	92	294	-	1337	-	14,4
Jedwabno	7	593	4051	9	21377	75	41,8
Rozogi	1	16	98	30	220	103	9,0
Szczytno	1	152	864	-	5756	-	63,1
Świątajno	2	394	1290	-	8454	-	27,8
Wielbark	-	-	-	-	-	-	-
MIASTO NA PRAWACH POWIATU							
<i>CITY WITH POWIAT STATUS</i>							
Olsztyn	18	6295	113667	19903	234511	42346	23,5

UWAGI METODYCZNE**I. Źródła i zakres danych****Baza noclegowa turystyki**

Dane o stanie i wykorzystaniu bazy noclegowej turystyki pochodzą ze stałych badań statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego. Od 2000 r. obiekty świadczące usługi noclegowe dla turystów zobowiązane były do sporządzenia kwartalnych sprawozdań na formularzach oznaczonych symbolami KT-1 i KT-1a. Wraz z koniecznością pełnego dostosowania polskiej statystyki turystyki do wymagań Unii Europejskiej, od 2003 r. badanie turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania jest badaniem miesięcznym.

Wykazy jednostek do badania K-T1 i KT-1a powstają w oparciu o Bazę Jednostek Statystycznych (BJS), która jest utworzona jako operat do wszystkich badań prowadzonych przez GUS. Kartoteka obiektów zbiorowego zakwaterowania jest aktualizowana w oparciu o rejestry administracyjne, ewidencję obiektów skategoryzowanych oraz inne źródła.

Od 2000 r. badanie bazy noclegowej turystyki w Polsce (podobnie jak w wielu innych krajach) nie obejmuje pokoi gościnnych, a od 2003 r. również kwater agroturystycznych ze względu na brak odpowiednich wykazów tych obiektów i bardzo ograniczone możliwości ich uzyskania. Zbierane są natomiast dane o turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Jednostki sprawozdawcze podają: dokładną lokalizację, rodzaj obiektu, a w niektórych przypadkach także kategorię, właściciela, gestora (użytkownika) obiektu, liczbę pokoi, miejsc noclegowych, placówek gastronomicznych, informacje o udogodnieniach dla osób niepełnosprawnych oraz wyposażeniu w urządzenia sportowo-rekreacyjne. Ponadto informują o wykorzystaniu obiektu w poszczególnych miesiącach, a także o liczbie osób korzystających oraz udzielonych noclegach i wynajętych pokojach (z wyodrębnieniem turystów zagranicznych).

W statystyce bazy noclegowej przyjęto następujące rozwiązania:

- dane dotyczące obiektów i miejsc noclegowych obejmują wszystkie obiekty czynne w dniu 31 VII oraz obiekty ewentualnie nieczynne w tym dniu, ale czynne w okresie sprawozdawczym; przyjęto dla nich maksymalną liczbę miejsc,
- przez obiekt czynny rozumie się obiekt, którego co najmniej część była dostępna dla turystów (niezależnie od tego czy był on faktycznie wykorzystywany w okresie sprawozdawczym),
- stopień wykorzystania obiektu - wyrażony w procentach - wynika z porównania faktycznie udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych (suma miejsc noclegowych przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu), a dodatkowo dla hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych z porównania faktycznie wynajętych pokoi do nominalnej liczby pokoi,
- osoby korzystające to liczba osób (turystów), które rozpoczęły pobyt w obiekcie w danym miesiącu (tj. zostały zameldowane). Oznacza to, że osoby przebywające w obiekcie na przełomie miesięcy, w opracowaniach będą ujmowane tylko raz, czyli będą wykazywane tylko w jednym miesiącu (tj. w chwili zameldowania),
- restauracja to zakład gastronomiczny z pełną obsługą kelnerską oferujący całodienne wyżywienie o szerokim asortymencie potraw i napojów,
- do barów i kawiarni zaliczono także winiarnie, piwiarnie, jadłodajnie itp.,
- do punktów gastronomicznych zaliczono także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Informacje dotyczące prywatnej bazy noclegowej (kwater agroturystycznych i pokoi gościnnych) uzyskano z badań Instytutu Turystyki.

Ruch graniczny

Informacje o ruchu granicznym opracowywane są na podstawie materiałów jednostkowych Straży Granicznej. Rejestracja ruchu granicznego polega na ewidencji osób i środków transportu odprawionych na wszystkich polskich przejściach granicznych. Prowadzona jest ona w sposób ciągły. Dane statystyczne opracowywane są w okresach miesięcznych dla każdego przejścia granicznego imiennie. Zawierają informacje o liczbie odpraw dokonanych na granicy w podziale na odprawy dotyczące Polaków i cudzoziemców – według kierunków (do i z Polski) i rodzajów ruchu (paszportowy, obsługa środków transportu, uproszczony i inny). W przypadku cudzoziemców wjeżdżających do Polski określa się ich obywatelstwo (na podstawie kraju, który wydał dokument podróży) i deklarowane przez nich cele pobytu w Polsce.

W statystyce ruchu granicznego przyjęto następujące rozwiązania:

- dane dotyczące przyjazdów i wyjazdów zagranicznych ujmują odprawy osób przekraczających granicę na podstawie paszportów oraz – w przypadku obywateli UE – innych dowodów tożsamości. Nie uwzględnia się natomiast obsługi środków transportu i pozostałego ruchu,
- w liczbie odpraw Polaków wyjeżdżających za granicę uwzględnione są także odprawy osób posługujących się paszportami konsularnymi i dyplomatycznymi oraz osób wyjeżdżających na stałe za granicę,
- liczba odpraw cudzoziemców przybyłych do Polski obejmuje również odprawy osób przyjeżdżających na stałe.

W badaniu ruchu granicznego pracownicy Straży Granicznej rejestrują przekroczenia granicy (dokonane odprawy), a nie osoby. Liczba odpraw nie oznacza więc liczby osób przekraczających granicę. Osoba przekraczająca granicę kilkakrotnie liczona jest tyle razy, ile razy granicę tę przekracza. Ta sama zasada dotyczy pojazdów mechanicznych.

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze

Informacje statystyczne dotyczące stanu i działalności klubów i kół PTTK opracowane zostały na podstawie rocznej sprawozdawczości tej organizacji (formularz TK-0). Sprawozdanie zawiera informacje o liczbie klubów i kół oraz ich członków, wycieczkach turystyki powszechnej i kwalifikowanej oraz ich uczestnikach. Ponadto zbierane są dane statystyczne o kadrze szkoleniowej (przodownicy i instruktorzy), działalności klubów turystyki kwalifikowanej według dyscyplin, przewodnikach turystycznych, przyznanych odznakach oraz szlakach turystycznych.

II. Objaśnienia podstawowych pojęć

Turystyka – ogół czynności osób podróżujących i przebywających w miejscach znajdujących się poza ich zwykłym otoczeniem przez okres nie przekraczający 12 miesięcy, w celach wypoczynkowych, służbowych lub innych, z wyłączeniem podróży, których głównym celem jest podjęcie pracy zarobkowej.

Istnieją trzy podstawowe formy turystyki zależne od rozpatrywanego obszaru (np. region, kraj, grupa krajów):

- **turystyka krajowa** to ogół czynności rezydentów danego obszaru, podróżujących do miejsc położonych w obrębie tego obszaru, ale nie należących do ich zwykłego otoczenia;
- **turystyka przyjazdowa** definiowana jest jako ogół czynności nierezydentów podróżujących w obrębie danego obszaru, który nie stanowi ich zwykłego otoczenia;

- **turystyka wyjazdowa** to zespół czynności rezydentów danego obszaru podróżujących do i przebywających w miejscach znajdujących się poza obrębem tego obszaru (a tym samym poza ich zwykłym otoczeniem).

W przypadku niniejszej publikacji omawianym obszarem jest województwo.

Odwiedzający – uczestnicy turystyki. Określenie to dotyczy każdej osoby podróżującej do miejsca znajdującego się poza jej zwykłym otoczeniem, na czas nie dłuższy niż 12 kolejnych miesięcy, jeśli podstawowym celem podróży nie jest podjęcie działalności zarobkowej wynagradzanej ze środków pochodzących z odwiedzanego miejsca.

Kategoria „odwiedzający” (krajowi i międzynarodowi) dotyczy **turystów** (tzn. odwiedzających, którzy przynajmniej przez jedną noc korzystali z miejsc zbiorowego lub indywidualnego zakwaterowania w odwiedzanym miejscu) i **odwiedzających jednodniowych (beznoclegowych)**.

Obiekty noclegowe zbiorowego zakwaterowania badane przez GUS

Hotel – obiekt hotelarski zlokalizowany głównie w zabudowie miejskiej, dysponujący co najmniej 10 pokojami, w tym większość miejsc w pokojach jedno- i dwuosobowych, świadczący szeroki zakres usług związanych z pobytem gości. Każdy hotel musi świadczyć usługi gastronomiczne. W zależności od wyposażenia i zakresu świadczonych usług wyróżnia się pięć kategorii hoteli: najwyższa – 5 gwiazdek, najniższa – 1 gwiazdka.

Motel – obiekt hotelarski zlokalizowany przy trasach komunikacji drogowej, który poza usługami hotelarskimi przystosowany jest również do świadczenia usług motoryzacyjnych i dysponuje parkingiem. Motel musi posiadać co najmniej 10 pokoi, w tym większość miejsc w pokojach jedno- i dwuosobowych. Każdy motel musi świadczyć usługi gastronomiczne. W zależności od wyposażenia i zakresu świadczonych usług wyróżnia się pięć kategorii moteli: najwyższa – 5 gwiazdek, najniższa – 1 gwiazdka.

Pensjonat – obiekt hotelarski, który świadczy usługi hotelarskie łącznie z całodziennym wyżywieniem i dysponuje co najmniej 7 pokojami. Musi świadczyć usługi gastronomiczne. W zależności od wyposażenia i zakresu świadczonych usług wyróżnia się pięć kategorii pensjonatów: najwyższa – 5 gwiazdek, najniższa – 1 gwiazdka.

Inny obiekt hotelowy – (podgrupa wprowadzona od 2004 r. – wyodrębniona z „pozostałych niesklasyfikowanych”) obiekt noclegowy, podzielony na pokoje, podlegający jednemu zarządowi, świadczący pewne usługi, w tym przynajmniej codzienne sprzątnięcie pokoi, śnięcie łóżek i mycie urządzeń sanitarnych (np. obiekt spełniający zadania hotelu, motelu lub pensjonatu, któremu nie została nadana kategoria).

Dom wycieczkowy – obiekt położony na obszarze zabudowanym lub w pobliżu zabudowy, posiadający co najmniej 30 miejsc noclegowych, dostosowany do samoobsługi klientów oraz świadczący minimalny zakres usług związanych z pobytem klientów. Każdy dom wycieczkowy musi posiadać przynajmniej jedną placówkę gastronomiczną. W zależności od wyposażenia i zakresu świadczonych usług wyróżnia się trzy kategorie domów wycieczkowych: najwyższa – kat. I, najniższa – kat. III.

Schronisko – obiekt położony poza obszarem zabudowanym, przy szlakach turystycznych, świadczący minimalny zakres usług związanych z pobytem klientów. Schronisko posiada przynajmniej jedną placówkę gastronomiczną. Pojęcie „schronisko” nie obejmuje schronisk młodzieżowych.

Schronisko młodzieżowe – obiekt przeznaczony do indywidualnej i grupowej turystyki młodzieżowej, dostosowany do samoobsługi klientów. Schronisko młodzieżowe jest placówką zlokalizowaną w samodzielny budynku lub w wydzielonej części budynku. W zależności od wyposażenia i zakresu świadczonych usług wyróżnia się trzy kategorie schronisk młodzieżowych: najwyższa – kat. I, najniższa – kat. III.

Szkolne schronisko młodzieżowe – (podgrupa wprowadzona od 2004 r. – wyodrębniona ze „schronisk młodzieżowych”) placówka oświatowo-wychowawcza umożliwiająca rozwijanie zainteresowań i uzdolnień oraz korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

Ośrodek wczasowy – obiekt (lub zespół obiektów) noclegowy przeznaczony i przystosowany do świadczenia wyłącznie lub głównie usług związanych z wczasami.

Ośrodek kolonijny – obiekt (lub zespół obiektów) noclegowy przeznaczony i przystosowany do świadczenia wyłącznie lub głównie usług związanych z koloniami.

Ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy – obiekt (lub zespół obiektów) noclegowy przeznaczony i przystosowany do przeprowadzania kursów, konferencji, szkoleń, zjazdów itp. Może być także przystosowany do świadczenia usług wczasowych.

Dom pracy twórczej – obiekt, w którym są zapewnione właściwe warunki do wykonywania pracy twórczej i wypoczynku twórców, wykorzystywany również (głównie przez ich rodziny) jako ośrodek wczasowy.

Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych – domki turystyczne – budynki niepodpiwniczone, posiadające nie więcej niż cztery pokoje, dostosowane do świadczenia usług typu hotelarskiego. Domki mogą tworzyć zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych oraz organizacyjnie wchodzić w skład innych obiektów noclegowych. W grupie zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych mogą znajdować się również miejsca kempingowe.

Kemping – teren zwykle zadrzewiony, strzeżony, oświetlony, mający stałą obsługę recepcyjną i wyposażony w urządzenia (sanitarne, gastronomiczne, rekreacyjne), umożliwiające turystom nocleg w namiotach, mieszkalnych przyczepach samochodowych, a także przyrządzenie posiłków oraz parkowanie pojazdów samochodowych. W zależności od wyposażenia i zakresu świadczonych usług wyróżnia się cztery kategorie kempingów: najwyższa – 4 gwiazdki, najniższa – 1 gwiazdka.

Pole biwakowe – wydzielone miejsce w terenie zadrzewionym, nie strzeżone, oznakowane i ogrodzone prowizorycznie, umożliwiające turystom nocleg w namiotach. Na polu biwakowym znajdują się punkty poboru wody pitnej, podstawowe urządzenia sanitarne i tereny rekreacyjne.

Ośrodek wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego – zespół obiektów i urządzeń zlokalizowanych w niedużej odległości od aglomeracji miejskiej w bezpośrednim sąsiedztwie terenów o walorach przyrodniczych korzystnych dla rekreacji, w strefach z zapewnioną komunikacją środkami przewozu publicznego. Ośrodek wyposażony jest zgodnie z potrzebami krótkotrwałego wypoczynku i rekreacji. Umożliwia obsłużenie jednocześnie znacznej liczby osób o różnych upodobaniach. Obiekty noclegowe wchodzące w skład ośrodka mogą być wykorzystywane na potrzeby wczasów.

Zakład uzdrowiskowy – zakład opieki zdrowotnej położony na terenie uzdrowiska i wykorzystujący przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych naturalne zasoby lecznicze uzdrowiska i świadczący usługi noclegowe.

Pozostałe niesklasyfikowane – obiekty, które w czasie niepełnego wykorzystania zgodnie z ich przeznaczeniem lub w części, pełnią funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m.in. internaty, domy studenckie, hotele robotnicze itp. Do 2004 roku do tej grupy zaliczano również obiekty, które nie spełniały wymogów kategoryzacyjnych dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Szlaki turystyczne – trasy (przede wszystkim piesze) wytyczone w terenie ze względu na walory krajobrazowe (z uwzględnieniem warunków bezpieczeństwa turystów i przepisów ochrony środowiska), oznaczone umownymi znakami umożliwiającymi odnalezienie właściwej drogi – zalecanej lub obligatoryjnej.

Zabytek – nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

Kreska /-/	- zjawisko nie wystąpiło,
Znak „x”	- wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe,
„W tym”	- oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy,
Kropka (.)	- oznacza zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

tys.	=	tysiąc	km ²	=	kilometr kwadratowy
mln	=	milion	pkt proc.	=	punkt procentowy

Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.